

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 4 april 2005*§ 4 Interpellation om svårigheterna att öka antalet infartsparkeringar (nr 2004:53)*

Anförande nr 1

Borgarrådet Rönngren (s): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

Berthold Gustavsson (m): Ordförande! Jag tackar borgarrådet för svaret. Den rödgröna majoriteten har i många debatter angående införandet av biltullar hävdat att man skulle se till att kraftigt öka antalet infartsparkeringar. Borgarrådet och övriga företrädare för majoriteten har hävdat att det inte ska bli några problem att tillskapa mängder av infartsparkeringar både i Stockholm och i kranskommunerna.

Men när jag läser olika utlåtanden från våra förträffliga tjänstemän så ser jag att redovisningen är annorlunda. Det ser inte ut att bli så lätt. Tvärtom minskade antalet parkeringsplatser inom Stockholms stad under 2004. Man redovisar även enligt följande: Vid en samlad bedömning synes det i nuvarande läge inte finnas något större intresse från kommuner och andra regionala organ för att medverka i nya projekt utöver vad som har tagits fram av SL som objekt med trängselskattfinansiering. Man skriver också att någon utbyggnad inte kan ske i attraktiva lägen.

Borgarrådet skriver i sitt svar att det stämmer som interpellanten påstår att ett antal infartsparkeringar har försvunnit. Det är i Blåsut. Men borgarrådet glömmer att det finns en redovisning från tjänstemännen där det också har försvunnit platser i Hässelby Gård och i Abrahamsberg. Sammantaget blir det en minskning med ett stort antal, även med beräknat antal nya platser.

Det finns i och för sig planeringar för tillfälliga infartsparkeringar, men man kan ändå ställa sig frågande. Det finns en ganska bra redovisning av att de områdena är menade att användas till andra saker – idrottsplatser, bostäder, förskolor och så vidare. Det finns också redovisat att det ska kosta ganska många miljoner att göra de här tillfälliga infartsparkeringarna. Därför måste man fråga sig hur rimligheten med detta ser ut för ett så kort försök som det nu kan bli tal om.

Borgarrådet tar också upp frågan om beläggningen på infartsparkeringarna. Den är mellan 20 och 100 procent. Det beror kanske på när man mäter. Man bör ju mäta under den tid på dagen när det är som mest belagt. På en del infartsparkeringar som jag har besökt och parkerat på och som jag brukar använda så kan jag nog säga att beläggningen är över 100 procent.

I de fall där man försöker att vara en god medborgare och använda infartsparkeringar i stället för att ta bilen in till staden och där parkeringsplatserna är fulla till 100 procent så kanske man ställer sig en aning utanför platserna, men dock inom infartsparkeringen. Då blir parkeringsvakter snabbt ditdirigerade och lappar bilarna.

Man kan fråga sig hur incitamentet ska öka för medborgarna att använda infartsparkeringsplatser i stället för att köra in till staden. Det kanske inte är bra. Om antalet infartsparkeringsplatser dessutom på många håll minskas så blir det ännu svårare. Farhågan bland dem som bor i närområdena gäller att människor kommer att använda gatorna i betydligt större utsträckning och att det på det sättet kommer att bli ökade problem.

Borgarrådet tar också upp att det är främst i de yttre områdena som det är aktuellt att ha fler infartsparkeringsplatser. Det skulle då vara i andra kommuner. Jag återkommer till detta i nästa inlägg, herr ordförande, men det kan ju vara väsentligt även inom Stockholms kommun att använda infartsparkeringsplatser.

Anförande nr 3

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Herr ordförande! Berthold Gustavsson har ställt två stycken frågor till mig i sin interpellation. Jag vill börja med att säga att det finns en bra beskrivning i det skriftliga svaret för den som är extra intresserad av att ta del av detta. Det finns också givetvis underlag som har sida upp och sida ned med exempel på infartsparkeringsplatser som kommer att komma till stånd under det närmaste året och under nästa år.

Utöver detta är det viktigt att vi som förtroendevalda alltid följer upp våra egna politiska beslut även när det gäller infartsparkeringsplatser. Vi måste ställa frågorna såsom Berthold har gjort nu, men också som vi har gjort i gatu- och fastighetsnämnden i de skrivelser som har lagts fram och i de diskussioner som har tagits upp där.

Det finns två grundprinciper för infartsparkeringsplatser. Den ena handlar om att vi måste se det i ett regionalt perspektiv. Det gäller inte bara Stockholms stad, framför allt inte eftersom vi ligger mitt i och det är infartssituationen som vi pratar om. Trafiken ska ju genom Stockholm. Den andra är att körsträckorna måste vara så korta som möjligt i miljöhänseende. Det talar för att parkeringen framför allt ska ske i de yttre ändarna på kollektivtrafiken.

Sedan har vi frågan om över- och underskott och enstaka exempel, vilket Blåsut var meningen att vara. Det är ett exempel på hur det kan se ut i praktiken. Målsättningen är att vi ska ha 1 400 parkeringsplatser som tillkommer i regionen. Det finns också 400 stycken enligt planer som vi har fått redovisade till gatu- och fastighetsnämnden. Då är det viktigt att följa varje enstaka projekt och att hitta tillfälliga infartsparkeringsplatser. Det gäller framför allt under försöket, men jag tror att vi också måste jobba långsiktigt för att hitta lösningar på hur man ska kunna få fram fler infartsparkeringsplatser.

När det gäller Blåsut var beläggningen ungefär 20 procent, just som Berthold tar upp. Kompensationen av Blåsut sker genom platser i både Sköndal, Hökarängen, Gudö i Haninge, Skogås och Huddinge. Det innebär att man faktiskt får en högre beläggning än det var tidigare i Blåsut. Det var inte tillräckligt attraktivt. Detta kan man se på flera ställen. Skälet är att vi har en hög exploatering när det gäller framför allt bostäder, och vi behöver mark för att bygga dessa. Då måste man se de här två frågorna i en helhet, och även vad resultatet blir. Det är väl inte helt av ondo om

beläggningen ökar och fler använder sig av möjligheten att parkera om man lägger ned en oattraktiv parkeringsplats.

2 procent är siffran för infartsparkeringen i underlaget. Vi har en uttalad ambition – och det är en del i försöket som ska genomföras med avgiften – att fler ska ställa bilen och använda sig av infartsparkering. Det är just därför vi kommer att följa frågan om infartsparkeringar noggsamt också framöver. Jag hoppas att vi är överens om att vi ska ha möjligheter för den som vill ställa bilen att också göra det. Det finns 3 400 platser i staden i dag, och 7 500 i den övriga regionen. Det är klart att vi behöver öka detta ytterligare om vi ska minska miljöpåverkan och förbättra Stockholmstrafiken.

Anförande nr 4

Å s a R o m s o n (mp): Ordförande! Infartsparkeringar är ett intressant ämne. Jag tycker att det är glädjande att en moderat förespråkare här i fullmäktige ställer frågor och vill följa upp en sådan viktig politik. Infartsparkeringar ingår som jag ser det som en naturlig del i en aktiv kollektivtrafikplanering. Det finns områden, speciellt i regionens utkanter och i kranskommunerna, som inte är byggda så att de lämpar sig för en speciellt bra kollektivtrafik. Där är bilen det första steget i den kollektiva resan, som ju närmare staden man kommer måste bli både mer resurs- och platseffektiv i form av att så många som möjligt ska kunna färdas in till staden.

Ute i Europa ser man att *park and ride*-system är någonting som förordas på många platser just i de stora städerna för att man ska kunna få en effektiv transportmässighet i en stad som har både glest och tätt befolkade områden.

Sedan gäller det frågan om vad stadens majoritet gör för att utveckla också kranskommunernas möjligheter att skapa infartsparkeringar. Där måste väl till och med Moderaterna hålla med om att försöket med miljöavgifter eller trängselavgifter i Stockholm är en lysande möjlighet att under en kort period få en intensiv planering på betydligt fler platser än vad man någonsin fått under en så kort tidsperiod i den här regionen – i alla fall så långt bakåt som jag kan se. De medel som man frigör i reformen med ett försök med trängselavgifter innebär att kranskommunerna och Stockholm har fått ekonomiska medel för att kunna planera för en mycket starkare utbyggnad än vad som någonsin har gjorts tidigare i regionen. På det sättet kan man säga att det fyller ett dubbelt syfte. Det skapar dessutom ett incitament, även om försöket inte blir under så lång tid som man skulle ha kunnat önska. Men det skapar som sagt ett incitament under en tillräckligt lång tid för att man ska kunna få in ett vanemönster. Jag hoppas att vi får en god erfarenhet i Stockholm av att få fler och fler som bor i områden som är dåligt kollektivtrafikförsörjda, och som heller aldrig kan bli bra i det avseendet, att använda bilen som ett led i en resa som fortsätter kollektivt.

Jag håller helt med borgarrådet Rönngren om att principen handlar om att man ska stå på den närmaste parkeringen i anslutning till de stora stråken med kollektivtrafikresurser. Därför är det inte i första hand Stockholms stad det gäller. Ju tätare vi bygger staden, desto ointressantare blir det med infartsparkeringar inom Stockholms kommun. Det finns områden där det är intressant, och dem tycker jag att vi ska

utveckla. Vi har infartsparkeringar som har en oerhört hög beläggning och som man bör kunna förbättra också kvalitetsmässigt. Man bör kunna ha en viss service. Det kanske ska finnas åtminstone en kaffeautomat. Man ska kunna parkera där med SL-kortet.

Det är den typen av system som vi har haft uppe i diskussionen med våra landstingskolleger. Jag hoppas att Berthold Gustavsson också tar upp den diskussionen med sina moderata kolleger i landstinget. Detta är till största delen en kollektivtrafikfråga, och där har inte Moderaterna varit speciellt engagerade.

Anförande nr 5

G ö r a n H o l m s t r ö m (kd): Det finns ett epitet som man kan använda på Leif Rönngren och Socialdemokraterna i den här frågan som jag tror heter den obotfärdiges förhinder. Jag tror att det kan översättas med dålig bortförklaring på ren svenska. Vi märker verkligen inte mycket av några ambitioner när det gäller infartsparkeringar. Jag förde en interpellationsdebatt med förra gatu- och fastighetsborgarrådet Mogert i frågan för ungefär ett halvår sedan. Sedan dess kan inte jag bedöma att det har hänt särskilt mycket.

Vi har väl en ambition att satsa på infartsparkeringar, säger Leif Rönngren. Sanningen är att det är ett lysande tillfälle nu, om trängselavgifterna kommer att genomföras, att få en övergång till infartsparkeringar eller byte av färd sätt.

Jag undrar hur den bedömning ser ut som säger att infartsparkeringarna ska ligga långt ut från centrum. Åsa Romson nämner också att det är där som behovet finns. Det är väl ändå rimligt att tänka sig att människor eventuellt vill köra rätt så nära avgiftsgränsen när trängselavgifterna tas i bruk och parkera och byta färd sätt innan de kommer för nära och ska betala avgift i avgiftssystemet. De platser som nu byggs och de som möjligen tillkommer ligger som Leif nämner i Skogås och i Gudö, det vill säga långt ut från staden. Effekten i Stockholms stad är att vi har 350 färre infartsparkeringsplatser nu än för bara en kort tid sedan.

Jag vill gärna höra hur ni har bedömt det behovet. Skulle behovet av infartsparkeringar framför allt ligga längre ut från Stockholms stad? Jag tycker inte att det är orimligt att tänka sig att behovet snarare ligger nära avgiftsgränsen om trängselavgiftsförsöket kommer att genomföras.

Anförande nr 6

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Herr ordförande! Borgarrådet Rönngren! Du betonade väl och noggrant att jag hade ställt två frågor. Men du kanske borde kunna svara på åtminstone en av dem. Jag uppfattade inte något svar på någon av frågorna, och jag vet inte om någon annan gjorde det heller.

Den första frågan är: Hur ser borgarrådet på problemet med att det blir färre infartsparkeringar i stället för fler? Den andra frågan är: Vad tänker borgarrådet göra åt svårigheten med att tillskapa attraktiva infartsparkeringar i grannkommunerna?

Jag tycker att det hela var väldigt svävande och undvikande. Det kanske, eventuellt, ska tillkomma nya platser nästa år. Men när då nästa år? Om jag har uppfattat det rätt så innebär beslutet att försöket ska inledas den 3 januari. Det är inte heller så många månader som det ska pågå, så om platserna tillkommer i juli augusti nästa år så är det kanske lite sent.

När det gäller samverkan med kranskommunerna så förs det alltså samtal. Men hur lätt är det att föra de samtalen med tanke på det bristande intresse som den nuvarande majoriteten i Stockholm har visat för att lyssna på kommunerna innan ni bestämde att biltullsförsöket skulle bli av? De kanske inte är så intresserade av att avsätta värdefull attraktiv mark i bra lägen för det här heller. De kanske inte vill ställa upp på era krav och på vad ni tycker ska genomföras.

I ett tjänsteutlåtande står det också: Av materialet framgår bland annat att cirka hälften av de ytterligare ungefär 1 900 platser som kommer att försvinna på lite längre sikt beräknas att kunna ersättas. Det är alltså allvarligt. Även om inte biltullsförsöket skulle ha blivit av så hade det kunna bli problem framöver med att kunna ställa bilen och åka kollektivt in till staden så att man inte belastar Stockholms innerstad mer än vad man är tvungen till.

Jag kan berätta för borgarrådet att jag åkte till Skärholmen en vardag mitt på dagen. Det var nästan fullt i garaget där. Jag frågade butiksägarna hur det kunde komma sig. Jo, det är de som kommer utifrån och ställer bilen i Skärholmen och tar tunnelbanan in, sade de. Det är ju jättebra att folk åker in till city kommunalt. Om de nu ska kunna vara miljövänliga, som ni ser det, och inte åka närmare staden så måste de också ha möjlighet att ställa bilen någonstans. Om ni medverkar till att det blir ett stort antal färre infartsparkeringsplatser så blir det definitivt problem att kunna leva upp till detta.

Anförande nr 7

Borgarrådet Rönngren (s): Jag ska försöka svara på både Göran Holmströms och Berthold Gustavssons frågor. Som jag sade inledningsvis finns svaret på de två frågor som Berthold har ställt till mig beskrivet i det skriftliga utlåtandet. Men jag kan upprepa dem. Vi kommer att jobba vidare och följa frågan. Det är väl det som är det viktigaste. Det är oerhört enkelt att sätta sig ned och fatta ett politiskt beslut eller skriva en text där man fattar ett beslut och sedan tro att det blir så. Det är något som jag har lärt mig under årens lopp i politiken – man måste följa varje fråga nogsamt.

Det är väl därför jättebra att frågan ställs så att vi kan diskutera den i fullmäktige. Men sedan får det inte stanna här, utan diskussionen måste självfallet fortsätta vidare. På så sätt kan vi tillse att vi får de platser för infartsparkering som vi så väl behöver både med tanke på försöken och även med tanke på att vi vill utveckla kollektivtrafikåkandet. Då måste det finnas infartsparkeringar.

Som jag sade finns det utförliga underlag för den som är intresserad. Gatu- och fastighetsnämnden har vid ett flertal tillfällen, också efter det att Göran Holmström ställde sin interpellation till förra borgarrådet, agerat och sett till att det har blivit sammanträden och möten i det regionala perspektivet med de intressenter som finns i

form av kranskommuner, SL och andra. Detta har man gjort just för att man måste hitta lösningar.

I det underlag som jag fick med mig inför detta finns det ett antal projekt som utgör de här plusplatserna just för att vi ska uppnå det som vi har sagt att vi ska uppnå – 400 infartsparkeringar extra. Det finns planer för dem, men det hela kanske inte är färdigt i varje detalj. Diskussionen fortsätter. Det här gäller inte enbart under nästa år, som Berthold sade, utan under innevarande och nästa år. Då ska dessa platser komma till stånd.

Det gäller inte bara dem som är kopplade till försöket, utan även dem som kan bli varaktiga just därför att de är attraktiva platser som även finns inom staden. Här diskuterar vi ju inte bara platser som berör kollektivtrafiken längst ut, där den påbörjas, utan också platser i staden. I Farsta Strand är det 110 platser, i Hökarängen 65 platser, vid Älvsjö station 230, Skrubbatrangeln 100 och Spånga station plus 50. Jag kan fortsätta att räkna upp listan. Detta måste vi också följa, så att vi hela tiden vet vilken statusen är på parkeringsplatserna. Förr eller senare måste de ju öppnas, så att man kan ställa bilen där. Därför ser jag fram emot fortsatta diskussioner i sakfrågan.

Anförande nr 8

Åsa R o m s o n (mp): Jag ska bara kort kommentera en sak. Berthold Gustavsson tar upp problemet med kranskommunerna och att Stockholms stad inte har lyssnat tillräckligt på dem. Det skulle då tydligen kunna göra att de avstår från att vara positiva till infartsparkeringsutbyggnad. I varje kommun bör varje politisk majoritet ta ansvar för det politiska beslut som man fattar.

Den infartsparkering som planerades i Åkersberga var till exempel efterfrågad sedan länge av lokalbefolkningen och diskuterades hett lokalt. Enligt uppgift fanns det ett stort intresse av att kunna anlägga en bra infartsparkering där. Sedan kom frågan upp om att man fick extra pengar och dessutom skulle behöva bidra med lika mycket själv från kommunen till infartsparkeringen. Men när pengarna skulle komma från staten i formen av att de var kopplade till vår uppgörelse om trängselavgifterna från Stockholms stad så passade det minsann inte de moderata politikerna i den kommunen att bygga infartsparkeringen.

Jag måste säga att jag tycker att det rimligen är ett större ansvar för de moderata politikerna i den kommunen än för majoriteten i Stockholms stadshus hur man utvecklar kollektivtrafikförsörjningen i regionen i de delar där man har sitt område. Vi kan inte frånta kranskommunernas politiker ansvaret att vara med i den diskussionen. Det tycker jag är helt uppenbart.

Det är SL som för diskussionerna med kranskommunerna om infartsparkeringarna eftersom det är en del av kollektivtrafikutvecklandet. Det är också genom SL som de statliga bidrag som finns går, och det är också därför rimligen diskussionen bör föras där. Jag skulle högt eftersträva att Stockholms stad skulle vara med och vara en drivande part i det här, och jag tror inte att det råder några delade meningar om det i den här salen. Men jag noterar att jag tycker att det är roligt och intressant att

Moderaterna tycker att infartsparkeringar är en bra och intressant princip. Vi får väl jobba vidare tillsammans i frågan.

Men jag återupprepar att en del av dessa frågor bör ställas även till dina moderata kolleger i landstinget.

Anförande nr 9

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Ordförande! Leif Rönngren! Det närmaste vi kunde komma någonting var "följa frågan". Jag tycker att jag känner igen det där. Det verkar vara ett socialdemokratiskt mantra. I stället för att visa handlingskraft, beslutsamhet, planering och genomförande så ska man alltså följa frågan! Förhoppningsvis löser det sig sedan av sig självt så där hipp som happ, tänker man. Men så ser inte verkligheten ut.

Du hänvisar till att man har haft detta uppe ett antal gånger i gatu- och fastighetsnämnden och till redovisningar från gatu- och fastighetskontoret. Ja – och jag upprepar en sak om du inte hörde det förra gången jag sade det, när du pratade med Åsa Romson. Tjänstemännen i gatu- och fastighetskontoret skriver: Vid en samlad bedömning synes det i nuvarande läge inte finnas något större intresse från kommuner och andra regionala organ för att medverka till nya projekt utöver vad som har tagits fram av SL som objekt med trängselskattfinansieringen. Någon utbyggnad kan inte ske i attraktiva lägen. Där har du sanningen. Det är att följa frågan. Det är svaret på din sista mening i ditt svar: Det förs dessutom regelbundna samtal med SL i samarbete med grannkommunerna och även Vägverket och Banverket.

Åsa Romson tar upp frågan om grannkommunerna. Det är klart att det är en samverkan, ordförande. Men nu har ni satt er i en båt där ni visar så tydligt att ni inte vill samverka med dem. Ni tar inte hänsyn till deras folkomröstningar. Ni vill bjuda in dem till någon hearing eller så där de kan få uttrycka några synpunkter. Men ni bryr er inte om majoriteten i de olika kommunerna. Hur ska ni då kunna tänka er att de ska göra mer åt detta än vad ni gör inom vår egen kommun?

Beträffande de uppräknings som borgarrådet gjorde ska jag säga något snabbt. I Spånga är det meningen att parkeringen ska höra till befintlig tennishall. I Västertorp är det kompletteringsbebyggelse. I Älvsjö är det bostadsexploatering. I Larsboda är det bostäder med byggstart våren 2006. Det är alltså under tiden som ni håller på med era biltullar. Ågesta Broväg och Brattforsgatan ska byggas om. Jag har också ett antal andra fall att räkna upp. Men det är ingen redovisning av att det blir några tillskott. Det är det som har bekymrat mig och det är det som jag har ställt frågorna om. Det är det som jag nu inte får någon redovisning för.

Nu anmäler sig fler talare här, och jag har inte fler tillfällen till svar, herr ordförande.

Anförande nr 10

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande! Tiden har i flera bemärkelser sprungit ifrån Berthold Gustavsson. Det han står och citerar är ett gammalt tjänsteutlåtande. Verkligheten har redan förändrats avsevärt. Det är de siffrorna som jag läser som gäller.

Det är helt klart så – det har faktiskt Berthold rätt i – att man inte bara kan säga att man ska följa frågor. Då händer ingenting. Men om man beslutar och följer upp frågorna, för samtal om dem och hela tiden ligger på och pressar så blir det också resultat. Det är den skillnad som finns mellan den nuvarande majoriteten och den förra. Det *blir* resultat i flera avseenden. Därför är alla infartsparkeringar en pågående process. Det gäller även dem som jag stod och räknade upp. Det pågår hela tiden samtal. En del ska bli permanenta infartsparkeringar och andra kommer att vara tillfälliga under försöket. Samtal pågår hela tiden för att hitta platser.

Sedan jag tillträdde som gatu- och fastighetsborgarråd har jag varit med i diskussionen om olika ärenden och ytterligare tagit upp frågan i enstaka ärenden för att hitta möjligheten till infartsparkeringar inom stadens gräns. Det kommer givetvis också tjänstemännen att återkomma med. Vi har en fast övertygelse om att även detta går att lösa om vi inte ägnar oss åt att blanda ihop äpplen och päron. Att ta in frågor om vad kranskommunerna tycker om trängselskatt eller avgiftsförsök är delvis just detta. Det här handlar om infartsparkeringar.

Jag är övertygad om att bara man har en dialog och för ett sådant samtal så blir det också resultat. Det finns många intressen av att det ska falla väl ut. Jag tycker också att det är glädjande att Moderaterna är så intresserade av frågan.

Anförande nr 11

Å s a R o m s o n (mp): Man behöver tydligen gå upp i talarstolen för att få lite mer status i den här salen, så jag gör det.

Det lösryckta citat som Berthold Gustavsson tar upp från det gamla tjänsteutlåtandet i gatu- och fastighetsnämnden kan låta lite missvisande när man tittar på den regionala fördelningen av infartsparkeringar. Min bestämda uppfattning av det tjänsteutlåtandet är att det tydligt redovisar att den utbyggnad som i dag sker i Stockholmsregionen av infartsparkeringar är betydligt större och snabbare än vad någon utbyggnad under motsvarande period någonsin har varit.

Det finns en enda anledning till att man gör detta, och det är att man nu har betydligt bättre ekonomiska förutsättningar att göra det. Man har det på två sätt. Det ena är att man får hela anläggningsutbildningen ersatt i kranskommunerna på grund av Stockholms stads uppgörelse om försöket med trängselavgifter. Det andra är att de flesta planerar för att det borde finnas ett större incitament att använda platserna i och med att man ska ha försöket med trängselavgifter. Det finns alltså två skäl till att den reform som majoriteten i Stockholms stadshus är med och genomdriver faktiskt är det som gör att vi kan få fler infartsparkeringar i regionen. Det har vi medverkat till.

Jag tror inte att man kan läsa tjänsteutlåtandet på något annat sätt än att det blir fler infartsparkeringar och inte färre. Jag tänker inte ställa några nya frågor eftersom du inte har någon mer talartid, men jag vill bara tillrättalägga detta.

Anförande nr 12

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Efter Berthold Gustavssons senaste inlägg kunde inte heller jag låta bli att lägga mig i debatten. Kollektivtrafiken är ett regionalt ansvar. Det är även infartsparkeringarna. Det är ingenting som Stockholm kan ombesörja för hela regionen, utan även kranskommunerna måste ta sitt ansvar. Kollektivtrafik och infartsparkeringar är någonting som vi behöver i länet oavsett om vi har trängselskattförsöket eller inte. Nu kommer vi att ha det, och då blir behovet ännu större. Men kranskommunerna kan inte undandra sig detta ansvar.

Man säger att vi inte lyssnar på kranskommunerna. Då kan man å andra sidan säga att kranskommunerna kanske skulle ta och lyssna lite på Stockholm. Då kan vi ha en dialog om det här. Vi kommer att ha vår folkomröstning efter försöket. En del kranskommuner valde att ha folkomröstningar före försöket. När försöket väl är genomfört kommer vi att se resultatet och då kommer vi att sätta ned foten. Vi måste ha med kranskommunerna på utbyggnaden av infartsparkeringar, och jag är av uppfattningen att infartsparkeringar bör ligga längre ut och inte närmast stadskärnan. Vi har inte mark för det, och vi behöver även minska ned biltrafiken totalt sett.

Anförande nr 13

G ö r a n H o l m s t r ö m (kd): Åsa Romson säger att det tillkommer pengar med anledning av trängselavgifterna till infartsparkeringar. Till det får man väl undslippa sig kommentaren att vi är glada om det relativt dyra trängselavgiftsförsöket ändå leder till något positivt i det här avseendet, nämligen att det tillkommer infartsparkeringar.

Men varken Leif eller Åsa tar upp min fråga om hur bedömningen är gjord av att infartsparkeringarna ska tillkomma långt ut i systemet. Er tystnad får mig att misstänka att det inte finns någon analys eller någon bedömning av att det skulle vara där som behovet i första hand infinner sig. Jag tycker att det är rimligt att behovet också borde finnas närmare avgiftsgränsen – närmare stadens centrala delar. Ni vill inte svara på den frågan, och jag tror att det beror på att det inte finns någon analys gjord av detta. Sedan är det naturligtvis konkurrens om marken. Det finns ett bostadsbyggnadsprogram som ska genomföras, och det har jag full förståelse för. Men att för den sakens skull minska antalet infartsparkeringar nära Stockholms centrum tror jag inte är en bra politik.

§ 5 Interpellation om bidragsfusk (nr 2005:2)

Anförande nr 14

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag ber att få hänvisa till det utsända svaret.

Anförande nr 15

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Är det någonting som bekymrar mig inför framtiden och när det gäller var vi står just nu så är det bidragsberoendet. Det som också gör mig bekymrad här just nu och i dag är att vi verkar ha ett socialborgarråd som inte delar mitt bekymmer över socialbidragsberoendet.

Bidragsberoendet är en gigantisk fråga i och för sig. Jag tittade på några siffror tidigare i dag, och kunde se att 22 procent av Sveriges befolkning i dag är försörjda av ett bidragssystem. Det var 11 procent någon gång i mitten på 70-talet. På inte så många år har antalet människor som inte arbetar utan som är beroende av bidrag alltså fördubblats.

I Stockholm gick det bra mellan 1998 och 2002. Vi näst intill halverade socialbidragsberoendet. Jag tror att det sjönk med 47 procent totalt sett. Sedan har det vänt och gått åt andra hållet igen. I det bokslut som vi fick häromveckan kan vi se att socialbidragsberoendet bara förra året ökade med 9,7 procent. Det är en tragedi och ett bevis på ett stort misslyckande, särskilt nu när vi ändå är på väg i någon sorts form av högkonjunktur. Då ökar alltså socialbidragsberoendet kraftigt.

Självfallet är bidragsberoendet en katastrof för många människor, och jag har inga som helst fördomar mot att vi allihop av en eller annan orsak någon gång i livet skulle kunna vara beroende av socialbidrag. Men det är en tragedi för ett samhälle att en så stor andel av människor är beroende av att andra försörjer dem. Det är någonting som vi alla tillsammans, över partigränser, borde göra vad vi kan för att bekämpa.

För några månader sedan började Uppdrag granskning visa en serie TV-program där man hade gått djupare in och tittat på en del av socialbidragsberoendet. Där kunde man konstatera att det runtom i Sverige tyvärr finns ett antal personer som fuskar med bidrag och på olika sätt i onödan använder sig av de svenska försäkringssystemen.

Med anledning av det skrev jag en interpellation där jag frågade socialborgarrådet vad man gör för att ta reda på om det rimligen finns en andel personer även i Stockholm som fuskar, och vad man kan göra för att komma till rätta med det. Tyvärr har jag i ett långt skriftligt svar från Margareta Olofsson fått veta att man i princip inte tycker att detta är något bekymmer. Man tänker inte heller i någon större utsträckning göra något för att ta reda på om det är så. Man anser att de rutiner som finns ute i socialtjänsten är helt okej. Det beklagar jag. Jag skulle önska att Margareta Olofsson delade min oro – och den delas av många med mig – över socialbidragsberoendet. Det minsta man kan göra är att se till att människor som av rentav kriminella skäl tillförsäkras sig bidrag inte kan fortsätta med det.

Anförande nr 16

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Kristina Axén Olin blandar ihop två saker. Hon påstår att jag inte är oroad över att människor i ökad utsträckning behöver försörjningsstöd. Det handlar egentligen inte din interpellation om. Självfallet är jag oroad över det – det vet du också. Du skriver själv i din interpellation att det är en ökad arbetslöshet och höjda krav från försäkringskassorna som resulterar i ökade kostnader för kommunerna. Detta är *en* del.

Din del i interpellationen handlar om bidragsfusk och om Uppdrag granskning. Du har tagit Uppdrag granskningens påståenden som det som är sanningen. Det jag har redovisat för dig är att vi har ett bra system i Stockholm. Jag trodde att före detta socialborgarrådet själv visste om hur det fungerar i Stockholm och vilka rättigheter och skyldigheter man har, vad man har rätt som tjänsteman att kontrollera och att inte kontrollera. Vi har en tjock katalog med riktlinjer för hur man ska hantera de här frågorna.

Det är möjligt att fusket relativt sett är mindre i Stockholm – och det tror jag att det är – av det enkla skälet att vi har ett automatiskt system. Självfallet finns det fusk, och det ska alltid beivras. Men det här är två skilda saker. Människor får inte anställning trots att vi är i en högkonjunktur, därför att folk inte anställer. Anställningarna har inte ökat. Vi vet att den största anledningen till att människor behöver ekonomiskt försörjningsstöd i dag är arbetslöshet. Det är också Försäkringskassans ändrade rutiner som gör att detta ökar för Stockholms stad precis som för alla andra kommuner. Det är *en* sak.

Självfallet ska man alltid bekämpa fusk, och det gör man också genom att systematiskt hela tiden kontrollera så långt man kan. I vissa fall krävs det också att man får tillstånd av den sökande att ta fram uppgifterna. Om den sökande då säger nej så kan man fundera på det och kanske hitta andra vägar att kontrollera. Varför säger personen nej? Varför tillåter inte han eller hon att man också kontrollerar de här uppgifterna? Om man har rent mjöl i påsen är det oftast inga problem. Så tror jag att det är.

Vi har möjligheter – och det görs också med automatik – i Stockholm att kontrollera en hel rad uppgifter via folkbokföringsregistret. Via stadens riktlinjer så gör man de här sakerna.

Anförande nr 17

M o n i k a L i n d h (s): Ordförande, ledamöter! Kristina Axén Olin använder två minuter av fem till någonting helt annat än de frågeställningar som hon reser i sin interpellation. Men under de återstående delarna av inlägget tog hon i alla fall upp det som hon benämner bidragsfusk.

Hon gör precis den sammanblandning som är helt medveten från Moderaterna. Hon pratar både om bidragsberoende och bidragsfusk i samma mening. Det är två skilda saker. Interpellationens frågeställningar handlar om bidragsfusk. Jag måste ansluta mig till borgarrådet Olofssons förvåning över att det föregående socialborgarrådet inte är inläst och inte kan de riktlinjer för handläggningen av ekonomiskt bistånd

som finns i Stockholm. Det är tydligt beskrivet hur kontrollen går till, och det är en både vid och djup kontroll som sker.

Därmed inte sagt att man kommer åt allt fusk eller alla olika former av möjligt fusk. Den som vill utnyttja ett system för egen vinning kommer alltid att ligga före kontrollapparaten. Men när jag läser de riktlinjer som Stockholms stad har så kan jag ändå se att man gör kontroller. Margareta Olofsson tog upp det här med att man behöver ett godkännande från klienten för viss efterforskning av fakta. I och med att man har undertecknat biståndsansökan har man också gett *carte blanche* till socialtjänsten för att kontrollera identitet, vistelse, boende, folkbokföring, vårdnadshavare, arbetssökande och samtliga inkomster. Det går inte att läsa upp alla typer av inkomster som ska kontrolleras, men jag ser att det är ungefär 20 stycken. Dessutom gäller det andra tillgångar. I och med att man har skrivit på detta har man alltså gett socialtjänsten rätt att gå in och kontrollera.

Man behöver inte alls göra som Uppdrag granskning och kontrollera med senaste hemkommun eller folkbokföringsregister och ha kontakter med hyresvärdar och polismyndigheter. Man kan vara mycket enklare och rakare än så. Det finns ett antal villkor som ska vara uppfyllda för att man ska få socialbidrag. Är de inte det så ska man inte få socialbidrag eller ekonomiskt bistånd.

Man kan också se detta i stadsdelarna, i de avslagsmotiveringar som redovisas ungefär var tredje vecka till de sociala delegationerna. Där ser man väldigt tydligt hur kontrollen har skett. Det finns mycket att lära av det, Axén Olin!

Anförande nr 18

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Jag tycker att det är lite fascinerande att ni inte är bekymrade över att en femtedel av befolkningen inte går till jobbet trots att de skulle kunna jobba i dag. Det är ett gigantiskt problem, och jag tycker att ni borde ta det på allvar.

Självfallet är socialbidragsberoendet *en* fråga och bidragsfusket en förhoppningsvis liten, men dock än så allvarlig, del av bidragsberoendet. Vi ser en skenande utveckling just nu i Stockholm som inte är befogad. Det är inte adekvat att det sker på detta sätt. Däremot tycker jag mig skönja ett stort ointresse från den politiska majoriteten av att göra något åt bidragsberoendet.

Jag känner till de olika systemen, och jag känner till att vissa kostnader i Stockholm ökar beroende på att regeringen inte har gett riktiga direktiv till AMS och till Försäkringskassan. Det bekymret delar jag, men det är era partier som styr landet och som har gett direktiven till AMS och till Försäkringskassan. Ni borde kanske försöka göra rent i eget hus och rätta till detta. Då skulle åtminstone de delarna göra att Stockholms kommun inte får ökade kostnader.

Jag känner också till riktlinjerna. Jag försökte göra vad jag kunde när jag var socialborgarråd för att strama åt dem så mycket som det går. Men tyvärr äger vi inte den frågan själva, som ni säkert vet. Det är regeringen, riksdagen och i viss mån Socialstyrelsen som styr över riktlinjerna. Däremot finns det ett spann av utrymme som man delvis kan välja inom i kommunen. Jag valde att lägga Stockholm i den

snävaste nivån. Men ni i vänstermajoriteten har tyvärr ändrat riktlinjerna så att bidragsreglerna numera är mer generösa i Stockholm än vad de var under den borgerliga mandatperioden.

Jag känner väl till de kriterier som finns för riktlinjerna. Det är mycket riktigt en hel katalog som handlar om vad man kan göra som socialsekreterare för att kontrollera att människor inte utnyttjar systemet. Men i min interpellation frågade jag mer om man verkligen kontrollerar alla de saker som det står att man kan göra. Man kan få medgivande att göra det. Jag känner många socialsekreterare. Det intressanta är att när jag pratar med dem så visar det sig rätt ofta att de inte alls gör detta per automatik. De betalar ut socialbidrag eller försörjningsstöd, som Margareta Olofsson vill att det ska kallas, slentrianmässigt.

Därför tycker jag att Margareta Olofsson åtminstone kunde gå med på att man skulle kunna titta på detta. Man kan göra en studie i en stadsdelsnämnd. Man kan göra en forskningsstudie och exempelvis se hur ofta uppgifterna kontrolleras när det gäller om de stämmer eller inte. Hur ofta kontrolleras folkbokföringsuppgifter? Hur ofta kontrollerar man mot andra register – bilregister och annat – hur det ser ut?

Uppenbarligen finns det en nonchalans från majoritetens sida när det gäller att göra någonting åt bidragsberoendet. Det kan många vittna om. Man är inte ens beredd att medge en studie. Men om Margareta Olofsson tittar på de olika stadsdelarna kan hon liksom jag som lekman se att det ser väldigt olika ut. Någonting måste det ju bero på. Varför skenar socialbidragskostnaderna i vissa stadsdelar men inte i Skärholmen till exempel? Det kanske borgarrådet kan svara på.

Anförande nr 19

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Kristina! Jag tycker att det är synd att du aldrig lyssnar på vad man säger. Jag *är* bekymrad över att många människor behöver försörjningsstöd för att kunna överleva, få tak över huvudet och mat på bordet. Det är jag bekymrad över. Vi jobbar intensivt med det, och det vet du också. Det finns tre sidor papper med vad vi jobbar med för att få människor i arbete. Men det som är beklagligt är att högkonjunkturen ännu inte har gett effekten att människor kommer i jobb. Det är andra saker som har gjort att högkonjunkturen finns i någon mening men att antalet jobb inte har ökat. Vi jobbar med den frågan.

Du känner till det här, säger du. Jag undrar faktiskt om du känner till riktlinjerna. Jag tror inte att du skulle ställa de här frågorna i så fall. Du frågar om man kontrollerar uppgifter om hyreskontrakt med hyresvärden. Det får man inte. Det är integritetskränkande för individen om man gör det utan tillstånd av honom eller henne. Det borde du också veta. Det står tydligt i riktlinjerna, så det tycker jag.

Du måste också veta att om den enskilde nekar till en vidare utredning så är det en anledning till avslag. Då försvåras ju den vidare utredningen, och då har man rätt att ge avslag till den sökande som vill ha pengar för sin försörjning. Det är alltså ett skäl till avslag.

Du har träffat någon socialsekreterare som säger att de inte kontrollerar. Nej, det är oftast bidragshandläggare som gör det. Det är inte socialsekreteraren. Enligt stadens

riktlinjer är det bidragshandläggaren som ska göra det. Man ska kontrollera med folkbokföringsregistret och enligt de andra uppgifterna. Det visar sig, som jag också skriver i mitt svar, att man även går igenom speciella insatser under kortare tider.

Det är ingen som vill att människor ska fuska. Det är inte bra för någon att höra att grannen får pengar därför att han eller hon har fuskat. Det är inget bra system. Försörjningssystemet ska vara till för de människor som behöver det i tider när de har det knapert.

Det talas om lättnader. Vi har ändrat en sak, som är väldigt väsentlig: Vi har lagt in SL-kortet. Det har också gjort att penningbeloppen har ökat. Ni tog bort det, för ni tyckte inte ens att människor i vår stad skulle ha rätt att röra sig utanför gångavståndsgrensen. Det tycker vi att man ska ha rätt till.

Du hänvisar själv till en annan sak som jag också tycker är viktig. Det är 2 procent av transfereringssystemen på 370 miljarder som utgör det som man tror är det beräknade fusket. Då är det inte socialbidragen som är den stora delen, utan det är andra delar inom socialförsäkringen.

Anförande nr 20

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Förvisso finns det många olika bidragssystem som man kan fuska i. Och visst finns det andra bidrag som uppgår till större belopp. Men när vi pratar om socialbidragskostnaderna för Stockholms stad så pratar vi ändå om miljardbelopp. Det är miljardbelopp som vi skulle kunna använda till att höja kvaliteten i äldreomsorgen, till mindre barngrupper, fler härbärgen och kanske prostitutionscentrum i större utsträckning. Det finns många mer angelägna saker än att bara åse hur bidragsberoende ökar i den här staden på ett tråkigt sätt.

Mycket riktigt så kan det stå i riktlinjerna, Margareta Olofsson, att man kan och att man har rätt att kontrollera olika saker. Men frågan är om det görs. Du säger att du är bekymrad över detta precis som jag och att det kanske finns en del av bidragsberoendet som är fusk. Varför ser jag då inte några förslag på konferenser, på utbildningar, på studier och på en ansökan hos revisorerna om att titta extra nära på detta? Det finns en massa saker som man skulle kunna göra för att visa att man tycker att detta är viktigt och att man är bekymrad om man inte gör det som man enligt riktlinjerna kan göra på handläggarnivå. Varför ser jag inte några stramare riktlinjer från socialborgarrådet? Man har bara lagt på pengarna igen.

Det var förresten intressant att du tog upp det där. Den frågan skulle kanske vara till en annan interpellation. Men det som var faktum 1998 när jag blev socialborgarråd var att staden slentrianmässigt hade lagt 450 kr mer till varenda invånare som hade socialbidrag i en utökad ram. Det var inte frågan om vem som åkte med kollektivtrafik eller som över huvud taget använde den. Slentrianmässigt hade Stockholms stad ett högre utbetalningsbelopp än enligt riktlinjerna. Det tyckte vi var fel. Vi föreslog att man tog bort det och i stället frågade och beviljade ett kort för dem som söker jobb eller av sociala skäl behöver ett SL-kort. De ska självfallet ha rätt till det. Man ska inte slentrianmässigt betala ut det generellt. Det har ni återinfört nu. Stockholms stad har alltså lagt SL-kortet på toppen utan att fråga människor. Det finns inte en liten kolumn på bidragsblanketten där man kryssar i om man behöver ett SL-kort

eller inte. Slentrianmässigt betalar man nu i stället ut ett antal miljoner mer – jag tror att det är omkring 30 miljoner mer – per år i Stockholm i socialbidrag bara för att man har lagt på den nivån.

Är det ett sätt att visa att du är bekymrad över socialbidragsberoendet, Margareta Olofsson? Är det ett sätt att visa att du är bekymrad över att det kanske finns fusk? Nej, jag tycker inte det. Jag tycker att det är bevis nog för att du tycker att det är någonting som du tycker är helt okej i ett samhälle att en femtedel av befolkningen inte arbetar. Du tycker inte att det är viktigt att fokusera och göra någonting åt det, och det tycker jag är tråkigt.

Anförande nr 21

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det är intressant att Kristina Axén Olin tycker att SL-kortet har med fusk att göra. Det är faktiskt det som du står här och säger. Vi har gjort en politisk bedömning och en politisk markering när det gäller att vi tycker att det är viktigt att de i Stockholm som inte har möjlighet att köpa och skaffa sig ett SL-kort på grund av att de behöver försörjningsstöd har rätten att få det. Det är en politisk bedömning, och den har vi gjort. Det har inte med fusk att göra, och det är i det närmaste oförskämt att stå här och säga att det handlar om det.

Jag vidhåller att jag tycker att det är trist, förfärligt och bekymmersamt för människor som behöver gå till socialkontoret för att få sin försörjning. Det är inte bra för människan som individ, det är inte bra för hans eller hennes familj och det är inte bra för barnen. Det sänker självförtroendet hos de flesta människor. Därför är det ett stort bekymmer och därför jobbar vi också med det.

Men det är inte det som din interpellation handlar om. Håll dig till din interpellation, som innehåller väldigt pinsamt ställda frågor av ett före detta socialborgarråd! Jag tycker faktiskt att det är jättepinsamt att ställa frågor som visar att man har så dålig kunskap när man under fyra år har suttit och jobbat med det här. Det finns ingenting som är lindrigare gjort, som du säger. Vi har lagt till SL-kortet. Det har inte med fusk att göra. För övrigt är inte bidragen förändrade. Och man gör kontrollerna.

Du ställer frågor om att du kan se att man fuskar mer i vissa stadsdelar än i andra därför att bidragen skenar i vissa stadsdelar och inte i andra. Kan du se att det är fusk? Det är ju det som du i princip står här och säger. Men det handlar inte om det. Tittar man på varje stadsdel ser man att det har mycket att göra med exakt hur man jobbar för att få människor i arbete. Det varierar över staden, och det är också någonting som vi jobbar med. Det har också varit föremål för många debatter här i fullmäktigesalen. Hur jobbar man med att få människor i arbete och på det sättet minska behovet av försörjningsstöd för människor? Hur använder man pengarna för försörjningsstödet för att få människor i arbete?

Det finns många olika sätt att jobba på i stadsdelarna. Vissa gör det bra, och andra gör det sämre. De som gör det sämre uppmuntras naturligtvis att jobba med det på ett bättre sätt. Man ska också lära sig och ta del av de erfarenheter som finns på andra områden i staden. Men det har inte med fusk att göra. Jag tycker att det är oförskämt.

Anförande nr 22

M o n i k a L i n d h (s): Ordförande, ledamöter! Jag ska inte prata om bidragsberoende, utan jag ska prata om det som interpellationen handlar om, nämligen bidragsfusk. När Kristina Axén Olin begär en studie och ifrågasätter det ena med det andra så blandar hon fortfarande ihop korten. Hon pratar om bidragsberoende och menar bidragsfusk. Jag vet inte om hon gör det helt medvetet, och på det sättet vill skjuta in sig på människor som är beroende av att få socialbidrag för sin försörjning. Hon kallar dem för fuskare rätt över. Det är precis det hon gör i interpellationen och från talarstolen. Det är beklämmande och beklagligt att ett före detta socialborgarråd inte ser människor på ett annat sätt.

Självfallet ska Stockholms stads medborgare kunna garanteras en hög kvalitet i de kommunala tjänsterna. Det kräver också att de system som vi använder och arbetar med, de riktlinjer som vi har och de regler som finns används aktivt för att också säkra systemen mot fusk. Det är självklart, oavsett om det är på statlig nivå med försäkringskassa eller vad det nu kan vara eller i vår kommun. Det är just därför vi har riktlinjer som är så tydliga och omfattande. Det är inte så, Kristina Axén Olin, att riktlinjerna säger att man kan kontrollera om man vill. Det vet du själv eftersom du har varit med och formulerat riktlinjerna. Det är tydligt vad som ska göras.

När man läser om alla de 15–20 typer av olika inkomstkontroller som ska göras så måste jag säga att Stockholms stad ligger långt framme när det gäller att inte tillåta och också upptäcka fusk på ett tidigt stadium. Det finns också tydligt och noga angivet hur man går till väga för att få tillbaka eventuella pengar. Det gäller också i kontakterna med andra trygghetssystem.

Du får sluta upp med att blanda ihop korten på det sätt som du gör och prata om bidragsberoende och bidragsfusk precis som om det vore samma slags människor det handlar om. Jag tycker att det är ovärdigt.

Anförande nr 23

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Det är märkligt hur man från Socialdemokraterna och Vänstern står här och inte vågar ge intryck av att det är förskräckligt att det tyvärr förekommer fusk. När Alf Svensson i valrörelsen 2002 på en fråga från en journalist om det fanns fusk inom sjukförsäkringen svarade ja, tyvärr är det nog så, var Göran Persson snabbt ute och sade att man inte skulle jaga de sjukskrivna. Sedan kom Hans Karlsson snabbt efter och sade att det var kränkande. Men han ändrade sig och tyckte att man skulle gå hem och knacka dörr. Av omtanke om de sjukskrivna skulle man se hur de mårde. Det var inte för att de eventuellt skulle ha kunnat fuska med bidragen som man skulle göra det.

Nu är Pär Nuder ute och säger att man ska ta i med hårdhandskarna, man ska göra skrivningar och jag vet inte om han till och med pratade om lagregleringar. Men han har i alla fall varit ganska tuff i debatten just för att man har upptäckt att det *tyvärr* är så att människor fuskar med bidrag.

Det intressanta är det samhälle vi har, där bidrag är normen. Många människor klarar inte att leva på sin lön. Häromdagen hörde vi ytterligare från Berit Andnor hur man kommer att gå till väga för att hjälpa de barnfamiljer i våra kommuner som är utsatta

och inte klarar sig. Det ska bli nya bidrag. Nya bidrag – det är så man stöttar. Jag vet inte om det är att gå till rätta med socialbidragsberoendet att hela tiden se till att nya bidrag upprättas för de personer som redan i dag är inne i ett socialbidragsberoende. Se i stället till att människor kan arbeta och få en lön så att de kan klara sig, kanske också sänkt skatt så att de får ut mer av den lön de förtjänar.

Anförande nr 24

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Jag tänker hålla mig till interpellationen som handlar om bidragsfusk och inte om bidragsberoende eller andra krav man ska ställa.

Men jag undrar egentligen vad ni är ute efter från oppositionens sida. Vi har ju riktlinjer när det gäller bidragsutbetalningar. Det innebär kontroller med försäkringskassan, med tidigare kommuner och med folkbokföringen. Det krävs att man visar upp hyreskontrakt. Vissa kontroller kräver, som borgarrådet sade, klientens medgivande. Men då ska man också veta att om klienten inte lämnar sitt medgivande till att vissa saker kontrolleras kan det leda till ett avslag, eftersom klienten då inte medverkar till utredningen.

Ni har ju själva varit med och utarbetat de här riktlinjerna. Då undrar jag: Vad är det för kontrollmöjligheter som ni saknar? Det är egentligen väldigt långtgående kontroller. Vill ni påstå att socialarbetarkåren i Stockholms stad medvetet struntar i riktlinjerna? Det tycker jag är en allvarlig anklagelse i så fall. Är det fel på riktlinjerna? Vad vill ni i så fall ändra på? Eller vill ni påstå att socialarbetarna och biståndshandläggarna i staden inte följer riktlinjerna?

(Borgarrådet A x é n O l i n (m): Jag har inget inlägg kvar.)

Nej, men Ewa Samuelsson har. Jag tycker att detta är en oerhört märklig diskussion.

Jag tvivlar mycket starkt på att det faktum att socialbidragsutvecklingen är olika i olika stadsdelar skulle handla om att det fuskas mer eller mindre i olika stadsdelar. Däremot finns det saker som man kan utveckla när man arbetar med försörjningsstöd, nämligen hur man hjälper människor att komma i arbete, undanröjer försörjningshinder i form av missbruk eller olika sociala problem. Det är en bra mycket väsentligare diskussion.

Min egen uppfattning är att riktlinjerna är bra som de är. De är väldigt långtgående. Man ska kontrollera människors uppgifter när de söker försörjningsstöd. Jag förutsätter faktiskt också att socialarbetarkåren i staden följer de riktlinjer som är beslutade.

Anförande nr 25

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Det förutsätter jag också, och det tror jag att de försöker göra så långt det är möjligt för dem att göra. Men jag tror också att de har en arbetsbelastning som gör att de när de sitter med den enskilda individen kanske inte alltid har vare sig kraft eller ork att verkligen gå till rätta med varenda del av de riktlinjer som finns.

*§ 8 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Biltullarna*

Anförande nr 26

Borgarrådet Axén Olin (m): Herr ordförande! Nu verkar i alla fall den rättsliga prövningen av biltullsförsöket vara över i och med att Regeringsrätten nekade Combitech prövningstillstånd när det gällde överförandet av upphandlingen. Det ger med andra ord klartecken för att starta ett försök med biltullar i Stockholm. Enligt tjänstemän runtom i olika delar av verksamheten i Stockholms stad och på Vägverket är det tidigaste man kan få till stånd ett försök den 3 januari. Det innebär att man kommer att kunna genomföra högst ett sex månader långt försök till en kostnad av ungefär 2 ½ miljard, bra mycket mer än många nödvändiga infrastruktursatsningar i länet skulle kosta.

Herr ordförande! Jag skulle verkligen vilja fråga Annika Billström om det är värt att lägga 2 ½ miljard på att genomföra ett försök som längst kan bli sex månader med tanke på att man inte kommer att klara en tidigare start än den 3 januari.

Anförande nr 27

Borgarrådet Billström (s): Kristina Axén Olin! Jag skulle vilja svara så här: Sex eller sju månader, det blir sju månader, därför att det riksdagen har beslutat är den 31 juli som stoppdatum och en kostnad på 1 eller 2 miljarder. Det är ingen som riktigt vet i dag. Men det vi vet är att trängseln i Stockholms stad kostar mellan 6 och 8 miljarder kronor årligen.

Inför förra mandatperioden gick Moderaterna till val på att bygga ringen. Det har ni gjort fyra val i rad, minst. Och vad åstadkom ni när det gällde infrastruktur förra mandatperioden?

Det som sker nu är att Södra länken är öppnad. Vi tar första spadtaget för Norra länken. Vi gör en bra motorvägsstandard av E 18, vi breddar Klarastrandsleden och vi bygger Citybanan. Det är klart att det händer som aldrig förr. I relation till den samhällsekonomiska kostnaden på 6–8 miljarder årligen tror jag nog att stockholmarna och den majoritet som i dag är för försök också tycker att vi ska genomföra detta.

Anförande nr 28

Borgarrådet Axén Olin (m): Herr ordförande! Vi fick nästan lite reklam när Annika Billström berättade att vi faktiskt är det enda parti som har stridit för att bygga ringen i rätt många år. Det stämmer att den inte byggts, och det beklagar jag. Möjligen är hoppet att stockholmarna ger oss väldigt många röster 2006. Men nu är det faktiskt fler partier som är för att bygga en hel ring. Däremot är inte ni socialdemokrater det, utan vad jag har förstått på dig när du tidigare har pratat med mig om

Österleden till exempel ska ni ta fram beslut om Österleden i Arbetarekommunen 2006. Ni är inte över huvud taget beredda att bygga en hel ring.

Men det stämmer att vi borde ha byggt en ring eller flera ringar runt Stockholm för länge, länge sedan. Då hade man kanske kunnat göra mycket för att underlätta för företagare och andra att etablera sig i Stockholm, sådant som är viktigt och säkert sådant som påverkar bland annat den negativa trend vi ser när det gäller tillväxten i Stockholm jämfört med en del övriga regioner, just att det här inte finns en ring utan här är det krångligt att verka som företagare.

Sett ur det perspektivet tror jag att det blir ännu värre just med biltullsförsöket, därför att då ska ni enligt uppgift lägga 2 ½ miljard på ett försök som det över huvud taget är väldigt tveksamt om det ger några effekter. Man kan inte under så kort tid se vad människor kommer att göra, om de ändrar levnadsmönster, om de faller tillbaka eller vad som händer. Annika Billström är ändå beredd att lägga 2 ½ miljard på ett försök i stället för att gå samman med oss och lägga pengarna på att bygga Österleden.

Anförande nr 29

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Samhällsekoniskt kostar trängseln 6–8 miljarder kronor årligen. Innan Södra länken öppnades var det decennier sedan infrastruktursatsningar hade genomförts i Stockholm. Moderaterna måste nu, tack vare att det blir ett försök, äntligen tala om hur de ska finansiera sina infrastrukturutbyggnader, därför att alla känner till att det sker en väldig massa både på vägsidan och på spårsidan i Stockholm. Så mycket har det inte hänt på 20–25 år. Alla vet det. Och vi vet att vi har en opinion som är positiv till att åtminstone försöka se om miljöavgifterna kan bidra till att både få bort trängseln och tillse att vi får en bättre livsmiljö. Jag tror att stockholmarna tycker att det är positivt att få uppleva detta själva och sedan i en folkomröstning ta ställning till om man tyckte att det här var bra eller inte bra.

Anförande nr 30

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Billströms historieskrivning stämmer ju inte riktigt. Det är inte så att ni har fattat alla de här besluten om nödvändiga infrastruktursatsningar nu. Som du säkert vet spräckte vi vår koalition när vi styrde staden 1998–2002 genom att vi fattade beslut om Norra länken som gjorde att Stockholmspartiet hoppade av. Det här är frågor som det har fattats beslut om många gånger tidigare, som ligger långt tillbaka och som vi inte alls är oense kring.

Vi följer alla nu till exempel bekymren med Mälartunneln och dess finansiering. Ni har stora problem att reda ut vad som ska betalas av staten, landstinget och kommunen, och vi i staden måste gå in med en viss del för att kunna ta vår del av ett nödvändigt projekt som vi alla tycker är väldigt positivt. Men varför slänga bort 2 ½ miljard på ett kanske helt meningslöst projekt? Lägg dem i stället på Mälartunnlar och annat så att vi kan tidigarelägga en del av de projekt som, enligt regeringens senaste plan med anledning av Trollhättan och allt annat, har försenats väldigt mycket.

Min fråga till dig är fortfarande: Tycker du att det är värt att slänga 2 ½ miljard i sjön på ett försök som blir sex eller sju månader och som inte egentligen kommer att kunna påvisa några effekter som man kan lita på?

Anförande nr 31

Borgarrådet *B i l l s t r ö m* (s): Citybanans finansiering är klar, Kristina Axén Olin. Det är inte det som är problemet. Finansieringen för Norra länken, E 18, Klarastrandsleden och annat finns ju i bokslutet som avsättningar. Det borde du veta.

Sedan är det så att näringslivet, med Handelskammaren i spetsen, ständigt säger att det är förfärligt med denna trängsel i Stockholm. Distributionstrafiken, tjänstesektorn och andra kommer inte fram. USK har tillsammans med Handelskammaren tagit fram utredningar som visar att trängseln kostar mellan 6 och 8 miljarder årligen. Näringslivet kräver av Sveriges tredje största parlament att vi gör något åt trängseln. Och vi är beredda att göra det, därför att vi tycker att det är just att kasta pengarna i sjön. 6–8 miljarder kronor, det är djupt allvarligt. Och du får satsningar på kollektivtrafik, du får satsningar på vägutbyggnaden, och vi får ett försök där stockholmarna sedan kan säga: Det här vill vi ha, eller det här vill vi inte ha.

Fråga nr 2. Barngruppernas storlek

Anförande nr 32

L o t t a E d h o l m (fp): Herr ordförande! Min fråga är väldigt enkel. När tänker Socialdemokraterna uppfylla vallöftet om färre barn i barngrupperna? Rapporterna duggar tätt om att ni i stället för att minska barngrupperna ökar deras storlek i stadsdel efter stadsdel. Till detta kommer också att alltfler föräldrar står i kö för barnomsorg. Ni håller på att misslyckas helt med ett av era viktigaste vallöften. Det skulle vara intressant att höra hur borgarrådet Särkiniemi ser på detta.

Anförande nr 33

Borgarrådet *S ä r k i n i e m i* (s): Ordförande, fullmäktige! Borgarrådet ser på frågan på följande sätt. Det här är ett av våra viktigaste vallöften. Vi har gett vallöftet för att det ska gälla under hela mandatperioden. Och jag är övertygad om att vi också kommer att lyckas uppfylla det.

Det har visserligen kommit rapporter de senaste veckorna, bland annat från Bromma för tre veckor sedan och i förra veckan var det Skarpnäck. När man sedan kontrollerar med stadsdelarna ser man väldigt tydligt vad det är som just i dag har gått fel. Det som det handlar om är att de tillfälliga byggloven har blivit överklagade av grannarna. När man har fattat beslut i nämnden att öppna nya avdelningar i paviljonger etcetera har man inte lyckats genomföra det på grund av de överklagningar som gjorts. Det är de två händelserna som har inträffat de senaste veckorna. Självfallet är lokalfrågan avgörande när vi nu ska öppna nya avdelningar i och med att vi har fler barn att placera.

Visst finns det problem, Lotta Edholm, men läser man vissa siffror och tittar närmare på vissa stadsdelar ser man att det i Kista är 0,9 barn hittills, Rinkeby 1,5 barn, Spånga-Tensta 1,2 barn mindre och så vidare. Det inte är helt problemfritt, men vi kommer att hålla löftet, Lotta Edholm.

Anförande nr 34

L o t t a E d h o l m (fp): Herr ordförande! Det är väl ytterst tveksamt om ni kommer att lyckas hålla det. Det är 18 månader kvar till valet, och hittills har ni inte ens lyckats uppfylla halva det här vallöftet. Tvärtom ökar barngruppernas storlek i många stadsdelar.

Det är klart att man kan ge en mängd olika skäl till att det sker, till exempel att antalet barn ökar. Men det kan inte ha kommit som en nyhet för någon. Det är bara att följa USK:s siffror så ser man sådana här saker. Jag utgår från att ni gjorde det innan ni ställde ut det här vallöftet som nu ser ut att inte kunna uppfyllas.

Jag skulle också vilja veta om det är så att ni tänker uppfylla vallöftet genom att minska gruppernas storlek mer i vissa stadsdelar för att sedan öka den i andra stadsdelar. När man ser på konsekvenserna för till exempel Bromma verkar det vara precis på det sättet. Där ökar barngruppernas storlek.

Anförande nr 35

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Det är inte alls vår mening att uppfylla vallöftet i vissa stadsdelar och inte i andra. Däremot har det utifrån lokala anledningar gått lättare och snabbare att göra detta i en del stadsdelar där det så att säga är bättre lokaltillgång än det är till exempel i Bromma.

Just i Bromma, Lotta, har en del paviljonger inte kunnat öppnas på grund av de överklagade byggloven. Det tycker jag ändå är en konkret orsak till att man just i Bromma inte har lyckats klara av detta hittills. Visst, vi har 18 månader kvar. Men jag är fortfarande övertygad om att vi kommer att klara av detta. Det är ingen tvekan om det.

Anförande nr 36

L o t t a E d h o l m (fp): Herr ordförande! I så fall har jag ett tips. Ett sätt att se till att barngruppernas storlek minskar och att alla de som står i kö faktiskt får barnomsorg inom ett år, som vi har lovat dem, är att uppmuntra enskilt drivna alternativ, att uppmuntra att förskolor drivs privat i stället för att som ni gör nu motverka dem. Se till att även fristående får del av de här medlen för att bygga ut förskolorna som ni hittills har stoppat. Då tror jag att ni kommer att kunna lösa det betydligt snabbare och bättre än ni hittills har lyckats med.

Anförande nr 37

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Jag skulle för det första inte säga att det är vi som har stoppat hjälpen till de enskilt drivna förskolorna. Det är kommunallagen som den är utformad i dag som inte medger att det ges stimulansbidrag till exempel

till enskilt drivna verksamheter. Tyvärr är det så. Lagen förändras i en annan församling än här, men det är också en fråga som vi jobbar med.

För det andra håller vi just nu på och följer upp förskoleutbyggnaden väldigt noggrant. Jag har träffat gruppledarna i veckan. Jag kommer att träffa dem återigen efter tertialettan för att också kunna följa upp situationen ute i stadsdelarna. Det är ändå så att stadsdelarna och skolroteln måste jobba tillsammans med minskningen av barngrupperna. I första hand är det förstås ute i stadsdelsnämnderna som man jobbar aktivt med frågan, men vi följer upp den tillsammans med stadsdelarna just nu.

Vi kommer säkert att återkomma till den här debatten flera gånger, men det är inte så att vi absolut inte vill hjälpa de enskilt drivna förskolorna. Vi har kontakt också med de enskilt drivna förskolorna och försöker lösa situationen i stadsdelarna så att vi kan göra det tillsammans också med de enskilt drivna verksamheterna.

Fråga nr 3. Barngrupper i förskolan

Anförande nr 38

Ewa Samuelsson (kd): Ordförande, fullmäktige! Babyboomen fortsätter, vilket är väldigt positivt naturligtvis, för vi behöver fler som arbetar framöver. Men först gäller det att de föräldrar som önskar plats till sina barn i förskolan också ska få det och inom den barnomsorgsgaranti som ändå gäller.

Jag vet ju att borgarrådet träffade sina s-gruppledare i veckan, och jag undrar nu: Vilket råd ger borgarrådet de stadsdelsnämnder som ändå visar på en kris, att de inte kan klara det här. Jag har fått brev från förtvivlad personal i Skarpnäck till exempel som oroar sig väldigt för att de får överinskrivningar i barngrupperna på sin förskola. Vilket råd ger borgarrådet till stadsdelsnämnderna för att de ska klara barnomsorgsgarantin?

Anförande nr 39

Borgarrådet Särkiniemi (s): I Skarpnäck är inte problemet barnomsorgsgarantin, som jag uppfattade det förra veckan. Däremot handlade det just om att den nyöppning som man hade planerat att göra i mars uteblev på grund av att tillfälliga bygglov återigen överklagades. Det här har föranlett att man på en av förskolorna har ökat barngruppen från 18 till 19 barn. Det är vad det handlade om förra veckan i Skarpnäck, inte om barnomsorgsgarantin.

Jag skulle i första hand hoppas att vi när det handlar om utbyggnation i stadsdelarna slapp överklagningarna. Bygg förskolor, men bygg inte just där jag bor! Oavsett vilket parti man företräder tror jag att man har råkat ut för att överklagningarna kommer även i andra sammanhang när vi försöker bygga ut verksamheter i stadsdelarna, och det tycker jag är beklagligt. Hade man kunnat öppna paviljongerna i Skarpnäck skulle frågan varit löst i dag.

Anförande nr 40

E w a S a m u e l s s o n (kd): Om inte om hade funnits skulle jag kunnat vara miljonär, brukar man också säga. Så är det ju alltid. "Om" ställer till det, men vi vet ju att överklaganden nästan alltid kommer. Det måste man ha med i beräkningen. Det här händer inte bara på en förskola i Skarpnäck. Det är flera förskolor som nu får fler barn.

När ni med stora ord pratar om minskning av barngrupper kunde man i bokslutet läsa att i staden har man minskat med 0,4 barn. Vilka barn märker det i sina barngrupper? Och vilken personal märker att man har minskat med 0,4? Det är pinsamt att ens skriva det.

Men min fråga till borgarrådet är: Är barnomsorgsgarantin överordnad minskningen av barngrupperna, eller vilket gäller högst?

Anförande nr 41

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Det är inte så många fullmäktigesammanträden sedan vi hade precis samma fråga i fullmäktigesalen, vad är överordnat och vad är inte överordnat? Barnomsorgsgarantin ska gälla i stadsdelarna men också arbetet med att minska barngrupperna. Det är oerhört viktigt. Alla kommer ihåg förra mandatperioden, när vi satt i opposition och ni i majoritet, och vi drev denna fråga i samtliga stadsdelsnämnder. Minskningen av barngrupperna är en arbetsmiljöfråga för personalen, men det är också i många stadsdelar en fråga om att kunna lägga grunden för ett bra språk i barngrupperna. Båda två är lika viktiga, Ewa Samuelsson. Det finns ingen skillnad. Det är ett tufft arbete i en del stadsdelar, men det är ingenting som vi har underordnat på något sätt. Vi fortsätter med det arbetet. Jag är övertygad om att när vi kommer till valåret har vi också uppfyllt detta. Det är också den bekräftelsen jag får från stadsdelarna.

Anförande nr 42

E w a S a m u e l s s o n (kd): Jag trodde i min enfald att minskningen av barngrupperna i första hand faktiskt gällde barnen, de små barnen i de stora grupperna där stressen grundläggs. Sedan är det också en arbetsmiljöfråga för personalen. Men det är för barnens skull som vi i första hand ska minska gruppstorleken.

När det sedan gäller om det ena är överordnat det andra undrar jag om barnomsorgsplatsen inom garantin är överordnad minskningen av barngrupperna. Det är nämligen så att i Skarpnäck fyller man nu grupperna, och man går över det antal man har sagt att de ska vara utifrån en minskning. I ett ärende som går upp på torsdag i Skarpnäcks stadsdelsnämnd står det tydligt och klart att förvaltningen anser att barnomsorgsgarantin är överordnad minskningen av barngrupperna. Då undrar jag om den förvaltningen har tolkat borgarrådet fel när man nu fyller på och gör barngrupperna större i stället för att minska dem, som det var utlovat i valrörelsen.

Anförande nr 43

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Borgarrådet har väldigt svårt att vara tankeläsare och veta hur man i en stadsdelsförvaltning tolkar de budskap som ges från Stadshuset. Men mig veterligen har vi i budget 2003, budget 2004 och budget 2005 sagt att det är viktigt att fortsätta minska barngrupperna.

Sedan har det också varit så i Skarpnäck, har jag fått veta när jag har pratat med förvaltningen, att USK:s prognoser tyvärr inte har stämt. Om inte de prognoserna stämmer är det ett annat problem. Skarpnäck har gjort egna prognoser i samarbete med mödravårdscentralen, men även det är svårt, för inflyttningen har varit större än man hade väntat sig.

Det är klart att det är många komponenter i en stadsdel som påverkar förskolan och den problematik som finns kring förskolan. Men jag kan inte tro något annat än att om fullmäktige säger i budgetdokumentet, det viktigaste styrdokumentet som finns i staden, att barngrupperna ska minska så ska de minska.

Fråga nr 4. Kylie Minogues uteblivna konsert i Globen

Anförande nr 44

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Eftersom jag också hade förberett ett inlägg om barngruppernas storlek men vi i alla fall inte får några svar från borgarrådet om det tänkte jag ta en helt annan fråga.

Det är ju så att Stockholm nu är *capital of Scandinavia*, har jag förstått. Det är ju härligt att vara lite kaxig. Jag har inte haft något emot det. För ett år sedan, herr ordförande, frågade jag ansvarigt borgarråd varför Madonna inte kunde komma till Globen. Hon var överallt i Europa, men hon var inte i Stockholm, *the capital of Scandinavia*. I dagens Aftonbladet kan man, herr ordförande, läsa att Kylie Minogue, som är en annan stor stjärna som har en Las Vegas-show, åker till Åhus i Danmark, men hon kommer inte till Stockholm. Då har vän av ordning liksom en undra. Det var ett år sedan jag ställde frågan om Madonna, hon fick inte komma. Nu kommer Kylie inte hit heller. Danskarna får däremot träffa henne och gå på hennes konsert. Men *the capital of Scandinavia* klarar inte av att ta emot henne, eller vad det nu beror på. Är inte det ett stort misslyckande och väldigt allvarligt att vi i evenemangsstaden Stockholm inte klarar av att ta emot dessa stora artister?

Anförande nr 45

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Det är väl härligt att vi kan verka för besöksnäringen in *the capital of Scandinavia*. När det gäller den uteblivna konserten kan jag inte svara dig om det är tekniken i Globen som avgör. När det gällde Madonna var det så att hon krävde så mycket teknik att man inte klarade av tyngden. Det är nu åtgärdat, Mikael. Nu skulle Madonna kunna komma. Men ni vet att vi också gärna skulle vilja se att vår stad kunde erbjuda en riktigt stor multiarena för att vi i framtiden ska kunna ta emot de riktigt stora artisterna och den riktigt stora publiken från hela Skandinavien.

Anförande nr 46

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Det låter bra det där, borgarrådet. Men vad jag förstår är inte alls detta åtgärdat. Vad jag förstår så ska det åtgärdas efter sommaren. Och artisterna rullar förbi den här delen av *Scandinavia* utan att hålla några konserter. Det tycker jag är väldigt tråkigt. Jag vet att många stockholmare tycker att det är tråkigt. Och det skylls på många saker. Det skylls på arenornas funktioner, att de inte klarar av de här artisterna. Det skylls på att svenskarna inte köper tillräckligt mycket skivor. Man hittar på en mängd olika argument för att inte åka upp i Norden. Sanningen är att vi har en av de största skivmarknaderna i Norden. Vi har en konkurrenskraftig stad som är spännande, och artisterna åker hit och spelar in sina skivor. Jag tycker att det är ynkedom att de inte kommer hit och spelar. När staden kan åtgärda saker tycker jag att vi ska göra det omedelbart och inte efter ett år konstatera igen att det inte går den här gången heller.

Anförande nr 47

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Mikael! Jag kan inte exakt vilka teknikaliteter som behövs i Globen. Men det är någon form av ny rigg som krävs för att man ska kunna ta emot de stora artisterna. Du har alldeles rätt i att det behövs en riktig kraftsamling för att vi ska bli den här stora, attraktiva besöksstaden. Men då krävs det också en samling politiskt. Och det är det vi efterlyser också i den här salen. Vi behöver vara starka tillsammans för att få igenom de riktigt viktiga besluten för att kunna vara en stark evenemangstad.

Fråga nr 5. Rättssäkerhet vid biståndsbeslut

Anförande nr 48

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Min fråga gäller en person som skulle beviljas bistånd enligt LSS. Jag vet inte om Margareta kanske känner till det också. Den här personen ansökte om LSS för sin hustru, som var mycket dålig. Han fick till svar en hänvisning till en lydelse i äktenskapsbalken 16:1. I den står det om registrering av äktenskap men ingenting över huvud taget om något ansvar för varandra. Man gick vidare och kollade upp det hela, och därefter har man från stadsdelsnämndens sida skrivit att man har ett makeansvar när det gäller att hjälpa en funktionshindrad hustru.

Nu var det här en person som inte gav sig utan gick vidare och fick rätt från socialförvaltningen. Man har skrivit fel i stadens riktlinjer. Man har också ändrat på hemsidan nu, så att det står rätt. Han har fått ett beslut, så i slutändan blev det bra.

Men de här riktlinjerna har funnits ett tag och min fråga är naturligtvis: Finns det risk för att fler har blivit behandlade på det här sättet, att man alltså har lyft fram ett makeansvar för en funktionshindrad person som behöver hjälp i hemmet?

Anförande nr 49

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag känner inte till det speciella fall du refererar till. Det finns säkert risk, det måste jag tillstå när du berättar detta, att andra också kan ha

fått uppgifter utifrån de riktlinjer som finns. Därför måste man vara väldigt noggrann. De har uppenbarligen slunkit igenom hela fullmäktige utan att någon har sett detta.

Jag vet dock att en annan person har blivit utsatt för just denna paragraf och att det har gått så långt som till länsrätten. Han överklagade men fick inte rätt. Men det är bra att man har rättat till detta. Och det är jättekonstigt att det också har gått så långt som till länsrätten utan att de har slagit larm om att Stockholms stads riktlinjer angav en felaktig hantering.

Anförande nr 50

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Om det är samma ärende vi tänker på gick man vidare ännu ett steg och fick rätt till slut. I det ärende jag har här fick man till slut rätt.

Men min fråga till borgarrådet är: Finns det skäl att göra en större översyn av kommunens riktlinjer just ur rättssäkerhetssynpunkt för våra medborgare i staden? Tänker i så fall borgarrådet se till att det blir en sådan översyn, speciellt utifrån risken att det finns felaktiga beslut tagna utifrån de här riktlinjerna.

Anförande nr 51

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Självklart måste man gå igenom riktlinjerna ur rättssäkerhetssynpunkt. Så ska det ju inte vara. Det är tacknämligt när det upptäcks. Självklart kommer vi att göra det för de riktlinjer som finns. Vi får be juridiska avdelningen att gå igenom dem så att de håller i de delarna och att de också ska garantera våra medborgare en rättssäker behandling.

Däremot tror jag att det är svårt att gå tillbaka. Jag tror att det är svårt att i backspeglarna kunna se igenom alla de fallen. Men vi får kontrollera hur många det kan vara och om man kan få stadsdelarna att göra det, för det är ju där det har skett. Men jag tror att det är lite svårare. Framöver ska medborgarna i varje fall inte behöva utsättas för det. Och om någon söker igen får vederbörande rätt.

Fråga nr 6. Stiftelsebildningar

Anförande nr 52

R o l f K ö n b e r g (m): Herr ordförande! Vi hade anledning att förra gången tala en hel del om en viss stiftelse. I kväll finns det anledning att tala lite grann om en annan stiftelse, därför att nu vill majoriteten att all mark utanför stadens gränser, inalles 26 000 hektar, att jämföra med stadens markyta på 18 000 hektar, ska läggas i en annan stiftelse. I det här fallet är det ganska små summor vi talar om. Vi pratar bara om att staden ska skänka bort 1 miljard drygt. Om man jämför med den förra stiftelsen är det småsummor. Men i den kommunala vardagen är det ändå inte det.

Min fråga till Leif Rönngren blir därför: Finns det någon verksamhet, några tillgångar som staden äger i form av mark och fastigheter, som inte är lämpliga att

lägga i stiftelser? Hur skiljer de sig i så fall från alla de verksamheter som ni vill lägga där nu?

Anförande nr 53

Borgarrådet Rönngren (s): Ordförande, fullmäktige! Som Rolf mycket riktigt påpekar är det två stiftelser på gång. Det ena är bostadsstiftelsen och det andra är stiftelsen för grönmacken som just för tillfället är bordlagd i en nämnd. På frågeställningen om det finns några verksamheter skulle jag vilja svara absolut, den som är myndighetsutövning. Det finns under inga omständigheter möjlighet att lägga sådan verksamhet i stiftelser.

Sedan är det väl upp till varje politisk församling och nämnd att fundera över om det finns verksamheter som man tycker är mer lämpade att ligga inom ramen för en stiftelse i stället för i den nuvarande ordningen.

Jag tror att vi kommer att få mycket bättre tid och utrymme att debattera de här frågorna när de kommer till fullmäktige. Det är mitt korta svar på den enkla frågan.

Anförande nr 54

Rolf Koberg (m): Ordförande, fullmäktige! Då tolkar jag borgarrådet Rönngren som att det i praktiken är fri lejd för stiftelsebildningar. Det är upp till varje nämnd att besluta om viss verksamhet med fördel kan läggas in i en stiftelse. Det har majoriteten öppnat för.

Vi som är lite bekymrade över det här utifrån ett formaljuridiskt, kommunalekonomiskt och inte minst demokratiskt perspektiv har däremot anledning att konstatera att när vi värderade saker under förra mandatperioden – det gjorde vi förvisso ganska ofta – brukade vi använda mer än en värdering. De brukade vara rätt noggranna. Det ni nu vill göra är att gå fram med en enda mycket rudimentärt gjord värdering som gör att den förmögenhet som permanent ska tas bort från stockholmarnas och denna sals inflytande är värderad till, om jag summerar osäkerheten, mellan 700 miljoner och 1,1 miljard.

Min nästa fråga blir därför: Tycker borgarrådet att det här är ett tillfredsställande beslutsunderlag för att fatta beslut om en stiftelsebildning?

Anförande nr 55

Borgarrådet Rönngren (s): Herr ordförande! Nu ställer Rolf flera frågor. Det är väl helt okej, kanske. Jag svarade på första frågan. Den handlar faktiskt om att det är fullmäktige som får fatta de här besluten. Sedan är det klart att varje nämnd och församling kan fundera på om det finns saker som borde ligga inom stiftelsebildning i stället för inom den verksamhetsform som den i dag bedrivs i. Då måste man lyfta fram det och göra ett ärende av det, precis som man nu gör med både bostadsstiftelsen och grönmacksstiftelsen. Vi kommer väl att få all anledning att debattera och diskutera de ideologiska bakomliggande orsakerna till stiftelsebildningarna samt värderingen och de andra sakfrågorna som hänger samman med de frågor som väcks i och med att vi vill göra stiftelser av båda de här områdena.

Jag är beredd att ta den sakdebatten, men inte när vi har en minut på oss i en frågestund. Det tror jag är direkt olämpligt. Jag tror att fler vill vara med och diskutera också. Det är så pass viktiga frågor.

Anförande nr 56

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det är speciellt kul att ha fått diskutera de här frågorna med förra demokratiborgarrådet, eftersom förra demokratiborgarrådet och jag hade en del demokratifrågor ihop, om jag får uttrycka mig så. Det har vi inte längre. Den här frågan är ett exempel på att vi inte har så mycket ihop längre.

Det finns en annan demokratifråga, med risk för att jag tjarar om det ärende som vi ändå har i fastighets- och saluhallsnämnden och som vi lyckades framtvinga en bordläggning av i torsdags. Det innebär också en väldigt långtgående delegation. Jag inser att vi får diskutera även detta, men det här förslaget innebär ju återigen att en mycket långtgående delegation ska ges till tjänstemän att bedöma risker med den ekonomiska kalkylen, som jag nyss var inne på var behäftad med stor osäkerhet. Då undrar jag avslutningsvis: Hur ser förra demokratiborgarrådet på den typen av långtgående delegationer som det här ärendet är uppbyggt kring?

Anförande nr 57

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): En del av min demokratisyn handlar faktiskt om att man ska ha förutsättning att diskutera sakerna. Nu har du på tre korta minuter lyckats ställa fyra eller fem olika frågor där bara du och jag har möjlighet att diskutera och lägga oss i. Det är väl helt okej, det kan man tycka är kul. Men det är knappast demokratiskt. Jo, det är det utifrån att vi har möjligheten att prata med varandra. Men ska vi verkligen prata ideologi, verksamhet och sakfrågan ska det vara under ordnade former i en debatt där fler har möjlighet att lägga sina yrkanden och även diskutera och ha åsikter och synpunkter, vilket man inte har under en frågestund.

Det här är oerhört stora frågor, som jag tror förtjänar en ordentlig debatt. Den ser jag verkligen fram emot. Det finns ju ideologiska, bakomliggande orsaker till att vänsterblock och högerblock i den här fullmäktigesalen har olika syn på det här. Det ser jag fram emot att få debattera ytterligare och föra fram i ljuset inför medborgarnas allmänna beskådan. Men då ska det vara mer tid än en minut, tack.

§ 9 Interpellation om uppföljning av enstaka plats-avtalet i särskilda boendeformer för service och omvårdnad för personer över 65 år (nr 2005:8)

Anförande nr 58

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag ber att få hänvisa till det utsända svaret.

Anförande nr 59

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Ordförande, fullmäktige! Jag ber att få tacka för svaret som till sist även blev en bilaga. Det är både ros och ris av det, skulle jag vilja säga till borgarrådet. Det ena är att jag blir lite orolig att man inte tänker vidta några åtgärder förrän efter ett helt år. Borde man inte i stället följa upp den här frågan kontinuerligt och inte vänta till efter ett år?

Sedan tycker jag att borgarrådet ska ge kansliet i uppdrag att de *ska* fortsätta informera och inte bara att de *bör* fortsätta informera om vad rangordningen i sig innebär. Det är ändå det som är viktigt för de enskilda utförarna att få ett klarläggande av.

Sedan tycker jag att det är jättebra att man nu med datorns hjälp ska inrätta en så kallad platsbank för att underlätta för stadsdelsförvaltningarna att se vilka lediga platser som finns. Jag vet att det har varit väldigt efterlängtat under väldigt många år och att man inte har kommit till skott på IT-avdelningen. Men det framgår inte när det här kan tänkas vara klart.

Det framkommer inte heller om det har förekommit några som helst diskussioner med de enskilda utförarna om att få vara med på den här platsbanken eller om de själva skulle utveckla en egen. Jag har läst branschrådets senaste protokoll men inte sett att den här frågan har varit uppe, vilket jag tycker skulle vara naturligt när man diskuterar enstaka plats-avtalet.

Därför skulle jag vilja veta om borgarrådet har för avsikt att följa avtalet kontinuerligt och om borgarrådet har diskuterat platsbank med de enskilda utförarna. Jag kan väl också passa på att säga att i den skrivning som finns i svaret skulle man kunna tro att det för de äldre nu inte bara kan bli stadsdelsarrest utan även kommunarrest. Är det så att man ska använda de kommunala platserna först innan man får köpa från enstaka plats-avtalet?

Anförande nr 60

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Det var både lite ris och lite ros. Det här är inte alldeles enkelt och har naturligtvis också ställt till en del problem, som Margareta Björk säkert känner till att det har gjort. Självklart *ska* äldreberedningen, inte bara bör, följa detta och fortsätta att informera, men innan man gör en större uppföljning måste man ändå låta systemet vara i gång ett tag för att se vad det är som fallerar och var bristerna finns. När man sjösätter någonting som är nytt blir det alltid lite fel. Det tror jag att vi alla vet. Ingenting är perfekt direkt från början, tyvärr. Det skulle man önska att det alltid var. Men så är det inte.

Beträffande de privata utförarna och den så kallade platsbanken vill jag säga att de privata utförarna via branschrådet ändå är informerade och borde delta i flera av de utredningar och propåer som vi gör för att få in förslag till möjliga, smidiga sätt att jobba på som ska komma de äldre till godo, det vill säga att även stadsdelarna ska kunna se vilka privata utförare som finns, men också vilka andra sätt och möjligheter att arbeta som finns. De är ganska involverade i det mesta av det här arbetet. Jag tror att det är nödvändigt att man framöver ser de möjligheterna.

Vi har även talat om just diskussionerna inom Paraplyet. De privata utförarna använder sig ju inte av Paraplyet. De har möjligen något annat paraply. Så kan man väl kalla det. Men det finns faktiskt åtminstone en representant från branschrådet som har anmält sig till att delta i en arbetsgrupp, och vi har uppmuntrat och uppmanat även andra att höra av sig och delta i det arbetet för att i slutändan underlätta för framför allt de äldre naturligtvis. Det är ju det som är poängen med det hela.

Anförande nr 61

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Ordförande, fullmäktige! Jag känner mig något tryggare i och med det svar som jag har fått av borgarrådet där hon säger att hon ska fortsätta att följa det nya avtalet och att det också ska tas upp på branschrådet. Det vore väldigt skojigt, tycker jag, om man skulle kunna få lite information om vad som händer i branschrådet, eftersom de protokollen inte naturligt kommer till oss i äldreomsorgsberedningen. Det borde väl ändå vara så att de får ta del av våra protokoll och vi får ta del av deras protokoll, så att vi får se vad det är för typ av diskussion som staden ändå för med de enskilda utförarna.

Sedan säger borgarrådet också att det förs en del diskussioner om flera utredningar med de enskilda utförarna. Jag skulle gärna vilja veta om det finns fler än Paraplyet som man diskuterar och på vilket sätt de andra utredningarna i så fall skulle underlätta för de äldre. Det är ändå det som är det viktiga.

Men jag fick inte svar på min fråga om det är så att den här platsbanken ska underlätta för stadsdelsförvaltningarna att se var någonstans det finns tomma platser inom de kommunala enheterna. Det står i svaret att det ska kunna underlätta beslutsprocessen. Är det så att staden ska använda de kommunala platserna först innan man vänder sig till enstaka plats-avtalet för att köpa från enskilda utförare?

Anförande nr 62

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Det är väldigt svårt att höra, och jag tror att man behöver höja ljudet på mikrofonen och andra i salen bör sänka sin nivå så kanske man hör. Jag är ledsen, jag hörde nog inte alla dina frågor första gången, helt enkelt.

Men branschrådets protokoll är inga problem. Det har vi tagit upp i presidiet i dag. Hade du ställt frågan formellt innan hade vi väl delat ut dem. Det är inga hemligheter, så att säga, utan de kommer äldreberedningen att få hädanefter. Det är möten ungefär två gånger per termin.

Platsbanken är en bank för lediga platser, inte bara de kommunala. Sedan får inte den ena lagen överskrida den andra, men det är inte så att man bara måste ha de kommunala, och man måste inte välja de kommunala först. Enstaka plats-avtalet är ju till för att man dels ska kompensera där det finns brister, dels också för att vissa boenden passar bättre för de äldre än kanske de gör som man har i den egna kommunen. Om det inte framgår är det ottydligt skrivet. Det beklagar jag i sådana fall. Jag tyckte att det stod tydligt om lagstiftningen, men det kanske det inte gjorde. Men så är det i varje fall. Det tror jag inte ska behöva vara något problem.

Det är också så, det förstod jag nu, att vi inte har diskuterat det som en fråga. Men jag hade bjudit in kompetensfondens direktör på det senaste mötet i branschrådet. Då diskuterade man många olika frågor, också på vilket sätt man kunde till exempel samarbeta om Paraplyet. Just den här delen, hur upphandlingen av avtalen ser ut och frågan om ramavtalet, har ju inte diskuterats. Den är de väldigt medvetna om ändå och har naturligtvis tagit upp vilka problem det ställer till för olika organisationer.

Nu är det nog så att ni i salen får sänka ljudnivån igen.

Förste vice ordföranden: Nu tänker jag inte upprepa mig en gång till. Ni får visa lite respekt för de som har skrivit interpellationer. De vill gärna höra vad borgarråden har att svara dem. Om ni inte är intresserade av frågorna får ni gå ut och föra era samtal.

Anförande nr 63

Margareta Björk (m): Tack, herr ordförande, för de orden!

Förstod jag borgarrådet rätt, är det så att platsbanken ska innehålla både platserna för de kommunala enheterna och de som de enskilda utförarna har? Och har de enskilda utförarna blivit inbjudna att delta i det arbetet? Jag vet att de kan vara väldigt intresserade.

Anförande nr 64

Borgarrådet Olofsson (v): Det är det som står i interpellationssvaret, ”om även privata utförare skulle kunna utannonsera platser på en sådan sk platsbank skulle mycket vara vunnet”. Det är det man håller på och jobbar på. Det är också ett sådant arbete som en av branschrådets ledamöter är inkopplad på. Det hoppas vi att den ska. Det är vår ambition, och vi hoppas att det är möjligt.

§ 14 Förslag till detaljplan för kv. Kojan m.m. inom stadsdelen Stadshagen på Kungsholmen (utl. 2005:59)

Anförande nr 65

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Nu har vi ytterligare en spännande detaljplan som är färdig för beslut. Det handlar om att man ska bygga bostäder i Hornsberg på nordvästra Kungsholmen där asfaltsverket finns i dag, och det asfaltsverket kommer upp i ett senare ärende här i kväll.

Det ska byggas nio nya bostadskvarter som kommer att ge 1 200 nya lägenheter. En av byggnaderna ska bli 23 våningar hög. I bottenvåningarna kommer det att finnas plats för publika lokaler. Med denna struktur kommer det också att finnas förutsättningar för att bygga en fortsättning av stenstaden.

Man kan säga att det här är en modern årsring som läggs till den tidigare bebyggelsen på Kungsholmen. 1 200 nya lägenheter är förstås ett viktigt och välkommet tillskott för alla dem som vill bosätta sig i vår stad, flytta hit eller etablera sig som företagare. I området kommer det att byggas både hyres- och bostadsrätter.

Närheten till Essingeleden gör att det krävs extra åtgärder för att minska bullret. Alla lägenheter får en tyst sida mot gården. Kvarteren byggs alltså med slutna innegårdar.

Jag hoppas att den här detaljplanen också kommer att innebära ett klarläggande om vad som gäller i Stockholms innerstad angående Boverkets nya hållning när det gäller buller för fortsatt bostadsbyggnation i Stockholm.

Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag som innebär att detaljplanen antas.

Anförande nr 66

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp) Ordförande, fullmäktige, åhörare! Miljöpartiet är positivt till byggandet av kvarteret Kojan. Det är en spännande plan, och det blir en väldigt bra stadsmässig bebyggelse. Det enda vi är tveksamma till är kvarter Eden. Det rör sig om en befintlig parkmark, och den borde man vara rädd om när man bygger så pass tätt som man gör. När exploateringsgraden är så hög som den är borde man värna om befintlig parkmark. Det är den delen som jag skulle vilja se något begränsad för att man ska kunna behålla den parken.

I övrigt tillstyrker vi kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 67

L o t t a E d h o l m (fp): Ordförande, fullmäktige! Vi har också några synpunkter på det här förslaget som i stort är helt utmärkt. Vi tror att det kommer att bli ett fantastiskt bostadsområde som blir bra både för de boende och för de människor som redan bor i den här delen av Kungsholmen. Det kommer att utöka möjligheterna till att etablera affärer, till bättre kollektivtrafik och så vidare.

Vi tycker dock att det finns en halvmesyr i förslaget till beslut. Vi i Folkpartiet anser att man måste gå ifrån en stor del av modernismens tankar och i stället bygga stad. Det innebär att de kvarter som är närmast parken bör tillslutas. På det viset blir det en mer barnsäker miljö inne på gårdarna. Man får också ut fler lägenheter än vad som nu är fallet.

Sedan är det detta med parkeringar. Vi vet att parkeringstalen i Hammarby Sjöstad var alldeles för låga. Det börjar ju att bli kaos där. Vi tycker inte att man ska göra om samma misstag i det här området. Parkeringsstalen måste helt enkelt höjas. Redan i dag är det stora bekymmer på Kungsholmen, och det blir inte bättre av att man i projekt efter projekt hela tiden målar verkligheten i något slags rosa skimmer och tror att folk inte kommer att ha bil, för folk *har* bil. Det visar erfarenheterna från Hammarby Sjöstad. Därför anser vi att parkeringstalen i det här mycket stora projektet borde höjas.

Anförande nr 68

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Jag vill bara göra ett förtydligande. Parkeringsstalen är ändå högre i detta område än det som är beslutat. De är alltså 0,7, och det innebär att det kommer att finnas 800 parkeringsplatser under det här kvarteret, vilket gör det möjligt att i gatuplanet ha tillfälliga angöringsplatser och handikapparkeringar och så vidare.

Anförande nr 69

M a t s G N i l s s o n (m): Ordförande! Jag får nästan tacka Py Börjeson för att hon replikerade på Lotta Edholm. Jag blev nästan lite förgrymmad. Lotta Edholm sade exakt vad jag ville säga.

Jag instämmer i uppfattningen om att kvarterstrukturen ska gälla. Därmed blir det fler bostäder. Parkeringssituationen är också allvarsam. Det som Py Börjeson inte tar upp är att kollektivtrafikförsörjningen inte ser så bra ut i det här området. Vi har haft diskussioner med SL:s lokala styrelse, och då visade det sig att det inte är särskilt mycket som är på gång, utan man väntar och ser.

Om man skrapar lite på ytan ser man att det finns vissa problem i området med att få mer än en ny busslinje, som är det som planeras. Man riskerar då att slå in i ett kapacitetstak. Det här är ett problem för oss på den borgerliga sidan i och med att vi värnar om kollektivtrafiken. Men det är också ett problem när vi diskuterar parkeringstal eftersom det kan leda till att fler människor behöver bilar för goda kommunikationer, och det kommer att förvärra parkeringssituationen ytterligare.

Jag yrkar bifall till den borgerliga reservationen.

Anförande nr 70

T o r s t e n S a n d g r e n (v): Jag tycker att det har varit väldigt spännande att se hur planeringen har fortskridit i detta område. Det kommer att bli en glädje för alla som ska bo där, men också för alla övriga stockholmare. Jag är inte ett dugg orolig

för att parkeringsplatserna inte ska räcka till och inte heller för att SL-trafik inte kommer att gå där när det behövs.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 71

M a t s G N i l s s o n (m): Jag är inte förvånad över att du, Torsten, inte är orolig för att det inte kommer att finnas parkeringsplatser. Det är du aldrig orolig för. Det är mer förvånande att du inte är orolig över kollektivtrafiken, för det är nämligen SL.

Anförande nr 72

T o r s t e n S a n d g r e n (m): För det första: Jag kan inte svara för vad SL gör, men normalt brukar det lösa sig med kollektivtrafiken när det blir aktuellt och när människor börjar bosätta sig i de nya husen. Tills vidare gör man planer för någonting som ska komma.

För det andra: Jag är själv bilburen, och jag har aldrig haft problem med att hitta en parkeringsplats.

Anförande nr 73

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Ordförande! Jag har inte riktigt förstått varför den här planen är uppe i fullmäktige, men det må väl vara hänt när det rör sig om en så viktig stadsplan.

Det är lite magiskt att det har tagit 130 år att avsluta byggandet av Kungsholmen. Det säger en hel del om de lagar och regler som är förknippade med stadsutveckling. Men det här är en väldigt spännande plan av många skäl, inte bara för att man äntligen bygger ut Kungsholmen och för att man slutar med att anlägga asfalt i centrala Stockholm, utan också – även om Lotta Edholm var missnöjd över några kvarter som är öppna, jag såg att de i och för sig låg mot parkområde, så det må väl vara hänt – för att kriget äntligen verkar vara vunnet mot de så kallade modernistkrafter som med enfasett har velat bygga ytterstad och förort och Corbusiers märkliga lösningar med enbart bostäder omgivna av fält och motorvägar. Vi har äntligen lyckats att göra upp med det. I en stadsplan i Stockholms kommunfullmäktige har man kommit tillbaka till det som är stadskultur och förutsättningar för liv. Det, herr ordförande, är jag väldigt glad för.

Jag yrkar bifall till det här förslaget till plan.

Anförande nr 74

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag kan instämma i mycket av det som borgarrådet Samuelsson sade alldeles nyss om stadsstrukturen. Sådana här ärenden går det alltid att ha synpunkter på. Ibland handlar det om ideologi, men ofta rör det sig om smak. I det här fallet tycker vi att det skulle vara bättre om man inte hade helt slutna kvarter, utan att man hade några som var öppna.

Däremot behöver p-normen höjas. Folk måste ha en rimlig chans att ha någonstans att ställa sin bil.

§ 15 Förslag till detaljplan för område vid kv. Drivremmen inom stadsdelen Västberga, Flytt av asfaltsverk och betongfabrik (utl. 2005:60)

Anförande nr 75

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Då har vi kommit fram till frågan om flytten av asfaltsverket från den nuvarande platsen vid Hornsberg till Västberga industriområde, vilket betyder att vi kan bygga kvarteret Kojan som vi nyss fattade beslut om.

Frågan om att hitta en ny lokalisering för asfaltsverket har – som vi alla vet – varit en långdragen och en svår process. Det är inte så lätt att hitta en plats för ett asfaltsverk. Dels kan det vara bullrigt, dels genererar det transporter till och från verket.

Ungefär 60–70 procent av asfalten kommer att användas av staden till våra egna gator. 20–30 procent går till Vägverket, och ytterligare 10 procent används vid bostadsbyggnationer inom staden.

Det föreslås också att en betongfabrik ska anläggas på området. Den betong som produceras ska användas för att täcka de behov som finns i närheten av betongfabriken. Både asfalt och betong är färskvaror, vilket innebär att de inte tål långa transporter.

Nu föreslås det att man ska förlägga både asfaltsverk och betongfabrik på industri- mark i terminalområdet i Västberga i närheten av järnvägen. Det finns gott om trafik- leder runtom, och trafiken behöver inte gå rakt igenom bostadsområden, men den passerar ganska nära bostadsområden framför allt i Västberga. Trafikleden är redan belastad av 12 000–17 000 fordon under ett vardagsdygn varav en stor del är tunga fordon.

Det är moderna fabriker som byggs där man har minimerat lukt, damm och buller. Vi vill försäkra oss om att staden gör allt för att de boende i området runt Västberga inte ska få en försämring av sin miljö på grund av asfaltsverket. Därför vill vi att gatu- och fastighetsnämnden utreder om det är möjligt att bygga nya vägar för att minska bullret. Då föreslår vi alltså en ny att-sats som finns presenterad på var och ens bord.

Med detta yrkar jag bifall till dessa förslag till beslut.

Anförande nr 76

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): För Vänsterpartiets räkning yrkar jag bifall till det nya och reviderade förslaget. Anslutningen till Upplagsvägen är oerhört väsentlig för de boende i Västberga. Det här är ju inte första gången som vi har diskuterat en lokalisering av asfaltsverk och betongfabrik till Västberga, men det tidigare förslaget var bra mycket sämre. De skulle ha legat närmare bostadsbebyggelse, och det fanns ingen bra trafiklösning.

Det är ju inte så att den nuvarande tillfartsvägen går rakt igenom bostadsområdet gamla Västberga, men den går väldigt nära och det är redan mycket tung trafik som

passerar bostäderna, så jag kan förstå att de boende i Västberga är oroliga. De är redan störda, och nu ska det komma ännu mera trafik.

Det är trafiken som är haken här. Själva fabrikerna kommer att vara moderna anläggningar som inte är störande för omgivningen, men det är ofrånkomligt att det blir en del tung trafik till och från fabrikerna. Men får vi till stånd anslutningen från Upplagsvägen avlastar man infartsvägen. Då kommer transporterna den vägen vilket leder till mindre störningar för de boende.

Jag vill också påminna om att gatu- och fastighetsnämnden tidigare har fattat beslut om att genomföra en parkeringsutredning i samband med att dessa planer verkställs eftersom en del parkeringsplatser försvinner. Det finns starka önskemål från företagareföreningen i området som i och för sig har godkänt den nya placeringen, men man är lite bekymrad över parkeringssituationen.

Med dessa ord yrkar jag bifall till det nya och reviderade förslaget från kommunstyrelsen.

Anförande nr 77

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ordförande, fullmäktige! Genom att flytta asfaltsverket och starta en betongfabrik i Västberga industriområde möjliggörs den stora bostadsbebyggelsen i kvarteret Kojan på Kungsholmen, och det är ju väldigt bra. Det har vi väntat på i 130 år, enligt vad vi hörde här tidigare, så det är på tiden.

Att majoriteten nu ändrar sig beträffande detta med Upplagsvägen är bra. Därmed tillgodoser ni det som vi har sagt i vår reservation. Det är bra när ärendena kan hantearas på det här viset.

Ann-Marie Strömberg pratade om parkeringsutredningen. Det finns ett beslut i gatu- och fastighetsnämnden om att det ska genomföras en parkeringsutredning. Redan i dag vet vi att parkeringssituationen i området är besvärlig. Den måste rättas till.

Jag yrkar bifall till det nya förslaget och vårt förslag. När det gäller parkeringsutredningen vill jag ha det fört till protokollet som ett tilläggsförslag, att vi vill att parkeringsutredningen ska genomföras. Jag utgår ifrån, Py, att ni från ert håll inte kan ha någonting emot den. Det är bara för att vi vill sätta lite press så att det verkligen händer något.

Anförande nr 78

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Vi har ju inte ändrat oss, Ulf. Det är snarare så att det nya förslaget innebär ett förtydligande. Er reservation innebär precis det som gatu- och fastighetsnämnden beslutade för snart ett år sedan. Innehållet är detsamma. Det här handlar snarare om ett förtydligande. Vid samma tillfälle fattade vi också beslut om att utreda parkeringssituationen. Jag är inte hundra procent säker på det, men jag har för mig att vi var överens i nämnden om detta.

Anförande nr 79

U l f F r i d e b ä c k (fp): Okej att ni inte har ändrat er. Men det är bra att ni har förtydligat er och anslutit er till vår tydliga reservation i kommunstyrelsen. Det är bra det.

Anförande nr 80

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Det var en väldigt spontan tryckning på replikknappen, men jag ville också poängtera att jag är väldigt glad över att vi har fått samma andemening att förenas i samma ord.

Anförande nr 81

M a g n u s H e l l s t r ö m (m): Jag vill också börja med att glädja mig över att ni har förtydligat er på den här punkten när det gäller att ordentligt utreda att man ska kunna köra via Upplagsvägen till Årstälken i norra delen av området. När man läser i tjänsteutlåtandet om den delen är det ganska så darrikt. Om ni har tänkt så hela tiden och nu lägger fram det här tilläggsförslaget i sista sekunden tycker jag att det är bra. Då yrkar jag också bifall till majoritetens nya förslag om att man ordentligt ska utreda en anslutning norrut till Upplagsvägen och att man verkligen på allvar utreder detta för att avlasta bostadsområdet.

Jag var annars väldigt glad över Moderaternas och Folkpartiets reservation. Texten i tjänsteutlåtandet är densamma som i reservationen från våra två partier. Vi har tagit de lokala synpunkterna på riktigt allvar. Det gläder mig om ni i tankarna har gjort det, men gör det skriftligen först nu. Det är jättebra.

Men sedan har jag liksom Ulf Fridebäck ett tilläggsyrkande. Jag vet inte om du hade någon formulering, men man kan kanske formulera det så här: Det ska även genomföras en parkeringsutredning för området. Jag yrkar bifall det. Om ni nu tycker att detta är viktigt yrkar ni bifall till vårt tilläggsförslag. Parkeringssituationen är dålig redan i dag, oavsett om det kommer dit en betongfabrik och ett asfaltsverk eller inte. En bra parkeringssituation med gott om uppställningsplatser är viktigt om detta företagsområde ska må bra. Det gynnar området. Företag är inte så intresserade av att etablera sig där om det är ett ständigt problem med parkering och uppställningsplatser, så det är ytterst angeläget.

Dessutom går det en massa gamla järnvägsspår överallt i området som ingen längre använder. Det borde den här utredningen också titta på. Om man grusar över dessa spår som ingen använder kan man återigen börja använda de lastkajer som finns på baksidan av husen, men som man inte kommer åt i dag för att man hindras av en massa gamla järnvägsspår som ingen längre vill ha. Jag har inget yrkande om det, men jag förmodar att det är underförstått när man utreder parkeringssituationen.

Jag yrkar bifall till majoritetens nya förslag och Moderaternas och Folkpartiets tilläggsförslag.

Anförande nr 82

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Ja du, Magnus, jag vill bara rekommendera dig att läsa innantill på s. 1 533 i tjänsteutlåtandet om gatu- och fastighetsnämndens beslut den 22 juni 2004. Där framgår det att gatu- och fastighetsnämndens beslut är nästan helt likalydande med er reservation. Detsamma gäller Liljeholmens stadsdelsnämnd där både du och jag sitter med. Vi sade precis samma saker för nästan ett år sedan. Vårt nya förslag är ett förtydligande. Det är inte så att vi har ändrat oss. Det vore trevligt om vi kunde komma överens.

När det sedan gäller parkeringsutredningen fattade vi beslut om den vid samma tillfälle i gatu- och fastighetsnämnden, den 22 juni förra året. Beslutet är alltså redan fattat.

Anförande nr 83

M a g n u s H e l l s t r ö m (m): Det är ju jättebra. Då finns det inget motsatsförhållande. För att det ska bli riktigt tydligt kan vi besluta detta också i kommunfullmäktige, så slipper vi ha någon diskussion om vad som är beslutat och inte beslutat. Det är alldeles utmärkt. Då är vi överens.

Sedan vill jag bara avliva en myt som har spridits i samband med det här ärendet, och även stadsbyggnadsborgarrådet tog upp det. Det är ett väldigt tjat om att asfalt och betong skulle vara en sådan färskvara att det är viktigt att dessa fabriker ligger så centralt som möjligt. Om man talar med folk i branschen är det inte så jätteviktigt. I Norrbotten kör man både asfalt och betong enorma sträckor i sträng kyla, och det går bra. Det finns kemiska lösningar som man kan ta till.

Anförande nr 84

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige! Där har du helt rätt, Magnus. Det stämmer inte att asfalt och betong skulle vara sådana färskvaror. Man kunde mycket väl ha förlagt fabriken någon annanstans. Men det var lite svårt att hitta ett alternativt ställe.

Jag och Miljöpartiet är väldigt glada för att vi kan anta den förtydligade att-satsen nr 2 som delats ut i salen. Det känns som att vi med detta kan tackla det största miljöproblemet som är transporter i området. Det är skönt. Det här är trots allt ett i översiktsplanen utpekade terminalområde. Ska man anlägga ett asfaltsverk någonstans så är det på ett terminalområde.

Det här området har ett oerhört gott spårläge. Jag är också väldigt glad för att vi tryggar en framtida möjlighet till järnvägstransporter. Det kan mycket väl vara så att man öppnar en bergtäkt söder om stan. Då kan man alltså frakta ballast per spår och undvika mycket av transporter per lastbil. Jag tycker att det är mycket bra att man tryggar möjligheten att använda spår för transporter till området. Det ligger så otroligt bra till spårmässigt. Det är synd att man inte kan göra det redan nu.

Vi yrkar bifall till de framlagda att-satserna.

Anförande nr 85

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Det här är ju en lång följetong som vi äntligen har hittat en bra lösning på. Det är en verksamhet som behövs i en stad. Det är väldigt bra att vi har fått en stor och bred majoritet för detta. Jag vill helt enkelt instämma i det utdelade beslutsförslaget och i förslaget om parkeringsutredning som alldeles strax kommer att presenteras mer exakt. Det innebär att man kan få nya parkeringsplatser för dem som försvinner.

Röstförklaring

Anförande nr 86

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Jag vill återigen hänvisa till s. 1 533 i tjänsteutlåtandet där det framgår att gatu- och fastighetsnämnden den 22 juni 2004 beslutade att utreda både trafiksituationen och parkeringssituationen i området. Beslutet är alltså redan fattat i gatu- och fastighetsnämnden. Jag ville ge denna förklaring till varför vi röstade som vi gjorde. Beslutet är redan fattat i gatu- och fastighetsnämnden.

Anförande nr 87

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Jag hänvisar också till att det redan finns ett beslut fattat i gatu- och fastighetsnämnden.

Ordningsfråga

Anförande nr 88

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Såvitt jag förstår är fullmäktige ett överordnat organ. Vilket beslut är det som gäller? Det måste vara fullmäktiges beslut som gäller. Alltså blir det ingen parkeringsutredning. Jag kan inte ha fel om det.

Röstförklaring

Å s a R o m s o n (mp): Miljöpartiet röstade avslag på den parkeringsutredning som var föreslagen av de borgerliga partierna här i fullmäktige. Vi såg andemeningen i vad den utredningen syftade till, och den avviker något från det beslut som vi fattade i gatu- och fastighetsnämnden som hade en vidare betydelse. Vi tror att den utredning som beslutades av gatu- och fastighetsnämnden är tillfyllest för området. Annars får vi en ny debatt om vilken parkeringssituation som man ska lösa och vad man menar med den. Det är väl helt enkelt där som kroken ligger. Så vi röstade för avslag.

*§ 17 Skeppsbron, Stockholms framtida promenadstråk
Slutrapport från Skeppsbrogruppen (utl. 2005:62)*

Anförande nr 89

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande! Det var i augusti 2003 som finansborgarrådet Annika Billström och Kinneviksgruppens koncernchef Christina Stenbeck tillsammans tog initiativet till att bilda en arbetsgrupp med namnet Skeppsbrogruppen i syfte att göra en ansiktslyftning av det område som utgörs av Skeppsbrostråket.

Det ärende som vi nu behandlar handlar om Skeppsbrogruppens slutrapport och de förslag och den vision som man har pekat ut. Beslutet som vi fattar i dag kommer att innebära att nämnder, styrelser och bolag får ett fortsatt uppdrag att inom sina respektive områden undersöka delprojekten och ta ställning i varje enskild del.

Kortfattat handlar det om en nydaning av ett sammanhängande promenadstråk som egentligen går från Gullmarsplan och fram till Kungsträdgården. Det här beslutet ska ses som ett inriktningsbeslut där kommunstyrelsen får ett uppdrag att samordna arbetet utifrån Skeppsbrogruppens visioner.

Samtliga remissinstanser är mycket positiva till det här initiativet och till att utveckla Skeppsbrostråket. Jag vill särskilt framhålla vikten av fortsatt öppenhet och dialog i arbetet, så att alla som är inblandade – näringsidkare, boende, sjötrafik, gående och alla andra intressen – får möjlighet att delta i en offentlig debatt på ett offentligt möte om hur Skeppsbrostråket ska utvecklas framöver. Självklart bör det också hänga ihop med omdaningen av Slussenområdet.

Förhoppningen är att det här området ska bli mer attraktivt och levande året runt, inte bara under sommarmånaderna, och att det mindre ska vara den transportsträcka mellan Slussen och Norrmalm som det faktiskt är i dag. Det handlar om att hitta mötespunkter, målpunkter, nya verksamheter med bredd så att det blir attraktivt för stockholmarna och de turister som kommer från olika håll både till lands och till sjöss att besöka det här området som är mycket fint beläget intill Gamla Stan.

Med det här vill jag bara yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 90

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Ordförande! Jag ska chockera fullmäktige med att säga att vi moderater tycker att det här är en bra idé. Det är en bra idé att utveckla Skeppsbron, och vi har ju också tagit egna initiativ när det till exempel gäller Riddarholmen som är ännu ett smycke mitt i stan. Det är ganska obegripligt tycker vi att man så lite utnyttjar den här stans skönhet. Även om vi nu ska vara Capital of Scandinavia kan vi väl ändå vårda det gamla varumärket Beauty on water. Då är det väldigt konstigt att man inte kan komma till vattnet och framför allt att man inte kan ha särskilt trevligt vid vattnet. Alla goda förslag för att göra det mer trevligt vid vattnet i en av världens vackraste städer är naturligtvis bra.

Sedan tycker vi möjligen – när jag har berömt färdigt – att det är klart att det hade varit roligt om fler parter hade varit inblandade. Socialdemokraterna är väldigt involverade med Kinnevik, och de har starka band med varandra. Ett före detta statsråd jobbar ju också där. Moderaterna tycker att fler skulle ha varit inblandade i processen. De skisser som Annika Billström med flera glatt visade upp var ärligt talat rätt förskräckliga och gräsliga på många sätt.

Däremot: Har ni läst yttrandena? Det är ju nästan som att man börjar tycka att Skönhetsrådet har gjort sitt jobb färdigt. Det finns väl ingen lag på att det ska vara tullhus i det förenade Europa? Det är väl ingen lag på att allting måste vara precis som det alltid har varit? Jag vet inte om jag talar för hela Moderaterna, men personligen måste jag säga att det naturligtvis går att tänka sig att man tar nya grepp på Skeppsbron som tydliggör stråket och gör det mer spännande. Ett bekymmer är ju att det åtminstone kvällstid är ganska lite sol på Skeppsbron. Jag har i alla fall suttit och huttrat på uteserveringarna där, och det är klart att det medför vissa inskränkningar.

Men att tullhusen ska vara exakt som de är, se ut precis som de gör och ha fartygsanvändning precis som det var för 75 år sedan känns rätt bedagat och omodernt, tycker jag. Ta gärna nya grepp! Däremot tycker vi att det inte känns som det vore möjligt att bygga ännu en liten saluhall. Det låter jättetrevligt, men det kanske ändå finns gränser för vad vi kan betala ut kommunala subventioner till. Just saluhall är nog inte möjligt, men det kan vi titta på.

Gärna bra idéer! Fullfölj arbetet och släpp in andra än bara Stenbeckarna! Vi har ett särskilt uttalande angående detta som vi yrkar bifall till. I övrigt yrkar vi bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 91

Ulf Fridebäck (fp): Ordförande! Vi från Folkpartiet tycker att detta är en bra idé. Skeppsbron är ju ett viktigt område som det finns en stor potential att göra någonting av. Jag åker förbi där varje morgon med buss nr 2, och jag slås varje gång när jag sitter där på bussen över alla bilar som står där. Det är så förbaskat tråkigt att åka där, så det är bra att det händer någonting.

Vi tycker att det på något sätt måste ha blivit ett fel i själva hanteringen av ärendet. Här går man helt utanför den normala ordning som vi brukar tillämpa när vi försöker att utveckla den här staden. Annika Billström och företrädare för Kinneviksgruppen i form av Christina Stenbeck har suttit i något enskilt rum och pokulerat. Sedan har vi kunnat läsa i Dagens Nyheter och i andra tidningar om resultatet. Vi tycker inte att det ska gå till på det viset. Det finns ju massor av andra företag utefter Skeppsbron som kanske skulle ha haft ett berättigat intresse av att vara med i det här arbetet.

Som bekant pågår det en utveckling av och en tävling om Slussen. På något sätt är också det ett jätteprojekt. Även där planeras gallerier och olika handel. På något sätt måste man samordna dessa två projekt. Om inte jag har läst fel planeras det en saluhall i Slussenområdet, och nu planeras det också en sådan på Skeppsbron. Den på Skeppsbron kanske har en tiondel av Östermalmshallens yta. Man kan fundera över hur man kan ha någon lönsamhet med så små volymer. Varför sker det ingen samordning mellan Slussenprojektet och Skeppsbroprojektet? Och sedan, Rönngren,

varför har inte andra än Kinnevikssfären fått vara med i det här arbetet? Det är några frågor till dig.

I övrigt yrkar jag bifall till förslaget.

Anförande nr 92

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Det är trevligt att inte bara diskutera stiftelsejox med borgarrådet Rönngren utan också lite stadsutveckling. Såvitt jag har sett föreslås det ju ingen stiftelse i det här ärendet, men det kanske kommer.

Det här är ett väldigt bra initiativ, låt oss klara ut det först. Vi har två synpunkter på detta, och de har redan berörts lite grann. Borgarrådet skriver att ett samarbete med alla berörda redan på ett tidigt stadium av ett projekts utveckling leder till en snabbare genomförandeprocess. Problemet är just att inte alla utan bara ett företag har deltagit här. Vi gillar också Stenbeckssfären, men vi vill ändå fråga förre detta demokratiborgarrådet vart övriga hundratals företag vid Skeppsbron tog vägen.

Sedan har vi då detta med saluhallen. Den sakkunniga instansen – före detta Saluhallsstyrelsen – uttryckte redan i augusti ”skepsis inför en satsning på ännu en saluhall i innerstaden. Vi ser i dag hur svårt det är för handlarna i Söderhallarna och finner ingen anledning till ytterligare en etablering i närliggande område.” Om man därtill lägger – som Ulf Fridebäck var inne på – era gallerior i Skrapan och vid nya Slussen måste man fråga sig: Finns det inte något problem på Söder eller i Gamla Stan som inte kan lösas med en ny kommunal galleria eller saluhall?

Ordförande, fullmäktige! Nog för att jag gillar köpcentrum, det tror jag att en del vet, men det här är ju löjligt. Vårens modeord för majoriteten är uppenbarligen stiftelser, gallerior och saluhallar. I ett läge där flera befintliga köpcentra i området har problem är er lösning att bygga flera, även när det försvårar för handlarna i en av stadens befintliga saluhallar, nämligen Söderhallarna. Vad är det för näringspolitik? Jag vill med detta påpeka att jag har ställt några frågor – vilket jag fick göra även när det inte var frågestund – och sedan vill jag hänvisa till vårt särskilda uttalande.

Anförande nr 93

P e r B o l u n d (mp): Ordförande, ledamöter! Vi tycker att planeringen för Skeppsbron är spännande. Särskilt glädjande är planerna på att öka kryssningstrafiken, vilket kan ge mer liv till området. Det är också bra att man ökar möjligheterna för de mindre fritidsbåtarna att lägga till där så att fler människor kan njuta av Skeppsbron och Gamla Stan. Därmed vill jag säga att jag inte delar Stadsmuseinämndens syn, att småbåtar är ett främmande fenomen för Skeppsbron. Jag vill till exempel påminna om att roddarmadammer lade till just vid Skeppsbron på 1700-talet. Det var de positiva delarna.

Däremot är vi lite mer tveksamma till de planer som finns på att bygga en ny saluhall på Skeppsbron. Vi är rädda för att det kan förstärka känslan av en barriär mellan kajen och Gamla Stan. Vi tycker att man ska inrymma saluhallen i de befintliga tullhusen eller se den som en del av den kommande exploateringen av Slussen.

En central del i projektet med att göra Skeppsbron mer attraktiv är att ta bort parkeringsplatserna på kajen. Detta är någonting som Miljöpartiet odelat ställer sig bakom. Vi tror att det är avgörande för att Skeppsbron ska få mera folkliv och bli mera attraktiv.

Vi är däremot mer skeptiska till planerna på att anlägga ett garage under Slottsbacken. Vi tror att det riskerar att förstöra stor kulturvärden i Gamla Stan och att man riskerar att skapa en ny riksgrop med stora stridigheter kring.

Vi anser i stället att parkeringsbehovet kan tillgodoses genom de garage som redan finns i city och på Södermalm och som ligger på bekvämt gångavstånd från Gamla Stan Dessutom är Gamla Stan mycket välförsedd med kollektivtrafik genom tunnelbanan och bussar. Samtidigt klarar den gamla bebyggelsen inte av mer biltrafik, eller ens dagens biltrafik.

Därför vill vi yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 94

H a r d y H e d m a n (kd): Ordförande, fullmäktige! Vi tycker ungefär som flera andra här, att fler borde ha varit inblandade i projektet. Men det är mycket intressant med storfinansens samarbete med Socialdemokraterna.

Annika Billström skriver: ”Allra viktigast är att knyta ihop omdaningen av Skeppsbron med ombyggnaden av Slussen så att de hänger samman trafikmässigt och estetiskt”. Det intressanta är att det inte är någon som har brytt sig om att Skeppsbron ligger vid vatten. Det naturliga kanske inte är gångstråket från Skanstull till Norrmalm, utan det kanske är Stadsgården som borde komma in i bilden.

Stadsgården är ett oerhört sunkigt område. Med en upprustning av Slussen får vi en stadsgård som ser ännu fulare ut. Om man kombinerade Slussen, Stadsgården och det här projektet skulle man kunna få en väldigt fin utveckling av hela området längs infarten till Stockholm ända fram till Fåfängan.

Det intressanta är att vi inte har några visionära skisser. Man kan jämföra det med det material som nyligen har kommit ut angående Norra stationsområdet. Det är oerhört visionära skisser med olika modeller. Nu står det här att det är kommunstyrelsen som ska ansvara för samordningen. Då skulle jag bara vilja önska – och det har vi skrivit lite grann om i vårt särskilda uttalande – att vi fick lexivisueella skisser, verkligt visionära, över hela området så att man kan bilda sig en ordentlig uppfattning om det, hela vägen från Skeppsbron över Stadsgården och gärna också över den delen av Södermalm.

För min del tror jag att en del av tullhusen är oerhört starkt knutna till Stockholms moderna historia. Det är väldigt många invandrare som har kommit den vägen och vandrat igenom tullhusen. Jag tror faktiskt att de skulle behöva finnas kvar för att påminna om det som hände bland annat under andra världskriget.

Anförande nr 95

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Jag ska försöka att låta bli att upprepa det som tidigare sagts. Vänsterpartiet har inte heller något annat yrkande än bifall till kommunstyrelsens förslag. Men jag kan konstatera att väldigt många – kanske alla – förslag som har väckts av den här arbetsgruppen måste bearbetas vidare. Vi förutsätter då att det blir fler som får delta i detta arbete, inte minst medborgarna i stadsdelen Gamla Stan, det aktiva föreningslivet och alla företagare. Det finns väldigt många som är engagerade i Gamla Stan.

Vi ställer oss väldigt tveksamma till förslaget om att bygga ett parkeringsgarage under Slottsbacken. Vi tror helt enkelt inte att det är möjligt. För ett antal år sedan skulle det ju byggas ett parkeringsgarage under gamla Riksdagshuset, men det blev i stället ett väldigt trevligt museum. Jag tror att det skulle ske samma sak om man grävde sig in i Slottsbacken som ligger precis i hjärtat av Gamla Stan. Där låg gamla slottet Tre kronor, och eftersom man inte gjorde några ritningar vid den tiden vet vi inte vad man finner i marken. Jag håller det för troligt att man skulle hitta väldigt många intressanta saker, men det skulle nog inte bli möjligt att bygga något garage. Om man ska få bort bilarna från Skeppsbron får man nog ordna det på något annat sätt.

Sedan är det också en väldigt livlig trafik på vattnet utanför. Visst, Per har en poäng med att det där har varit både roddarmadammer och dalkullor med vedslupar förr, men nu går det ju motorbåtar, turistbåtar och Waxholmsbåtar där. Det gör att man får vara lite försiktig när det gäller fritidsbåtar så att det inte händer olyckor.

Men, som sagt, vi återkommer nog till att diskutera alla de förslag som har väckts i den här arbetsgruppen, och jag hoppas att det blir ett livligt deltagande i debatten av väldigt många människor.

Anförande nr 96

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Precis som jag sade i mitt inledningsanförande är detta ett inriktningsärende. Det är en vision som är framtagen av Skeppsbrogruppen. Det arbetet har letts av Olle Zetterberg tillsammans med Kinneviksgruppen och ett antal nämnder. Det är väldigt många som har varit med.

Jag tycker också att arbetet måste fortskrida, att vi bjuder in till samtal, dialog och öppenhet, och det är det uppdrag som vi ger i dag när vi fattar beslutet om att gå vidare. Ingenting är ju färdigt till någon del. Det är upp till varje nämnd, bolag och styrelse att göra sina bedömningar.

Sedan ska detta arbete samordnas. Vi ska också komma ihåg att det finns motstridiga intressen, till exempel biltrafiken och parkeringsplatser kontra näringsidkare, sjötrafiken, rederierna, befintlig verksamhet i tullhusen. Det är självklart att man måste fortsätta att diskutera.

Själv har jag mött Handelskammarens sjöfartsutskott som framförde synpunkter på sjötrafiken, Slussen och Skeppsbrostråket. Jag har också mött Slussengruppen och de 40 företag som finns organiserade inom ramen för det arbetet.

Jag ser fram emot fortsatta samtal, dialoger och möten för att diskutera, kanske inte bara Skeppsbrostråket och Slussen utan egentligen hela Gamla Stan. Det måste ju ske i en öppen dialog och debatt. Det vi gör i dag är att vi antar inriktningen, att vi ska gå vidare.

Sedan måste jag säga att jag tycker att det här är ett bra exempel på hur man kan arbeta på ett nytt sätt för att få in nya, färska och friska idéer. Det kan man också vidareutveckla, typ Stockholmsmötet eller genom andra former. Det finns ju några etablerade samarbetsformer, men det går säkert att hitta nya för att vi ska kunna göra Stockholm ännu mer spännande och ännu mer attraktivt i framtiden.

Anförande nr 97

Ulf Fridebäck (fp): Ordförande och Leif Rönngren! Det är mycket intressant att höra att du säger att det är ett nytt sätt att arbeta när sossarna arbetar direkt med ett av storfinansens största företag.

Du svarade aldrig på frågan om varför ni i början inte tog in fler privata företagare utan nöjde er med Cristina Stenbeck och hennes företag. Varför inte använda och prata med de där andra, kanske hundratalet, som finns där i närheten?

Anförande nr 98

Borgarrådet Rönngren (s): Ordförande! Man kan väl alltid ställa frågor om varför det inte blev som man ville så här i efterhand. Det viktiga är att diskussionen inte är avslutad. Det finns nu en öppenhet som gäller framöver för alla de olika delar som det måste beslutas om. I den processen är alla hjärtligt välkomna att delta – alla företagare som finns i Gamla stan, de rederier som finns där, kryssningstrafiken och de olika intressen som finns där. Det gäller också inte minst dem som är boende i Gamla stan. De måste få delta i denna debatt. Jag tror att det är viktigt att man håller ihop diskussionen om hur man ska utveckla och stadsutveckla de här områdena.

De enskilda delarna kan vara intressanta, men det gäller också att se en helhet i det som görs. Det här är egentligen en del i ett sammanhängande stråk från Gullmarsplan ända fram till Kungsträdgården. Självfallet ska alltså fler involveras!

Anförande nr 99

Borgarrådet Söderlund (m): Herr ordförande! Liksom Ulf Fridebäck är jag fascinerad. Det är intressant med Socialdemokraternas oerhörda fascination över dessa miljardärer av olika slag. Det är återkommande. Ibland är det Wallenberg, ibland är det Stenbeck och ibland är det andra finansfurstar som släpps in. Man gör gemensamma utspel och så vidare. Det är intressant.

Men Leif Rönngren har å andra sidan en poäng. Om man kommer med en god idé för Stockholms stad så är det klart att man ska pröva den. Nu kom Stenbeckarna någonstans med en god idé. Jag tyckte visserligen att det som de föreslog var väldigt fult, men det var en god idé. Det var ett startskott för ett arbete för Skeppsbron. Det tycker vi är bra. Det är positivt att man utvecklar Skeppsbron. Om det nu är som Rönngren säger, att man kommer att släppa in alla dem som är berörda, så tycker jag

att det är utmärkt. Men man ska ha klart för sig att initiativtagaren var en hyresgäst på Skeppsbron. Detta är alltså en partsinlägga. Men det var en bra idé att komma i gång med ett nytt arbete för Skeppsbron.

Anförande nr 100

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Jag skulle vilja kalla det brukarmedverkan. Det är ett begrepp som vi använder i olika sammanhang när staden bedriver olika verksamheter och där det finns intressen i våra verksamheter som vill vara med och påverka och säga sitt om hur man ser på staden, utvecklingen och framtiden. Jag har själv varit med i många olika sammanhang och förutom med miljardärer diskuterat med företagare. Det gäller inte minst inom ytterstadssatsningen lokalt i våra ytterstadsområden när det har handlat om hur vi ska utveckla staden i de olika delarna. Det finns inte så många miljardärer i Rågsved, kan jag säga, där jag främst har hållit på och jobbat med frågorna. Däremot finns det många företagare som har goda idéer. Dem ska man ta till vara, precis som vi har gjort i det här fallet.

Anförande nr 101

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Eftersom Leif Rönngren inte svarade på någon av mina frågor i det saluhallsperspektiv som jag försökte anlägga tänkte jag passa på att fråga en gång till. Det är ju inte alltid som man får fråga Leif Rönngren saker.

Han skriver i sina egna synpunkter att det här handlar om en nydaning av ett helt stråk via Skanstull, Götgatan, Åsö torg, Götgatspuckeln och självfallet Slussen. Så skriver alltså Leif Rönngren själv. Om man på det här stråket lägger det perspektiv som jag som numera saluhallspartist väljer att ha så kan man börja titta vid Skanstull. Där ligger Ringen. Det är ett kommunalt köpcentrum. Sedan kommer man lite, lite längre bort på Götgatan. Där ligger Skrapan. Det ska bli ett kommunalt köpcentrum. Därefter kommer man till Söderhallarna. Där har vi ett fifty-fifty-ägt köpcentrum med saluhall – kommunalt och lite kooperativt. Efter det kommer man till Bruno i Götgatsbacken. Det är privat, så det går väl bra. Sedan har vi Slussen, där det kanske ska bli något slags kommunal galleria. På Skeppsbron ska det kanske bli något slags kommunal saluhall. Allt detta ska bli till inom ett område som av Södermalmspartisterna bedöms vara ungefär 2 kilometer, men håll inte mig ansvarig för den uppgiften!

Är det inte väldigt många kommunala intressen i det här området som riskerar att leda till att skattepengar på kort eller lång sikt används lite fel? Är vi inte – för att citera en annan person här borta som just nu inte är i salen – inne i väldigt mycket kommunal shoppingverksamhet om vi nu drar i gång ytterligare etableringar av kommunala gallerior och saluhallar?

Anförande nr 102

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Jag vet inte vad Rolf Könberg är ute efter egentligen. Jag tycker att han målar en viss person på en viss vägg. Det finns ingenting i ärendet som säger vad som ska finnas inom ramen för verksamheten oavsett om det är tullhusen eller saluhallar. Det finns ingenting som säger att det skulle vara en

saluhall på Skeppsbron. Det är upp till fastighets- och saluhallsförvaltningen att göra sin egen bedömning i sakfrågan.

Som jag sade inledningsvis och under tiden här ett par gånger så måste man självfallet väga samman intressen och göra en helhet. Då måste man väga in en eventuell saluhall exempelvis inom ramen för Slussens ombyggnation. Det är ju självklart. För visst finns det en gräns för hur många saluhallar vi kan ha i denna stad, och var den gränsen går kan inte jag sia om i dag. Det får väl det arbete som ska pågå utvisa.

Anförande nr 103

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige och Leif Rönngren! Det är fascinerande att det nu är upp till fastighets- och saluhallsnämnden att göra sin egen bedömning. Det var ju det man gjorde. Det var bara det att borgarrådet körde över det. Hela min poäng nyss här tidigare i kväll, som jag upprepade för en liten stund sedan, är att den instans som vid den tidpunkten var utpekad som ansvarig, saluhallsstyrelsen, var skeptisk. Den var väldigt skeptisk inför den nya saluhallen därför att den skulle "käka" på Söderhallarna. Så skrev man.

Vad skriver då borgarrådet Rönngren? Jo, han skriver: Jag kan därför instämma i förslaget att inrymma en tänkt saluhall i något av de befintliga tullhusen. Vad är det, om inte att köra över den sakkunniga instansen? Nu är den avskaffad. Om fastighets- och saluhallsnämnden får en högre plats i hierarkin än vad saluhallsstyrelsen hade så är väl jag och andra glada. Men vi är inte helt övertygade på den punkten, herr ordförande.

*§ 19 Motion om stadens policy vad gäller uthyrning och tillgång till lokaler**Brottslig verksamhet i stadens lokaler**Skrivelse till kommunstyrelsen av Mikael Söderlund (m) (utl. 2004:150)*

Anförande nr 104

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Jag tackar för svaret, fru ordförande! Om vi pratade om Socialdemokraternas förkärlek för miljardärer i tidigare ärende så är detta en ännu mer problematisk attityd som Socialdemokraterna ägnar sig åt. Man kan på något sätt inte ta itu, inte märka ut och inte säga ifrån när det gäller vissa socialdemokratin närstående grupper som förr kallades för löss i den röda fanan och som nu fortfarande i modern skepnad ägnar sig åt en rad olika utomparlamentariska olagliga aktiviteter. Antingen är de ute och springer och klottrar på stan eller också genomför de olika uppviglingsmöten. Eller också kör de rena plankningar på tunnelbanan. Det tar sig olika former.

Jag väckte motionen, fru ordförande, därför att jag ärligt talat tyckte att det var enormt upprörande och stötande att när vi nu har samlat Sveriges tredje största parlament, som Socialdemokraterna brukar tala om, så kunde inte det parlamentet samla sig till att stoppa den aktivitet som genomfördes i Kulturhuset. Den visade sig ju mycket riktigt vara en ren uppvigling till att fler ska springa ut i tunnelbanan och inte betala. Allt detta kändes till i veckor i förväg. Det gjordes olika framstötningar från den högra sidan av salen för att se till att det här inte genomfördes. Man vägrade att genomföra det. Gång på gång sade man nej.

Sedan genomfördes mötet. Det var mycket riktigt, fru ordförande, en reklamfilm som visades. Det var rena instruktioner om hur man beter sig när man inte ska betala den avgift som alla andra måste betala. Det är rent ut sagt upprörande att mötet fick äga rum och att vi inte nu kan samla oss och bifalla motionen och resolut bestämma vad som får ske i kommunalt finansierade lokaler. Det är skandal, tycke jag. Dessa aktiviteter kostar skattebetalarna 200 miljoner spänn vartenda år. Det kunde räcka till att sänka taxan.

Om man nu är så besjälad av att man ska sänka avgiften i tunnelbanan – vilket jag också kan tycka – så är det märkligt att man ägnar sig åt en typ av aktivitet som gör att SL-kortet kostar 50 kr mer i månaden än vad det skulle kunna göra. Man skulle kunna bevara vårdgarantin. Man skulle kunna ha kvar en lättakut i Sabbatsberg. Man kunde ha kvar nattakuten på Danderyd. Man kunde ha en helt ny strålningsavdelning för cancerpatienter för de där pengarna, som varje år nu släpps i väg därför att ett antal glin, ett antal löss i den röda fanan, tillåts springa runt och bete sig.

Det är samma visa när det gäller klottret. Där finns också den totala oförmågan att säga ifrån. I stället håller man på med den här typen av försöksverksamhet och klotterväggar här och där. Det är väl märkligt att man inte kan säga ifrån!

När jag ändå får stå i fem minuter här i talarstolen så vill jag lägga till att det finns ett antal vandaler som är ute på stan varje år. Det är likadant med det, fru ordförande.

De ska krossa kapitalismen genom att slå sönder alla skyltfönster för en massa småföretagare längs med Karlavägen, Karlaplan och Stureplan. Det kostar också miljontals kronor varje år. Det är pengar som kunde användas till väsentligt bättre grejer. När vi då ber Annika Billström och socialdemokratin att göra ett gemensamt uttalande för att stoppa dårskapen och säga ifrån så vill man inte vara med på det uttalandet.

Klottrarna, plankarna och vandalerna har liksom sina vänner på vänsterkanten. På något annat sätt kan man inte tolka detta. Gång på gång säger ni ju nej till att säga ifrån och införa regler och räfst och rättarting. Så här får man inte bete sig! Det gäller gamla, fina arbetarvärderingar: att man gör rätt för sig. Man kräver sin rätt, men man gör också sin rätt. De här människorna gör inte sin rätt. De gör ofog. De ska stoppas. De ska absolut inte, fru ordförande, få ha reklamarrangemang i Kulturhuset kostnadsfritt. Det är dårskap.

Motionen ska bifallas!

Anförande nr 105

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Vi har fört den här debatten förut i den här salen. Micke Söderlund har både i motionen till fullmäktige och i en skrivelse till kommunstyrelsen tagit upp frågan om principer och riktlinjer vid förhyrning av stadens anläggningar.

Jag vill säga några ord i sakfrågan, och föra ned debatten på en saklig nivå. De riktlinjer som i dag gäller vid upplåtelse fattades det beslut om i december 2000 sedan det konstaterats att reglerna inte överensstämde med gällande rättsregler. Det var under föregående mandatperiod, när Moderaterna med sin förbudsiver och resten av majoriteten gav sig in i detta och hade riktlinjer och regler som inte var förenliga med några av de grundläggande principer för upplåtelse som också finns med i vår regeringsform. Det gäller yttrandefriheten, informationsfriheten, mötesfriheten, demonstrationsfriheten, föreningsfriheten och religionsfriheten. Inskränkningar i rätten att hyra får endast ske med stöd av regler i regeringsformen, till exempel för att förebygga brott eller då säkerhet och ordning riskeras.

Detta är den ordning som gäller, och någon annan är inte tänkbar. Då skulle man bryta mot lagstiftningen. Jag skulle vara väldigt intresserad av att höra vilka föreningar som Mikael Söderlund och Moderaterna vill förbjuda. Vilka möten anser de inte vara lämpliga? Vilka möten vill man förbjuda i stadens lokaler?

Det handlar för mig om det fria samtalet och den fria debatten och att faktiskt se till att det blir möten mellan olika intressen, olika åskådningar och organisationer som i fallet när kommunens egen verksamhet fixar och ordnar ett möte för att möta den grupp av unga plankare som har organiserat sig. Så kan man ta debatten om kollektivtrafiken. Det var precis det som gjordes av Lava. Man tog ett eget initiativ och ordnade ett eget arrangemang. Gatu- och fastighetskontoret har ingen rådighet över utnyttjandet så länge man följer kontrakten, vilket man har gjort.

Slutligen vill jag bara konstatera att motionärens krav redan är tillgodosedda i den nuvarande policyn. Den inrymmer redan regler för när staden ska förvägra att hyra

till en organisation. Om man ändrar på dem så måste man nogsamnt fundera på vad det får för effekter och följder i förhållande till den grundlag och den regeringsform som vi har i Sverige. Det handlar om andra principer.

Jag skulle vilja ha ett svar i den här debatten. Vi har pratat om detta under klotterdebatten och annat också. Vad tänker ni förbjuda, om ni hade makten att förbjuda föreningar? Vilka föreningar skulle inte få ha möten? Vilka organisationer skulle det vara? Vilken typ av möten skulle ni förbjuda? Det skulle jag vilja höra, för jag tror att det är allmänt intressant för stockholmarna. Frågan kommer ju att väckas om vilka fler möten ni kommer att vilja förbjuda i förlängningen om det inte passar er.

Anförande nr 106

Borgarrådet S ö d e r l u n d (s): Motfrågan är hur du kan se undersköterskor och andra lågbetalda stockholmare i ögonen. De lever på marginalen och har knappt råd med det där SL-kortet varje månad. Hur klarar du av det? Hur kan du tala om för dem att du inte kan göra någonting för dem? Du säger: Jag ska låta de här glinen ha sitt möte. De ska få ha sin propagandaföreställning och de ska få springa ut på tunnelbanan efteråt och planka till en kostnad av 200 miljoner varje år. Jag tycker att det är otroligt märkligt att du klarar av att se de människor i ögonen som tvingas betala för att de här barnen och ungdomarna inte klarar av att se skillnad på rätt och fel.

Fru ordförande! Nu gäller det sakfrågan. Mötet var annonserat i förväg. Det låg ute på nätet. Det stod precis vad de skulle säga och vad de skulle göra. Det stod vad mötet handlade om, nämligen i min värld brottsliga handlingar. Mötet borde därför inte ha ställts upp och inte genomförts i Kulturhuset för skattebetalarnas pengar. Det tycker jag är ganska självklara slutsatser. Allt detta var känt, fru ordförande, innan mötet ägde rum.

Anförande nr 107

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande! Nej, Mikael Söderlund, det finns ingenting som skiljer oss åt i synen på dem som utnyttjar detta, typ plankanu, i kollektivtrafiken och som inte betalar och inte gör rätt för sig. Det finns tydligt beskrivet i föredragandetexten som före detta borgarrådet Mogert har skrivit fram i ärendet. Självfallet ska man inte uppmuntra brottslig verksamhet.

Men det är en väldig skillnad mot att föra en offentlig debatt om sådana företeelser. Man ska se till att möta de ungdomar som tycker att det här är rätt. Man ska ordna samtal för att berätta vad vi ställer upp på och inte ställer upp på i ett demokratiskt samhälle. Det demokratiska samtalet måste man värna. Om man inte värnar det demokratiska samtalet, om man inte hittar formerna för det och inte tillser att det finns möteslokaler så tror jag att demokratin i förlängningen är i fara.

Men det handlar inte om synen på vad som är lagligt och det handlar inte om klottrarna, som är ute på stan och som vi allihop har samma uppfattning om. Det gäller inte heller dem som plankar. Det handlar om principerna för uthyrning av lokaler, och det är precis vad du har skrivit om i din motion.

Anförande nr 108

F r e d r i k M a l m (fp): Jag har bara en enkel fråga till borgarrådet Rönngren. Det låter på dig som om det här arrangemanget var ett initiativ från Kulturhuset där det skulle handla om att föra fram argument för att man inte skulle plankar. Är det din åsikt att det var den typen av möte? Var det så att man inbjöd till en debatt för att visa att det är viktigt att man betalar avgifter och skatter i stället för att man inte gör det? Det är inte riktigt den bilden jag har haft av vad det här var för typ av möte.

Anförande nr 109

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande! Detta var ett arrangemang som Lava själv stod för. Man bjöd in olika personer. Det står ju också i ärendet vad som har hänt och inte hänt och vem som har gjort vad och vem som har arrangerat. Det framgår också i underlaget att Lava gjorde det här för att få en debatt om ifall det är okej bland ungdomar rent generellt att strunta i att betala, hoppa över spärren och organisera sig i plankar.nu. Är det okej? Är det de normer som gäller bland ungdomar i dag?

Jag tror att den debatten är oerhört viktig. Det handlar just om vad som är okej och vad som inte är okej. Var ska man föra den debatten om man inte vill göra det offentligt? Var ska den ske? Den sker säkert på nätet i någon form. Men jag tycker att det är oerhört viktigt att man faktiskt ser till att det finns mötesplatser där man kan bryta åsikter emot varandra.

Detta var ett exempel på det. Det var inte den enskilda föreningen plankar.nu som hade ett kampanjmöte, utan det var ett tillfälle där Kulturhuset ville att man skulle debattera en mycket viktig principfråga. Det gjorde man också.

Anförande nr 110

E w a S a m u e l s s o n (kd): Det är sällan man blir så upprörd som när man hör Leif Rönngren i den här frågan. Det är ofattbart hur du kan stå här och prata om demokratiska samtal! Här handlar det om en samling tonåringar som ska ut och uppvigla till brott. Och de ska vara i stadens lokaler! Jag kanske ska inbjuda till ett möte för "jobbasvart.nu". Ska vi ha med dem också och använda Kulturhusets lokaler för det? De kanske kan få bli inbjudna till Rådssalen och finnas här i det demokratiska samtalet, om det är det som du är ute efter?

När jag sedan dessutom hör ditt angrepp på föregående idrottsborgarråd som inte ville hyra ut till Sverigedemokraterna och därför också blev mordhotad så vet jag inte om du tycker att det var felaktigt också. Sverigedemokraterna borde kanske också få fri tillgång till Kulturhuset för att det demokratiska samtalet ska kunna föras vidare. Eller var sätter du gränsen? Vid uppvigling till brott ska de tydligen kunna få vara i våra lokaler. Det är visst helt okej. Det är alltså ett demokratiskt samtal att uppvigla till brott. Om plankar.nu vill föra sin diskussion så får de väl hyra sig en lokal och föra den debatten. De ska inte in i våra lokaler, för då är det fritt fram för alla andra brottsliga klubbar också.

Anförande nr 111

Borgarrådet Rönngren (s): Fru ordförande! Nu sade du, Ewa Samuelsson, att då får väl de hyra. Och det är precis vad motionen handlar om – principer för uthyrning av stadens egna lokaler. Moderaten Mikael Söderlund vill ändra på regelverket och inte tillåta de här grupperna att ens hyra. Det var det som hände. Vi kan ha olika uppfattningar om vilka partier det är och om det som är sakfrågan – vad som hände det tidigare idrottsborgarrådet när han nekade. Det var också skälet till att det blev en ändring på regelverket. Man följde inte Sveriges lag och man följde inte regeringsformen när det gäller yttrandefrihet, mötesfrihet och så vidare. De har rätt att hyra stadens lokaler under förutsättning att staden inte misstänker att det ska ske brottslig verksamhet, uppvigling eller annat. Då kan man faktiskt säga nej. Det är precis det som jag sade inledningsvis. De reglerna finns redan i dag.

Detta var ett arrangemang av Kulturhuset självt, av Lava, för att ungdomsgrupper skulle få mötas. Man skulle få höra de olika åsikterna brytas mot varandra. Det tycker jag är ett oerhört viktigt ställningstagande. Man ska se till att det finns möteslokaler och man ska fixa möten. Vi har fört den här debatten tidigare, men jag skulle vilja veta vilka föreningar ni vill förbjuda att ha möten i framtiden.

Anförande nr 112

Ulf Friedebäck (fp): Om man läser motionen ser man att den handlar om att uthyrning och utlåning av lokaler ska ses över i syfte att säkerställa att staden inte lånar eller hyr ut lokaler till organisationer som har för avsikt att använda lokalerna till att begå eller uppmåna till brott. Det var precis vad som hände i den aktuella historien som det refereras till. Man skulle uppmåna deltagarna att begå brott genom att plankar in.

Sedan läser man, Leif Rönngren, vad du själv skriver här i ditt förslag: Staden kan vägra att hyra ut till organisationer som har för avsikt att använda lokalerna till att begå eller uppmåna till brott. Precis det här var känt på nätet flera veckor innan, hörde vi här. Från stadens sida vidtar du inte en enda förbaskad åtgärd. Varför gjorde du inte det? Du skriver ju själv att du hade stöd i policyn.

Som framgår av vår reservation tycker jag att staden självklart inte ska låna eller hyra ut lokaler till sådana här organisationer. Det är upprörande, och det är upprörande att du trots att du säger att motionen ryms inom policyn inte kan bifalla den.

Jag måste också ställa en fråga till dig. Varför agerade du inte när du fick uppgifter om vad som skulle hända på mötet, Rönngren?

Anförande nr 113

Borgarrådet Rönngren (s): Ordförande! Det är väl samma diskussion som vi förde för en stund sedan. Varför bifalla någonting som redan gäller? Vad är det för markering? Det är det här regelverket som gäller. Det är fullt möjligt om man vet att det kommer att ske brottslig verksamhet, uppvigling eller vad det nu är att säga nej till en förhyrning. Men detta handlade inte om en förhyrning. Detta var ett samarbete i ett projekt där ungdomsgrupper möttes. Det var initierat av Lava själv. Det var

ingen uthyrning. Principfrågan är besvarad utifrån ifall gatu- och fastighetskontoret har någon rådighet och kan säga nej till uthyrningar. I det här fallet är det Kulturhuset och Lava själv som har arrangerat en verksamhet.

Jag kan väl säga det hundra gånger, och ni kommer ändå att säga att man ska stoppa uthyrningar. Det är en annan sakfråga, och det inryms redan i dagens regelverk, som ni själva beslutade om 2000.

Anförande nr 114

U l f F r i d e b ä c k (fp): Fru ordförande och Leif Rönngren! Jag tycker egentligen inte att du ger något bra svar här i debatten. Däremot gör du det i det som du skriver här i utlåtandet. Där ger du motionären och oss reservanter rätt i sak. Men du har inte kurage nog att medge att det här har skett och att det var en brottslig verksamhet på den här tillställningen. Du och din majoritet har medverkat till att det här har skett.

Anförande nr 115

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! När borgarrådet Rönngren nu lyfter fram ännu tydligare att det är ett samarrangemang så gör det saken ännu värre! Då är ju du medskyldig till att staden tar ansvar för uppvigling till brott. Om du och vi från staden är med och arrangerar och tillåter att ett möte arrangeras tillsammans med Lava där man ska lyfta fram det här vid filmvisning och annat och tydligt visa hur man ska agera för att begå ett brott så är man medskyldig. Då hjälper det inte att man sedan i texter försöker ta avstånd. Då talar du med kluven tunga.

Hur ska du kunna ange några riktlinjer och ge några värderingsfrågor tydlighet för ungdomarna när du gör på det här sättet? Å ena sidan är det fel att man plankar, å andra sidan säger du: Välkomna in i vår gemenskap här i Kulturhusets Lavaavdelning! Här är det fritt utrymme för att uppvigla till brottslig verksamhet.

Vi är med och samarrangerar detta. Hur kan du stå rakryggad här i talarstolen och förespråka att det är så vi ska arbeta i staden med skattemedel när man å andra sidan drar undan så många hundra miljoner från en verksamhet som också bedrivs med skattemedel? Hur har du mage att göra det?

Anförande nr 116

F r e d r i k M a l m (fp): Det har sagts ett och annat här redan, och det finns mycket som inte behöver upprepas. Men i sakfrågan är vi alla ganska överens om vad det innebär när människor struntar i att betala i kollektivtrafiken, även om borgarrådet Rönngren i sitt inlägg över huvud taget inte diskuterar det eller tar avstånd från det förrän han tvingas till det i en replik. Det handlar om 200 miljoner kronor per år. Det betyder att de som fuskåker i tunnelbanan och på bussar har sett till att priset på SL-korten är högre än vad det annars skulle kunna vara med samma prioritering och budgetläge.

Den 6 mars 2004 hölls det möte på Lava som Mikael Söderlund i sin motion kritiserar. Det var inte alls så som borgarrådet säger, att det här var ett möte med åsiktsbrytningar och sådana saker. Man visade en instruktionsfilm för hur det går till att planka i tunnelbanetrafiken. Man tog dit lite unga killar och tjejer som berättar hur de gör och så vidare. Man försöker göra någon lite poppig, chic, *radical left* pryl av det hela för att locka unga människor att tycka att det här är hippt, fräscht och framåt. Men i grund och botten uppmanar man till kriminella handlingar. Det är inget snack om den saken.

Därför borde det inte vara särskilt svårt att bifalla motionen. Den säger att man ska se över reglementen och att ansvariga politiker ska agera om de känner till det hela i förväg. Det är klart att det mycket väl kan hända att det sker något möte i stadens lokaler där det uppmanas till brott, men där man inte kände till det innan. Det kanske inte fanns någonting som tydde på att det skulle uppmanas till brott där. I sådana situationer kan vi förstås inte stå här och säga att det skulle förbjudas, att de skulle slängas ut och så vidare. Men i det här fallet var det alldeles uppenbart. Det var uppenbart precis vad det handlade om, och alla kände till det i förväg. Då är det en annan sak.

Jag tycker inte att det här handlar särskilt mycket om yttrandefrihet. Det är inte en fråga om att man ska förbjuda vissa åsikter och så vidare. Det är en fråga om vilka regler som gäller för att få hyra stadens lokaler.

Nazistföreläsningen i Umeå för några år sedan var inte heller en fråga om någon yttrandefrihet. Det var en fråga om vilka regler som gäller när man hyr ut lokaler vid Umeå universitet. Man ska inte göra det här till en fråga där man säger att vi som står på den här sidan av salen vill förbjuda vissa åsikter. Det handlar inte om det. Det handlar om att vi tycker att man ska ha regler som innebär att man inte ska hyra ut stadens lokaler för verksamheter som uppmanar till att begå brott. Det är så enkelt. Det borde inte vara svårare än så.

Min sista punkt är också viktig. Det finns ett mönster i detta. Annika Billström stod här tidigare och sade att man ska föra en dialog med Reclaim the Street och diskutera med dem trots att de själva inte är beredda på någon diskussion utan vill slå sönder hela staden.

Häromåret hjälpte jag min mormor och min farmor, som båda är över 80 år gamla, att under polisbeskydd ta sig ut från Nalen från ett möte som handlade om en insamling till en israelisk välgörenhetsorganisation. Det stod flera hundra aktivister utanför och ville mer eller mindre attackera alla som var där. Det hördes ingen kommentar från den sidan då heller. Det är ett mönster att man håller extremvänstergrupperna om ryggen på ett sätt som jag upprörs väldigt mycket över.

Anförande nr 117

Å s a R o m s o n (mp): Jag ska börja med att deklarerar att jag tycker att man ska betala för sig i kollektivtrafiken. Med det sagt vill jag också säga att om en enskild medborgare i Stockholm nyttjar kollektivtrafiken utan att betala så är det förvisso ett brott mot reglerna. Det renderar böter enligt de beslut som finns från SL. Men det är faktiskt inte brottsligt enligt brottsbalken, vilket bland annat visar sig i att polisen

griper våldsvverkare men inte smitare i tunnelbanan. Det är helt enkelt inte ett brott att inte betala, men däremot är det inte i enlighet med reglerna.

Därför tror jag inte att det finns en chans att vi skulle kunna ändra reglerna på det sätt som motionären menar även om vi skulle vilja det, vilket inte jag vill. Man avser här helt enkelt att förbjuda speciellt grupper som diskuterar att ha nolltaxa i kollektivtrafiken. Det är det som det någonstans gäller. Det är ju det här ni vill hänga upp diskussionen på.

Det som däremot bryter mot grundläggande globalt antagna normer är det som borgarrådet Rönngren redan har varit inne på, att begränsa yttrande- och organisationsfrihet. Vi kan vara hur eniga som helst i den här salen om att Sverigedemokraterna inte borde ha utnyttjat våra lokaler, men trots allt kunde man rättsligen inte ha den typen av begränsning. Det kan uppröra, men någonstans är det också en garant för att det förs en öppen och fri debatt i samhället. Även om det finns åsikter som man inte tycker om så kanske det ändå är bra att det får finnas en debatt. Det om något trodde jag var en liberal hållning. Det är inte liberalerna i den här salen något vidare bra exempel på.

Vad menar ni? Åtminstone på 90-talet arrangerade det moderata skolförbundet ett antal utskänkningar av alkohol på offentliga platser. Det var inte lagligt. Det var väldigt olagligt. De hade kanske ett möte i någon offentlig lokal. Ska de här reglerna slå till mot det? Det kan bli ett möte med arga bilister som nästa vinter, under pågående trängselavgiftsförsök, kanske kommer att organisera sig inför folkomröstningen och kräva att avgifterna inte fortsätter. De kanske till och med häpnadsväckande nog inte kommer att vilja betala dem under pågående försök. Ska reglerna slå till mot dem? Eller varför inte ta ett Miljöpartimöte om nolltaxa i kollektivtrafiken? Vi har ganska heta diskussioner och mötena blir välbesökta. Vi använder då och då offentliga samlingslokaler.

Vad är det för åsikter som ska få finnas i den offentliga debatten? Till skillnad från Fredrik Malm tycker jag att motionen handlar mycket om att begränsa yttrandefriheten och väldigt lite om en seriös politisk diskussion.

Anförande nr 118

Borgarrådet Söderlund (m): Fru ordförande! Jag ser fram emot Ann Mari Engels inlägg som kommer här alldeles strax. Jag börjar få en viss känsla av att det spelar roll hur demokratin fungerar. Det spelar roll vilka representanter man har. Jag tycker att det är intressant att Socialdemokraterna inte lyckas ta avstånd. Jag tycker också att det är intressant att Miljöpartiet går upp och inte heller tar avstånd. Det här är ju era väljare. Erkänn, och säg nu som det är! Det är era grupper som är ute där på stan.

Ni kan inte ställa er i talarstolen och ta avstånd från ett uppenbart bedrägligt beteende där det är fråga om uppviglingsmöten där man visar reklamfilmer, där ingen kommer till tals från dem som vill stoppa plankandet och där detta sker i kommunala lokaler, Åsa! Det är ju det det här handlar om. Det handlar inte om att de inte har rätt att tala för sin sak. De får väl tala var de vill! De kan ställa sig på

Borgargården här och hålla långa anföranden om varför just de ska slippa betala i tunnelbanan.

Men för nästan alla andra stockholmare är detta ett bedrägligt beteende. Du kan läsa lagparagrafer upp och ned och snöa in på olika paragrafer. Det spelar mindre roll. Det rätta är att betala avgiften på tunnelbanan och stoppa dem som vägrar. Det är ganska enkelt!

Anförande nr 119

Åsa Romson (mp): Jag ska inte ta debatten om vilken taxa det ska vara på SL och hur man ska få alla kollektivtrafikresenärer att göra rätt för sig. Den tas i SL och i landstinget. Vi kan ta den här många gånger och du får skriva hur många motioner du vill om det, Mikael Söderlund!

Men du ska inte snöa in på ett resonemang där du vill att vi ska ändra reglerna för hur vi använder de offentliga lokalerna eller hur vi tycker att den kultur- och ungdomsverksamhet som kommunen någonstans bedriver och initierar ska få förtrycka olika typer av åsikter. Det gäller till exempel åsikten om att man tycker att det ska kosta noll kronor att åka tunnelbana. Jag tycker att det är en trevlig idé. Jag tillhör inte dem i mitt parti som förordar en nolltaxa i kollektivtrafiken. Men jag har många kamrater i partiet som tycker så. Jag accepterar och respekterar den åsikten och jag tar gärna den debatten. Men det är inte för att de inte ska få finnas i kommunens lokaler, utan för att den åsikten ska få finnas. Tydligen är det en alltför upprörande åsikt för vissa moderater för att ens få diskuteras bland unga medborgare, som faktiskt tycker att detta är en viktig debatt.

Jag vet inte vilka väljare du tänker på. Men jag tänker på att det är medborgare i Stockholm, och de måste också få ha sina åsikter.

Anförande nr 120

Ulf Fridebäck (fp): Fru ordförande! Åsa Romson, det är en lek med ord som du håller på med när du säger att det inte är något brott att plankar in på tunnelbanan. Jag uppfattade att du sade så. Det är ju en förseelse i juridisk bemärkelse mot SL-stadgan eller så, men för de allra flesta av oss vanliga människor så är det ändå ett brott att smita in och åka gratis.

Det här är organisationer som använder stadens lokaler för att uppmåna besökarna på de här tillställningarna att begå brott. Du och Miljöpartiet kan väl inte tycka att man ska få använda stadens lokaler till det. Det är upprörande.

Anförande nr 121

Åsa Romson (mp): Du kan tycka att jag vränger ord. Men tänk dig att plankan har genomfört den här aktiviteten i en förhyrd lokal och någon här hade anmält att man skulle stoppa det och man sedan hade stoppat det och det hela hade gått till rätten. Då är jag helt övertygad om att utslaget inte hade blivit något annorlunda än det blev i fallet med Sverigedemokraterna. Då var vi ändå helt överens. Där såg vi i alla demokratiska partier att det var en verksamhet som inte har

i kommunens lokaler att göra. Det var dessutom en verksamhet som vi med viss fog trodde skulle vara uppvigling till brott. Men det var inte tillräckligt starkt.

Men ni menar nu att en verksamhet där unga medborgare som vill ha nolltaxa på kollektivtrafiken och som diskuterar det hett och samlat på ett möte gör en uppvigling till brott. Då tror jag att ni är helt ute och cyklar. Dessutom är detta förtal av vissa av medborgarna.

Anförande nr 122

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Nu får du faktiskt fundera över hur dina debattinlägg är, Åsa Romson! Du pratar om att få framföra åsikter om att vilja ha nolltaxa i kollektivtrafiken. Det är väl helt okej att föra den debatten. Det är en väsentlig skillnad mellan det och att uppvigla till brott genom att inte betala för de tjänster som man utnyttjar hos SL. Du kan inte mena att det är samma sak; det kan du bara inte göra!

Alla har rätt att framföra sina åsikter. Man har rätt att stå på stan med plakat. Man kan göra det här utanför och tala om vad man vill. Men vi reagerar när staden gör ett samarrangemang med en förening som utför brottsliga gärningar. Det handlar inte om att de framför sina åsikter. Men man tycker alltså att det är okej att vara med och hjälpa till, och lära ut hur man ska begå brottsliga handlingar. Det måste vi reagera på.

Anförande nr 123

Å s a R o m s o n (mp): Jag har blivit klappad på huvudet lite för många gånger i dag, både i den här debatten och tidigare. Men jag tycker att det är lite naivt att vi sitter i den här salen och inte ser vilket samhälle som vi har utanför de här stora, tjocka väggarna i Stadshuset. Det förs en diskussion bland ungdomar som man faktiskt måste möta på ett seriöst sätt.

Jag vet inte vilket liv som Kristdemokraterna lever, men det förs faktiskt en het diskussion om att man kan förändra samhällen inte bara genom att gå in och sätta sig på möten och sträcka upp händerna vid olika omröstningar. Man kan också agera i detta. Man kan gilla det eller inte, men det har trots allt drivit det här samhället framåt. På många punkter har vi fått ett civiliserat samhälle därför att människor har tagit ett kliv framåt och sagt: Det här tycker vi verkligen är viktigt. Det gäller till exempel att det ska vara gratis kollektivtrafik.

Anförande nr 124

F r e d r i k M a l m (fp): Ordförande! Åsa Romson tar upp några exempel. Som ett exempel undrar hon om det inte skulle vara okej för ett politiskt ungdomsförbund att ordna en fest i kommunens lokaler där man serverar sprit till minderåriga. Om man vet att det kommer att serveras alkohol till minderåriga och om en organisation vill hyra kommunens lokaler för att genomföra detta så är det väl alldeles solklart att det inte är okej. Då ska man neka dem att hyra lokalen. Det är inte det som den här debatten handlar om.

Det handlar inte om att man ska förbjuda en åsikt hit eller dit eller inte. Debatten handlar om vilka regler som gäller för lokaluthyrning. Ska det vara okej att hyra Stockholms lokaler och ha ett möte som uppmanar till brott eller ska det inte vara det? Vi tycker att det inte ska vara det medan ni på den sidan tycker att det ska vara det.

När ni hela tiden hänvisar till den fria debatten och så vidare så tycker jag att det vore klädsamt om ni på den sidan någon gång tog debatten med vänsterextremisterna. Det vore bra om ni någon gång gick ut för att marginalisera dem och ta en ideologisk konfrontation i stället för att hela tiden omfamna dem.

Anförande nr 125

Å s a R o m s o n (mp): Du vet nog att vi är några som har tagit ganska mycket diskussioner med vänsterextremister, Fredrik. Men vi behöver inte ta detta just nu. Jag välkomnar ändå en sådan diskussion.

Däremot missuppfattade du mitt exempel. Mitt exempel var från det moderata skolförbundet, som jag inte visste att du hade anknytningar till. Förbundet arrangerar möten där det ingår att det finns instruktioner om hur man går ut på stan och offentligt utskänker alkohol. Åtminstone vet jag att det var så på 90-talet. Det var en policy man hade. Man tyckte att det skulle vara frihet, alkohol till alla och så vidare. Den typen av instruktioner skulle inte falla inom en sådan här policy. Men jag tror ändå inte att det skulle vara inom demokratins ramar att förbjuda ett politiskt förbund att hålla möten. Man kan inte reglera exakt vad någon ska säga och diskutera på möten. Det är detta som var exemplet.

Anförande nr 126

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige och Mikael Söderlund! I det här ärendet vill jag gärna bortse från dina provokationer och ditt höga tonläge, för det brukar stå i omvänd proportion till sakligheten. Tomma tunnor skramlar mest.

Fredrik Malm har för länge sedan lämnat sakdebatten. Du vill vid varje tillfälle ösa din galla över Vänstern. Och varsågod – vi vet var du står! Det blir inte mer sant för det.

Sakfrågan handlar om att vi är lyckligt lottade som har vårt kulturhus i Stockholm. Vi kan vara glada över att kulturen har sin plats mitt i stadens kommersiella centrum. Här ryms många verksamheter. Det är miljontals besökare varje år. I 30 år har Kulturhuset stått mitt i debatten. Det har varit många diskussioner där. Under i stort sett hela den här perioden har Moderaterna varit negativa till detta. Du ansluter alltså till en lång tradition här, Mikael!

Sakfrågan som det handlar om nu var en händelse som inte var ett upplopp eller någon vandalisering utan en debatt. Det var inte heller en uthyrning utan det var en debatt anordnad av Lava. Jag tycker inte om organisationen plankanu. Jag tycker att den har fel. Men jag tycker att den ska ha en möjlighet att medverka i en debatt, och jag tycker att Kulturhuset ska vara en arena för fri debatt. Jag tycker att det är bra att ungdomar går dit med sina åsikter.

När det gäller frågan om gränsdragningar för kommunens lokaler så håller jag med om att det kan finnas problem. Men det är uppenbart att det inte är nya riktlinjer som behövs. De som finns är tillräckliga. Det är väldigt svårt att göra riktlinjer som begränsar yttrandefriheten. Det kan finnas åsikter som man inte gillar. Det är svårt, och därför är det viktigt att man har en sådan här arena för full debatt.

Jag tycker att det känns som om ni har drabbats av någon sorts moralpanik. Tror ni inte att det är bättre att man tar en dialog med de här ungdomarna i Kulturhuset än att ni går ut och försöker hitta något lagrum för att förbjuda dem att framför sina åsikter?

Anförande nr 127

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Fru ordförande! Jag önskar att vi skulle kunna köpa reklamplats med Ann Mari Engel nu i alla kommersiella radiolokaler och att alla lågavlönade, vilkas villkor Ann Mari Engel alltid talar sig varm för, lyssnar på henne nu. Det var precis det här jag anade, fru ordförande, och precis det jag ville höra.

Det är de röda lössen! Man kan inte ta avstånd från de röda lössen i den röda fanan och inte från de gröna små lössen heller. Det är det den här frågan handlar om. Det är ert gäng. Det är era ungdomar. Det kanske är era släktingar och barn, vad vet jag. Men de uppviglar till brott. Det var reklamfilmer. Det var ingen debatt, utan det handlade om ren provokation och ren uppvigling.

Det är intressant att höra Ann Mari Engel nu tala om att det är så viktigt att ha en dialog med dessa grupper att vi gärna vill upplåta lokaler för dem också – kostnadsfritt.

Anförande nr 128

A n n M a r i E n g e l (v): Mikael! Du är oförsämd, och det vet du om. Du anklagar mig för något som du inte har något som helst belegg för. Jag vet inte vad du surrar för någonting om reklamplatser; det är snart obegripligt vad du säger.

Du vet mycket väl att det här var en debattserie ordnad av ungdomsverksamheten Lava i Kulturhuset med olika ungdomsgrupper som framförde sina synpunkter. Det är möjligt att det var olämpligt att de visade en film, men nu var faktiskt inslaget i Kulturhuset ett led i en debatt. Jag kan inte förstå denna oerhörda moralpanik som sprider sig i era led.

Anförande nr 129

U l f F r i d e b ä c k (fp): I förväg var det känt – det låg ute på nätet – att man skulle uppmana ungdomarna till brottsliga handlingar genom att planka, genom att smita in och åka gratis på tunnelbanan. Det kan väl inte vara Vänsterpartiets uppfattning att det kan vara riktigt att man ska uppmana ungdomar att begå brott och dessutom tillhandahålla stadens lokaler till sådan här verksamhet, Ann Mari Engel? Det är upprörande om du tycker så.

Anförande nr 130

A n n M a r i E n g e l (v): Nej, Ulf Fridebäck, jag tycker inte att man ska plankar in i tunnelbanan och jag tycker inte att man ska uppmana folk att göra det. Men jag tror att det sägs ganska mycket i den här stadens lokaler som jag inte håller med om. Jag anser inte att man för den skull ska förbjuda detta att framföras. Jag anser inte att man måste anta nya riktlinjer för uthyrning av lokaler, vilket dessutom är ett slag i luften i det här fallet eftersom det inte var en uthyrning. Det var ett eget arrangemang.

Jag kan hålla med dig om att det kan finnas gränsdragningsproblem när det gäller stadens lokaler och odemokratiska åsikter, men jag kan inte se annat än att ni av detta gör en storm i ett vattenglas.

Anförande nr 131

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Ann Mari, du måste ändå medge att det är en helt annan sak om staden och Lava bjuder in till en diskussion om kostnader i kollektivtrafiken och om nolltaxa. Det skulle inte jag ha reagerat på. Men man bjuder ju in plankan, som utför den brottsliga verksamheten och har den här filmen. Det är det som det handlar om! Den fria debatten ska finnas och alla åsikter ska brytas. Men här handlar det om att förespråka att göra någonting olagligt. Det är det vi reagerar på. Jag tycker inte att det är konstigt. Jag är förvånad över att ni inte kan ta avstånd från den biten.

Naturligtvis ska vi ha en fri och öppen debatt om ifall vi ska ha nolltaxa i kollektivtrafiken. Den ställer jag gärna upp på.

Anförande nr 132

Ann Mari Engel (v): Jag tycker inte att det är lämpligt att uppmana till att plankar, Ewa. Jag vet inte riktigt hur diskussionen var upplagd, varför de fick visa sin film och så vidare. Men jag tycker att man får stämna ned tonen lite grann. Det går inte att komma åt det här genom att göra nya riktlinjer för uthyrning. Plötsligt ska man alltså göra nya lagar därför att det finns ett inslag i en diskussion som man tycker är olämpligt.

Jag upprepar att jag inte tycker att man ska plankar i tunnelbanan eller uppmana andra att plankar. Men om nu den här ungdomsgruppen bland många andra ungdomsgrupper var i Kulturhuset och diskuterade det här så tycker jag inte att det finns skäl att börja ändra lagen för den skull.

Anförande nr 133

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Det är riktigt rörande att höra en del talare här tala sig varma för dialogen och samtalen till varje pris med olika brottslingar och för brottsligt beteende.

Fru ordförande! I dagens Metro kan man läsa att SL har krävt nya lagar mot plankning och klotter. Det visar sig att det här är ett mönster, fru ordförande. Jag är inte förvånad. Det är de här lössen som har hållit i gång. Det har tagits olika initiativ.

Det är inte bara undertecknad och Moderaterna som har skrivit en motion. Jag ser här att även SL har fört samtal med regeringen under flera år. Ingenting har hänt, så i dag har man skrivit brev till regeringen. SL vill få någon ordning till stånd; man står inte längre ut med att människor tar sig in på tunnelbana och bussar utan att betala för sig. Det här har regeringen känt till i flera år.

Uppenbarligen har socialdemokratin väldigt svårt att ta tag, som det numera heter, i de här frågorna. Det här är ett polisanmält arrangemang. Det är anmält av flera – inte bara av mig utan av SL och av flera personer på stan. Det var känt, fru ordförande.

Ann Mari Engel! Det är rörande att lyssna på dig och dina debattforum och dialoger. Det var känt långt i förväg vad det här handlade om. Det var ett propagandamöte. Du och Leif Rönngren tycker ju att det är överslättande att kommunen var med här. Då kan jag berätta för dig att killen på Lava, som jobbar i Kulturhuset, också är syndikalist. Titta här – han är också en lus i den röda fanan! Det är precis samma sak hela vägen. Det är människor innanför huset och utanför huset som genomför arrangemang som är uppviglande. Det är uppvigling till brott att genomföra den här typen av seminarier.

Jag tycker ärligt talat att det finns en linje nu. Det är flera talare som har sett den. Jag tycker att det är märkligt att socialdemokratin inte nu, år 2005, kan klara av att sätta punkt för det här. Man borde sätta punkt för de här relationerna och för dialogmötena. Andra talare har som sagt också tagit upp det här. Det har gällt "reclaimare" och den här typen av plankarorganisationer. Det har också gällt klottrare. Alla tre ha gemensamt att de har olika kopplingar till den här grupperingen i den här salen. På något annat sätt kan man inte förstå att ni å ena sidan hänvisar till lagrum och ordningsregler som finns. Men när vi tar upp det och vill att reglerna ska följas säger ni å andra sidan nej till det och vill inte att de ska följas.

Fru ordförande! Om det nu är så att det redan finns regler, som ansvarigt borgarråd säger – kan vi inte följa dem då? Det var känt redan innan mötet ägde rum och det är känt efter det att mötet ägde rum. Varför säger vi inte nej till plankan? Varför tar vi inte tag i att man på Lava i Stockholms kommunala kulturhus använder de pengar som ska gå till vård, omsorg och skola till rena uppviglingsmöten om lagbrott? Det är dags att säga ifrån, och yrka bifall till motionen!

Anförande nr 134

A n n M a r i E n g e l (v): Mikael Söderlund! Du kan stå i den här salen och gasta och skälla så mycket du vill och kalla mig vad du vill. Men jag tycker inte att du ska stå och kalla stadens ungdomar för löss. Jag tycker inte att du ska kalla anställda i Kulturhuset, som får vara med i vilken facklig organisation de vill, för löss. Jag tycker faktiskt att det är att gå över gränsen.

Om du nu säger att det här är polisanmält så får vi väl se om polisen fäller det. Var och en har naturligtvis rätt att polisanmäla vilket arrangemang de vill, men det är ju inte det det handlar om. Det handlar om att du vill ha nya riktlinjer för stadens lokaler. Du säger att det är dags att sätta stopp för all dialog. Det ska bli intressant att se vad du vill ha i stället. Är det bara inlåsning som gäller?

Anförande nr 135

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Artigheterna haglar från Ann Mari Engel. Jag vet inte vad jag har gjort för ont för att göra dig så upprörd. Jag tycker bara att det här är så anmärkningsvärt i sakfrågan.

Jag använder begreppet lössen i den röda fanan. Det är ett vedertaget statsvetenskapligt begrepp, som används ofta i statsvetenskaplig forskning. Lyssna nu en liten stund, Ann Marie Engel! Du borde lära dig det här eftersom du är vänsterpartist. Begreppet används för att beskriva grupper som man har haft inom den arbetarrörelse som jag tror att du någonstans tillhör. I alla fall tillhör du väl delar av den eller utkanten. Det här är grupper som har använt sig av predikan av utomparlamentariska metoder. De grupperna tycker jag att man ska säga ifrån till. Man ska neka dem. Man ska ta fighten med dem. När de uppviglar till brott i en kommunal lokal så ska man be dem att ha sitt möte någon annanstans. Det är min enda, enkla lilla bön.

Anförande nr 136

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Jag vill också kraftfullt ta avstånd från detta. Även om Mikael Söderlund går i gång, är i sitt esse och tycker att det är en kul och trevlig debatt så tycker jag att det är direkt osmakligt att använda sådana begrepp som han gör när han kallar medarbetare i staden för lössen i den röda fanans veck. Det kan väl vara småkul, men vad får det för konsekvenser?

Registrering av vad folk står för partipolitiskt är förbjudet. Våra anställda i Stockholms stad får ha vilka åsikter de vill. Vad är det du försöker säga i förlängningen? Ska ni börja förbjuda stadens anställda att ha politiska åsikter också? Jag tycker att debatten har sparat ur fullständigt, måste jag säga.

Anförande nr 137

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Fru ordförande! Föredragande borgarråd fortsätter så här ett år efter det att mötet har ägt rum – efter det att vi vet vad som hände i Kulturhuset – att beskriva det här arrangemanget som ett dialogseminarium och som en debatt. Han beskriver det som om det var ett inom ramen för demokratiska former genomfört program.

Jag vill protestera mot det, och jag använder begrepp som beskriver vilken relation de tre partier har som vägrar att göra upp med de här grupperna. Det är begrepp som är vedertagna på Stockholms universitet och som många använder för att beskriva relationen till de här partierna. Jag tycker att det är intressant att man efter 80 år fortfarande inte har gjort den uppgörelsen.

Anförande nr 138

Å s a R o m s o n (mp): Jag ska börja med att instämma i de två andra replikanternas avsky för den retorik som används från Mikael Söderlund när det gäller att överideologisera debatten och använda något slags statsvetenskapliga begrepp och det ena med det andra. Det kan ju inte bli annat än missvisande och fel med tanke på

ärendets art. Det handlar faktiskt om vad man tycker att det ska bedrivas för ungdoms- och kulturverksamhet i den här staden.

Det är väl ganska uppenbart att det finns väldigt olika syn på det här. Den dagen då Mikael Söderlund blir gammal nog att sätta sig i riksdagen kommer jag att bli mörkrädd – rädd för att han ska ändra regeringsformen på det sätt att det faktiskt skulle vara möjligt att utestänga delar av samhället när det gäller debatt. Vilket samhälle skulle vi få om den debatt som förs bland stadens ungdomar, den diskussion och den aktion som sker bland dem inte skulle få kanaliseras till stadens centrala kulturhus utan skulle ske på andra platser och ställen?

Varför vill Mikael Söderlund agera moralpolis när han redan har dragit in polisen i ärendet? Det är min sista fråga.

Anförande nr 139

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Jag tycker att det är fantastiskt att Åsa Romson beskriver mig som en moralpolis när jag talar för 95 procent av stockholmarna där ute och för vad de tycker. Jag är alldeles övertygad om att de allra flesta tycker att man ska göra rätt för sig i samhället och att det är fel att planka. Det här var ett reklamseminarium.

Jag måste ställa en fråga till dig, Åsa Romson. Vad vill du göra för att stävja de här grupperna? Vad vill du göra för att se till att man inte i kommunala lokaler uppmanar till den här typen av regelbrott, som leder till väldigt stora kostnader för oss alla?

Anförande nr 140

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag vet inte hur många gånger som Mikael Söderlund och flera i församlingen har försökt klistra epitets på oss. Vi är helt överens allihop om synen på dem som plankar, dem som klottrar och så vidare. Sedan kan ni försöka säga vad ni vill, och det har ni ju gjort under hela debatten.

Det som är kraven i motionen från Mikael Söderlund är först och främst att stadens regler för uthyrning och utlåning av lokaler ska ses över i syfte att säkerställa att staden inte lånar eller hyr ut lokaler som har för avsikt att använda lokalen för att begå brott eller uppmana till brott. Det är redan tillgodosett. Det finns i det regelverk som ni själva beslutade om 2000. Det är det som gäller, och det var efter kritik mot att man bröt mot vissa grundläggande regler i regeringsformen.

Det andra är att uppmana ansvariga borgarråd och förvaltningschefer att agera i situationer där det kan befaras att reglerna inte följs. Det finns en ordning för det också. Om man befarar att det ska begås brott så har man en skyldighet att agera.

Följaktligen är vi helt överens, och debatten har pågått ganska länge. Jag har fortfarande inte hört någonting från någon av er. Är det så att ni fortfarande tycker att det här inte räcker – exakt vilka vänsterextrema organisationer vill ni förbjuda att hyra i stadens lokaler? Kan ni namnge dem? Vi har hört om syndikalisterna som exempel på löss i den röda fanans veck.

Det finns säkert ideologiska diskussioner som vi kan föra om idéernas ursprung och vad som är socialistiskt respektive liberalt och annat. Det finns en hel del rörelser som har en i grunden liberal framtoning från början och som sedan skiftar över tiden. Men man kan inte dra alla över en kam. Inte ens i Moderaterna tycker alla likadant.

I grund och botten är vi alltså överens. Men jag skulle vilja höra vad detta leder till. För mig är det här med utanförskapet viktigt. Vi har oerhört många grupper – och alltfler – som står utanför. Det är arbetslöshet och vad det nu må vara som är orsaken till utanförskapet. Grupperna tar sig olika uttryck. Vi, som är demokrater, måste stå upp för det fria samtalet och se till att vi har former för att mötas och samtala och ta debatten och dialogen. Jag trodde att det var liberalt någonstans i grunden att värna de rättigheterna. Jag tycker också att det är en skyldighet. Om inte vi är beredda att göra detta – vart tar man då vägen? Jag tror att svaret blir: ut på gatorna och torgen. Och då blir resultatet sönderslagna bilar, fönster och annat. Jag tror att det är oerhört viktigt att man har ett pågående demokratiskt samtal och en diskussion.

Det du kräver i din motion – i både skrivelsen och i motionen – är redan tillgodosett såvida du inte har andra exemplifieringar på hur du vill ändra denna text. Då kanske du också kan redovisa vad det får för följd. Vilka föreningar vill ni förbjuda? Definiera vänsterextrema organisationer!

Anförande nr 141

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Fru ordförande! Jag tycker att Leif Rönngren säger väldigt viktiga saker om utanförskapet. Det är alldeles riktigt. Under er mandatperiod har ju ungdomsarbetslösheten ökat med 25-30 procent. Jag tycker själv att något av det mest dramatiska som händer i Stockholm är när unga människor går ur skolan med ofullständiga betyg och av det skälet inte är färdiga för yrkeslivet och av socialdemokratisk politiks skäl dessutom inte får något jobb. Det leder till ett utanförskap som i sin tur leder till sociala klyftor och sociala spänningar som vi inte vill ha.

Nu blandar du ihop detta med brottsligt agerande. Jag är övertygad om att 95 procent av Socialdemokraternas väljare inte accepterar det. Jag är övertygad om att de betalar SL-korten med 500 kronor varje månad och förbannar att det är så mycket pengar. Det är problemet.

Varför blev inte de här villkoren tillgodosedda, Leif Rönngren? När jag väckte den här frågan i fullmäktige och i kommunstyrelsen blev det nobben när arrangemanget skulle äga rum. Jag fick nej. Det fick äga rum. Det var ett propagandamöte. Det var brottsligt och det är polisanmält. Ändå fick det ske.

Anförande nr 142

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Det har sagts tidigare, och jag kan säga det igen: Det är väl bra att den polisanmälan utreds och att vi får ett resultat av det.

Man kan ju alltid diskutera vad som är lämpligt och mindre lämpligt och ha olika uppfattningar och åsikter om kommunens verksamhet och vilka verksamheter som

kommunerna ska bedriva. Bedömningen var att det här inte gick över gränsen, utan att det var en del i ett levande samtal att visa på följderna av att man plankar.

Vi är helt överens i grund och botten när det gäller synen på dem som utnyttjar systemet och fuskar. Jag är lite förvånad över att det som är lösningen på utanförskapet skulle vara hårdare tag och mer poliser.

Anförande nr 143

U l f F r i d e b ä c k (fp): Fru ordförande och Leif Rönngren! Om vi nu är helt överens om tolkningen av detta kan jag inte förstå varför inte du och Socialdemokraterna ställer upp och bifaller motionen. Det borde vara enkelt för dig.

Organisationer som begår eller uppmanar till att begå brott ska inte hyra lokaler. Var det svar på frågan? Jag försöker vara tydlig. De ska inte hyra stadens lokaler. Det tycker uppenbarligen du också. Därför borde du bifalla motionen.

Anförande nr 144

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Vi tycker det allihop. Vi har gemensamt tagit de riktlinjerna år 2002 efter att de fått ändras därför att de riktlinjer som ni ville ha innan inte var lagliga.

Den här diskussionen kan pågå hur länge som helst. Jag tror att den är oerhört viktigt. Den handlar om grundvärderingar när det gäller vår syn på samhället och på det som sker runt omkring oss. Den diskussionen ska vi nog fortsätta. Den är intressant gentemot medborgarna med alla de uttryck som har tagits under kvällen med epitet hit och dit, röda löss, vänsterextrema organisationer och allt vad det är.

Den debatten förtjänar att föras ut utanför denna sal och detta hus i en offentlig debatt.

Anförande nr 145

E w a S a m u e l s s o n (kd): Fru ordförande, fullmäktige! Det tror jag också. Jag håller helt och hållet med dig. Tänk om den här debatten tydligt kunde föras även utanför detta hus. Då skulle du få veta vad svenska folket och i synnerhet stockholmarna tycker. Det är oerhört kränkande att månad efter månad vara med och betala sitt SL-kort och samtidigt varje morgon när man åker tunnelbana se dem som hoppar över spärren och ser till att de går in gratis. Det är oerhört kränkande.

Jag hör i åtskilliga diskussioner runt omkring mig hur folk reagerar när de ser detta. Spärrvakterna säger att det inte är deras uppgift att agera eftersom de inte har fått det uppdraget.

Att utanförskapet finns i vårt samhälle vet vi alla, och det beklagar vi, men inte kommer de innanför genom att du säger okej till att ordna möten där det är okej att prata om hur man plankar på tunnelbanan. Innanför kommer man på ett helt annat sätt, nämligen genom att visa att det finns värderingar som det gäller att ta fasta på.

Jag vill nämna det gamla uttrycket att barn gör inte som vi säger utan som vi gör. Du talar med kluven tunga.

Anförande nr 146

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Det påståendet får stå för dig.

Jag reagerar precis som du. Jag tycker att det är svårt att förklara för barnen varför man ska betala när det är så lätt att krypa under. Det är ett jätteviktigt samtal. Det är det jag står för och tänker fortsätta att driva under den här mandatperioden. Vi får väl ställa våra platser till förfogande och prövas i nästa valrörelse.

Det handlar ju om synen på demokratin. I min värld är det samtal som vi ska ha kring de här principerna oerhört viktigt. Det ska vara en öppen offentlig debatt. Jag tänker se till att det finns både samlingslokaler och möjligheter att diskutera det.

Anförande nr 147

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Fru ordförande, fullmäktige! Jag har varit med i fullmäktige och i olika nämnder så pass länge att jag har hunnit uppleva förändringar i de här frågorna.

Jag var ledamot i fritidsnämnden under många år. Då var det stor enighet kring att vi inte skulle släppa in grupper som hetsade mot andra folkgrupper. Detta var innan vi hade någon tydlig lagstiftning när det gäller hets mot folkgrupp. När det gällde musikgrupper bland annat var det total enighet kring att de som vid tidigare spelningar i sin musik eller genom tecken hade uppfattats som rasistiska och/eller kvinnofientliga inte skulle släppas in i stadens lokaler. Det var total enighet i fritidsnämnden kring detta, och det var inget annat i fullmäktige.

Jag saknar Ann-Marie Strömberg i debatten. Du satt med i fritidsnämnden på den tiden då vi tog det beslutet.

Det var både under socialdemokratiskt ledarskap och under borgerligt ledarskap. Vi hade exakt samma synsätt och agerade gemensamt och kraftfullt. Om de hade visat sådana tendenser skulle vi inte vidare släppa in dem i stadens lokaler. Det gick till och med så långt att vi lät tjänstemännen förhandsgranska de texter som skulle framföras på konserterna.

Då kan man börja prata om det ni försöker slå mot. Det var ett socialdemokratiskt initiativ att vi skulle granska de texter som skulle framföras. Då kan man prata om åsiktsförtryck eller åsiktspoliser.

När det nu gäller detta är det plötsligt tillåtet att uppmana till brottslig verksamhet. Det är inte fråga om om man ska ha viss nivå på taxan, utan det handlar om att bryta mot de lagar, regler och förordningar som finns. Det tillåter ni nu. På den tiden tillät ni inte – vilket jag tycker var riktigt – minsta lilla tecken, gest eller uppträdande som var kvinnofientligt eller fientligt mot andra folkgrupper. Då borde ni vara konsekventa och i dagens läge reagera mot detta. Långt i förväg gör man helt klart att

syftet är att lära fler ungdomar och fler medborgare i samhället att bryta mot gällande lagar, förordningar och bestämmelser som har fattats i demokratisk ordning.

Jag förstår inte den omsvängningen. Det Mikael Söderlund motionerar om är något som vi tidigare har varit helt eniga om. Vi har genomfört det och varit konsekventa. Nu ändrar ni plötsligt detta och säger att det är vi som är åsiktspoliser.

Det är ni som har ändrat er på den här punkten. Jag är väldigt förvånad över det.

Anförande nr 148

Ann-Marie Strömberg (v): Jag vet inte vad den här debatten liknar. Jag känner inga sympatier för den inställning som plankanu har. Jag tycker tvärtom mycket illa om det de säger och gör, men det hindrar inte att jag gärna skulle ta en debatt. Jag tror faktiskt på möjligheten att påverka människor. Om du försöker få det till att plankanu gör sig skyldiga till hets mot folkgrupp skjuter du över målet. Det är helt andra saker det handlar om då.

Det här var en debatt som Lava hade anordnat på Kulturhuset. Det var inte ens någon uthyrning till plankanu. Jag förstår inte hur ändrade regler skulle kunna fylla någon funktion i det här fallet. Vi har de regler vi har. De har vi varit överens om. Jag tycker att vi får hyfsa tonläget i debatten. Jag gillar inte plankanu, men de faller inte under begreppet hets mot folkgrupp som du försöker få det till.

Anförande nr 149

Berthold Gustavsson (m): Herr ordförande! Jag försökte inte få det till hets mot folkgrupp, Ann-Marie Strömberg. Jag förstår inte hur du kan tolka in något sådant. Det är nog bara att titta i protokollet för att se att något sådant har jag inte sagt.

Vad jag säger är att det är väldigt märkligt att ni tillåter att de ska få uppmana till brott.

Det är mycket som jag tycker är fel och inte håller med om i det som ni framför i budgetar och förslag i olika sammanhang. Det är en sak. Om ni skulle uppmana till brottslig verksamhet skulle det bli något helt annat. Det är den debatten vi för nu. Det är i den ni försöker komma ifrån vad sakfrågan gäller.

Det är skillnad på att uppmana till brottslig verksamhet eller ta en debatt om var olika ekonomiska nivåer ska ligga.

Jag bara tog som exempel att vi kunde vara så överens på den tiden när det inte ens var tal om att bryta mot lagen. Då kunde vi vara överens, men nu när det gäller att uppmana till att bryta mot lagen kan vi inte vara överens längre.

Anförande nr 150

Åsa Romson (mp): Det du gör, Berthold, är att jämföra brott mot grundläggande mänskliga rättigheter som rasism, diskriminering, och hets mot folkgrupp med

att inte betala på Stockholms tunnelbana. Är inte det att ta lite väl starka ord i sin mun? Är det inte att höja debatten till en nivå där den inte hör hemma i ett demokratiskt samtal?

Är det inte rent populistiskt för att det självklart är så att den stora majoriteten av stockholmarna tycker att man ska betala på tunnelbanan, och också gör det. Den stora majoriteten gör ju det. Den stora majoriteten är inte ett dugg intresserad av att gå in i något slags obskyr organisation som plankanu. Det är väl tur det för ekonomin i SL.

Du jämför brott mot grundläggande mänskliga rättigheter med att inte betala på Stockholms tunnelbana. Som jag sade tidigare är det faktiskt lagmässigt så att vi inte skulle kunna förbjuda dem – om vi inte ska ändra regeringsformen, och det hoppas jag vid Gud inte att Moderaterna vill.

Anförande nr 151

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): När vi var överens i fritidsnämnden, eller idrottsnämnden – det har hetat lite olika – hade det räckt att de gjort obscena gester. Det var inte något brott mot grundlagar eller mänskliga rättigheter. Det tålde vi inte. Det tyckte vi inte var acceptabelt. Om de hade gjort det på tidigare spelningar fick de inte fortsätta att uppträda i stadens lokaler, såvida de inte gjorde avbön och inte hade med sådana gester eller texter i fortsättningen.

Det var kontrollanter som såg till att det inte förekom. Om det gjorde det stoppade de föreställningen. Så var det då. Det är väldigt märkligt att ni utifrån regelbrott kunde stoppa dem. Nu kan ni inte stoppa dem som uppmanar till lagbrott. Det är det som jag tycker är skillnaden. Ni försöker blanda bort korten och jämför en politisk diskussion med en direkt uppmaning att begå brottslig verksamhet.

Anförande nr 152

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Leif Rönngren har svårt att förklara för sina barn varför man ska betala när man kan krypa under. Nej, Leif Rönngren, man kan inte krypa under. Det alternativet finns inte. Den diskussionen hade jag aldrig ens tagit upp med mina barn. Man betalar nämligen det som biljetten kostar. Det är det man ska göra.

Den debatten tycker jag inte att du ska ta med dina barn. Jag tycker att du ska tala om för dem att man ska betala när man åker med tunnelbanan.

Så kommer diskussionen om detta med fri debatt som ni har försökt föra flera gånger. Vi har ingenting emot den. Diskutera nolltaxa eller vad biljettpriset ska vara. Den debatten kan föras i hela staden på olika platser och på olika ställen. Det som skedde i Kulturhuset i ett samarrangemang med Stockholms stad var ingen debatt där man skulle utbyta åsikter. Det var propaganda för brottslig verksamhet. Det är det vi reagerar på. Det är det vi tycker är fel att staden ska vara med och arrangera. Men, som jag sade tidigare, ha gärna en debatt om vilken taxa vi ska ha.

Anförande nr 153

Borgarrådet Rönngren (s): Hur indignerad är du, Ewa Samuelsson, när du inte ens hör vad jag säger. Det är magstarkt att påstå att jag inte kan ta debatten med mina barn. Jag sade precis tvärtom. Jag instämde i vad du sade. När man går genom spärren och betalar är det andra som tränger sig igenom. Det är svårt att förklara för barnen varför det är okej att de gör det när vi ska betala. De förstår inte det. Därför är det viktigt att ta det samtalet. Jag tycker att det är viktigt och gör det med mina barn. Andra får ta ansvar för sina barn i olika sammanhang.

Anförande nr 154

Ewa Samuelsson (kd): Jag var nog inte ensam om att höra det. Vi får väl kolla med protokollet, men du uttryckte det nog på det sättet. Det är ju intressant att du fortfarande vidhåller att du ska ta den debatten. Det är ingen debatt. Barnen ska naturligtvis lära sig att man ska betala det som det kostar att åka med tunnelbanan.

Anförande nr 155

Peter Nilsson (mp): Meningen var ju att det skulle vara en debatt. Om det nu har blivit ett propagandamöte är det naturligtvis olyckligt. Om det sedan var brottsligt är det en sak för polisen att bedöma. Såvitt jag vet har det lämnats in en polisanmälan. Vi får väl avvakta den och se om det var brottslig verksamhet på mötet.

Vi tycker att man ska betala sin biljett. Men att jämföra småglin som plankar med rasister och fascister och sådana som hetsar mot andra folkgrupper tycker jag är väl magstarkt.

Anförande nr 156

Ewa Samuelsson (kd): De jag ser varje dag i tunnelbanan är nog inte småglin precis. Det är ungdomar, och tyvärr också en del äldre. Därför är det så viktigt att vi väldigt tydligt markerar att detta inte är något som vi accepterar. Då ska vi inte heller låta propaganda för den verksamheten få förekomma i stadens lokaler.

Anförande nr 157

Fredrik Malm (fp): Herr ordförande! Leif Rönngren försöker föra två debattargumentationslinjer samtidigt. Å ena sidan hävdar han att riktlinjerna redan finns. Varför ska man ändra på dem när de redan finns? Å andra sidan argumenterar han som att de riktlinjer som redan finns egentligen inte borde finnas alls. Man ska inte ha de här riktlinjerna eftersom det är en inskränkning i yttrandefriheten, utan vi ska ha en dialog och försöka hitta samförstånd och ta en debatt.

Nu undrar jag: Vad är det som gäller? Ska vi ha riktlinjer som säger att man i stadens lokaler inte får uppmana till brottslig verksamhet, eller är detta i sig ett ingrepp i yttrandefriheten? I så fall för du en argumentation som jag verkligen inte kan ställa mig bakom.

Vi i Folkpartiet har absolut ingenting emot andra åsikter eller åsiktsutbyten eller debatter och dialoger. Det handlar inte om det. Det handlar om att vi tycker att man ska ha rimliga regler för vad som gäller när man hyr ut lokaler. Det är det frågan handlar om.

När det kommer till den politiska frågan, själva innehållet, kan jag upplysa församlingen om att det finns två typer av vänster. Det finns en demokratisk vänster och en odemokratisk vänster. Det finns två typer av höger. Det finns en demokratisk höger och en odemokratisk höger. Skillnaden är att på den här sidan mobiliserar folkpartister och moderater just nu, kunde vi läsa i Dagens Nyheter, för att stoppa ett kuppförsök mot till exempel Skattebetalarnas förening.

Här i salen sitter människor som har tagit en hård fajt - bland annat förre idrottsborgarrådet – för att bekämpa högerextremism. Det betyder att man på den borgerliga sidan har varit ganska tydlig under väldigt lång tid om att marginalisera högerextremister. Det har man varit i hela det svenska samhället. Problemet är att vi inte ser hur den etablerade vänstern i Sverige tar samma ansvar för att marginalisera och ta den ideologiska konfrontationen med vänsterextremisterna.

I stället säger man att vi söker dialog. I stället står det ingen Annika Billström på Kungsgatan efter det att vänsterextremister slagit sönder hela Kungsgatan och säger: Det här tar vi å det starkaste avstånd från. Vi säger inte till de handlare som står där och har sett sina butiker bli demolerade: Vi står på er sida och vi är beredda att genomföra åtgärder i den mån det behövs eller på olika sätt ta debatten. I stället säger man att det är de som kastade stenarna som vi ska bjuda in till dialog.

Det är samma tendens hela tiden. Det är uppenbarligen okej för olika grupper att bara för att man säger sig motarbeta kapitalism slå sönder vad man vill eller genomföra organiserad plankning utan att någon reagerar. Er lösning är alltid den varma famnen. Problemet är att vi kommer att få den här debatten om och om igen eftersom det inte kommer att innebära att den här typen av extrema åsikter marginaliseras i debatten. Det är ett stort problem.

Anförande nr 158

P e t e r N i l s s o n (mp): Jag vill ställa en fråga till Fredrik Malm. I en demokrati debatterar man ju saker. Just nu har vi en intressant debatt vad gäller fildelning på Internet. Om en organisation till exempel skulle vilja diskutera det i en av stadens lokaler skulle ni vilja förbjuda den diskussionen? Det är ungefär samma sak som att man inte kan diskutera nolltaxa eller ha ett debattforum som man har på Lava om frågan om nolltaxa i lokaltrafiken.

Anförande nr 159

F r e d r i k M a l m (fp): Det är inte det frågan handlar om. Jag tycker dessutom att plankan.nu borde byta namn till någonting som är mer rättvisande, nämligen plundra.nu.

Anförande nr 160

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Ju mer jag hör av debatten desto mer undrar jag om jag över huvud taget har läst majoritetens beslut i kommunstyrelsen. Det är ju ett kraftigt avståndstagande från plankan och de aktiviteter som de ägnar sig åt. Det är en annan sak att vi inte delar er uppfattning när det gäller uthyrningsregler. Jag förstår inte heller hur du drar slutsatsen att det här skulle vara något slags vänsterföreteelse, såvida du inte har vänster som ett allmänt skällsord för allt som du inte gillar.

*§ 22 Motion om nationaldagsfirande den 6 juni.**Dnr 009-3328/2004*

Anförande nr 161

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Vi kommer nu till en väldigt viktig fråga, tycker vi moderater. Det är frågan om den 6 juni och hur det ska firas. Detta är en reform som vi har talat om under åtminstone hela min livstid. Det handlar om formerna för dåtidens svenska flaggans dag som sedan blev nationaldag och som nu i år blir helgdag för första gången.

Man kunde naturligtvis ringa in några viktiga frågor att diskutera under 6 juni-firandet. Vi har under flera år vetat om att den här reformen skulle äga rum i år. Det är några saker som man ska ta fast på, tycker jag.

Det första är de goda erfarenheterna från det jubileumsfirande som vi genomförde 2002. Vi genomförde ett väldigt fint firande av den 6 juni tillsammans med rader av institutioner i Stockholm. Vi gjorde det ihop med Skansen, och vi genomförde på kvällen ett arrangemang på Stockholms stadion som var väldigt uppskattat. Det var utsålt så vi fick öka på. Det var runt 16 000 personer på Stockholms stadion. Ni som har varit där på konsert eller annat vet att 16 000 är väldigt mycket folk. Det är nästan fullsatt med tanke på de villkor som gällde vid firandet. Det var hästar och korteger och sådant.

Med det i ryggen och erfarenheterna från det uppvaktade jag, efter valet, tillsammans med Annika Billström talmannen på hösten 2002 för att vi även fortsättningsvis skulle åstadkomma något den 6 juni. Tyvärr hände det ingenting efter det mötet. Vid det tillfället var nog både Annika och jag förvånade över att man inte var tillräckligt tillmötesgående. Det fanns ju fortfarande oceaner av tid att förbereda en kommande helgdag och en nationaldag som helgdag på Stockholms stadion.

Därför tycker jag att det är tråkigt att konstatera att ingenting har hänt med det. Riksdagen har i väldigt stor enighet genomfört den här reformen, tagit den nya lagen och gjort det möjligt med ett extra festligt firande. Vi lade vår motion redan förra sommaren. Trots det måste jag konstatera, när vi nu står här en måndagskväll i april, att det inte kommer att bli något festligt firande den 6 juni i år. Det är den slutsats jag måste dra. Det kommer definitivt inte att vara den stora högtid som vi kunde genomföra 2002. Det kommer inte att bli det festliga och folkliga firande som jag tror att vi alla var intresserade av. Eftersom förberedelserna har varit så dåliga och förslagen inte har kommit fram är risken ganska stor att den första nationaldagen som helgdag kommer att bli lite av ett fiasko i Stockholm, särskilt om man jämför med vad det skulle ha kunnat vara. Om det var väl förberett, om vi hade engagerat alla parter och genomfört ett riktigt bra arrangemang runt om i staden och med slutfestival på Stockholms stadion tror jag att det hade kunnat bli ett riktigt fint firande av vår första nationaldag som helgdag.

Jag vill egentligen yrka bifall till Moderaternas motion, men jag tycker att det är viktigt att vi i kväll för diskussionen om varför det har blivit så här, varför vi inte med vår första nationaldag som helgdag kunde få det festliga firande som jag tycker

att stockholmarna hade rätt till och som hade varit en värdig start på den reform som riksdagen fattat beslut om.

Anförande nr 162

L o t t a E d h o l m (fp): Jag tycker att hanteringen av det här ärendet är helt bedrövlig. Här har vi äntligen fått nationaldagen att bli helgdag, precis som man har i de flesta andra länder. Vi har haft jättegott om tid på oss i Stockholm att planera detta för att det ska bli en fin manifestation, som tanken är. Socialdemokraterna har bara slarvat bort alltihop.

Man har låtit ärendet ligga och dragga. När man väl får fram ärendet visar det sig att det inte innehåller någonting. Ärendet handlar om vad man inte ska göra. Det ska inte vara någon museinatt, och det ska inte vara det ena och det andra. Den enda slutsatsen av detta är att det är två månader kvar till nationaldagen, och vi har inga riktigt vettiga idéer om hur det ska firas första gången vi har den som en allmän helgdag.

Jag tycker att det är skandalöst illa skött. Jag hoppas att man sätter till alla klutar för att se till att det ändå kan bli ett någorlunda bra firande. Annars finns risken att det blir precis likadant som det alltid har varit. Det är jättebra och jättetrevligt med medborgarskapsceremonin och allt det som vi alla har stött under så många år. Det är jättebra, men inget nytt. Det blir ingen skillnad alls. Det finns risk att det blir ett enda stort fiasko om det ska fortsätta så här.

Anförande nr 163

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag tror, som föregående talare har sagt, att vi alla tycker att det är väldigt roligt att vi nu får helgdag på vår nationaldag och får chansen att fira. Det har ju alltid varit lite vid sidan om och man har fått ta ledigt om det skulle vara något extra firande.

Som också tidigare talare har sagt är det ju beklagligt att det två månader före den första nationaldagen som helgdag inte finns något konkret förslag. Risken är att det blir något hafsigt framtaget för att det ska bli någonting.

Jag tycker att det är märkligt att man blandar in nya aspekter som medborgarnas dag och så vidare. Jag håller med det särskilda uttalande som Vänstern och Miljöpartiet har tagit fram om att alla som ännu inte har blivit medborgare skulle känna sig utanför. Man kunde åtminstone ha nöjt sig med att säga att det var stockholmarnas dag och att stockholmarna särskilt skulle få chansen att fira nationaldagen som helgdag.

Jag tror att det måste tas på största allvar. Man måste väldigt fort ta fram förslag så att vi kan få ett firande och få den känsla som man har i så många andra länder, nämligen glädjen över att få fira sin nationaldag och att det finns underlag för ett firande där alla får chansen att vara med och känna delaktighet. Där kan man tala om möjligheten att känna sig innanför och inte utanför.

Anförande nr 164

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag är medveten om att det är kort tid. Vi befinner oss i början av april. Så är det naturligtvis. Det finns orsaker till att det är som det är. Det är lite tråkigt med försöken till påståenden om att det skulle vara något slags tafflighet eller lathet som gör att det här kommer sent. Så är det inte, och det vet ni. Vi lade en skrivelse från Socialdemokraterna om detta i juni. Samtidigt lade ni inte en motion, som borgarrådet Söderlund sade, utan ni skickade ett pressmeddelande som sade att det skulle komma en motion. Vi inväntade den för att ha en gemensam behandling. Den dröjde till den 31 augusti, vilket du kallade sommaren.

Den skrevs fram och gavs remisstid till december. Den var framskriven den 9 februari. Förseningarna har uppkommit av att vi har varit trevliga och försökt invänta era ståndpunkter. Det kan måhända vara fel. I så fall ber jag om ursäkt för det. I övrigt har vi arbetat på så fort vi har kunnat. Arbetet har informellt redan börjat. Det tror jag att ni också är medvetna om.

Jag avslutar den sura delen med det, och hoppas att detta är något som vi ska slippa träta om politiskt och att vi kan hitta former där alla kan känna igen sig och vara nöjda med sitt nationaldagsfirande oavsett vilken inriktning man har och vilken syn man har på nationaldagen.

Det är min förhoppning att vi ska kunna landa i det. Därför är det ett brett anslag i motionssvaret.

Anförande nr 165

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Jag är väl ett ovanligt grinigt borgarråd. Jag tycker att diskussionen måste få höras. Man kan ju hänvisa till motioners inlämnande, men det är ju ändå inte det väsentliga. Det väsentliga är att vi hösten 2002 och utifrån ett gemensamt genomfört jubileumsprojekt kunde konstatera att det var värt att följa upp, särskilt som vi visste att det skulle bli helgdag. Det var därför vi gemensamt uppvaktade talmannen hösten 2002.

Om vi sedan väcker vår motion i juni eller augusti 2004 spelar mindre roll. Varför tvingades vi över huvud taget att väcka en motion, Roger Mogert? Det är det som är bekymret. Det är för att ni är fullt upptagna med biltullar, skatteskrapor och annat som kostar pengar, tid och energi, samt att hålla ihop koalitionen. Då kommer det här längst ned på listan eller har ramlat bakom ett element – vad vet jag.

Det var känt - det har debatterats i 15 år - att det här skulle äga rum. Det är ynkligt att det inte har skrivits fram. Det är ynkligt att vårt första firande kommer att bli som det blir, nämligen inte så storslaget som det borde ha varit.

Anförande nr 166

Borgarrådet M o g e r t (s): Man kan ju ha olika synpunkter på saker och ting utan att ta till sådana överord. Det var du själv som hänvisade till er i god tid lagda motion och jag talade om hur det låg till. Jag trodde att du kanske ville veta det.

Anförande nr 167

L o t t a E d h o l m (fp): Jag tror att haveriet kring planeringen av Stockholms första nationaldagsfirande som helgdag kan hänföras till den allmänna röran inom socialdemokratin i Stockholm. Sanningen är ju att detta inte är det enda ärende som ni har haft förtvivlat svårt att få fram. Det är självklart så att vissa frågor kan man avgöra snabbt och enkelt. Andra frågor tar längre tid.

När tiden bara går och man ser att det snart är den 6 juni borde man väl ändå ha kunnat lägga på ett kol. Er långsamhet leder nu till att firandet inte kommer att bli så roligt som stockholmarna och svenskarna kan förvänta sig. Ni bär faktiskt ett tungt ansvar för det.

Anförande nr 168

Å s a R o m s o n (mp): Ordförande, fullmäktige! Nu ska det bli helgdag på nationaldagen. Det kommer att arrangeras en del festligheter i Stockholm. Det är bra att staden är med och samordnar arrangemang och evenemang som ändå är på gång. Där har man en självklar roll.

Med det sagt tycker Miljöpartiet att det är bra om den typ av arrangemang som handlar om att subventionera vuxna människors festligheter kan hållas något smalt i den kommunala budgeten. Det kanske finns mer prioriterade festligheter där vi mer fokuserar på hur våra barn och ungdomar till exempel ska få utnyttja sommaren på ett bra sätt.

Vi tycker att det är bra att ärendet inte har den rubrik det hade från början när det gäller medborgarnas dag. Det kan just ge den konstiga associationen till att de som inte är svenska medborgare inte har något att fira. Den 6 juni är trots allt ofta en av de fina sommardagar då stockholmarna brukar gilla att vara ute oavsett om man har ledigt eller inte. Personligen skulle jag önska att få välja att vara ledig någon annan dag på året, kanske på midsommarafton eller något liknande.

Anförande nr 169

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Att Miljöpartiet inte är så förtjusta i att fira nationaldagen är känt. Jag tror att de flesta stockholmarna är intresserade, och jag tror att de 16 000 som var med på stadion 2002 och de som såg det på TV var glada över det nationaldagsfirande som genomfördes då.

Syftet med den gemensamma uppfattning som vi kom till efter valet var att få till stånd ett så festligt, folkligt och utvecklat firande som möjligt inför att nationaldagen skulle bli helgdag. Jag är lite förvånad över att Annika Billström inte är i lokalen. Den här frågan är på finansborgarrådsnivå. Det handlar om hur man i huvudstaden Stockholm ska genomföra sitt första nationaldagsfirande. Det hade tarvat en kommentar.

Det är anmärkningsvärt att man har slarvat bort möjligheten till den gemensamma folkfest som vi kunde ha haft. Det är en diskussion som vi borde föra i det här rummet. Det handlar inte om vid vilka tidpunkter man lade olika motioner. Det handlar om att vi i Stockholm i tre år har haft kunskapen om att det här skulle

komma att ske. De kontakter som borde ha tagits för att säkerställa att det blir bra har inte tagits. Nu talar det mesta för att det blir ganska mycket av ett fiasko i den meningen att det inte blir den storslagna folkfest som folk förväntar sig av den första nationaldagen som helgdag.

Den diskussionen måste vi föra i den här lokalen. Det är ju populärt att hänvisa till offentlig debatt i andra rum, men det är vi som har huvudansvaret för att nationaldagsfirandet i huvudstaden blir så bra som möjligt. Det är inte andras ansvar. Det är vårt ansvar. Det går inte att skylla på andra. Därför är det tråkigt att konstatera, nu när det är två månader kvar, att det inte kommer att bli något eftersom inbjudningskortet inte är tryckta och det inte är bokat eller ordnat. Det kommer att bli det gamla vanliga. Det är inget fel med det, men det var inte det vi hade tänkt oss på helgdagen.

Anförande nr 170

Å s a R o m s o n (mp): Jag förstår att Mikael Söderlund tycker att det tillhör de kommunala kärnuppgifterna att se till att stockholmarnas nationaldag ska firas med kommunala medel med så mycket pompa och ståt som möjligt nu när den är helgdag.

Det är möjligen så att vår stad är så heterogen att människor faktiskt har olika festlighetsramar. Jag skulle tro att det vore bättre att satsa på en del festlighetsinfrastruktur för att man ska kunna fira olika helgdagar på ett bättre sätt här i staden, till exempel genom att utöka antalet samlingslokaler så att olika föreningar som har helgdagar andra tider på året har möjlighet att fira. Det vore roligt att föra en sådan diskussion.

Vi motsätter oss inte att man samordnar ett nationaldagsfirande, men jag vill säga att Stockholm är så vackert och pampigt den 6 juni att det inte borde krävas några större summor.

Anförande nr 171

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Jag tycker att Åsa Romson kan säga som det är. Hon är ganska förtjust över att det blir ett fiasko på den första nationaldagen som helgdag.

Anförande nr 172

M a g n u s H e l l s t r ö m (m): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det här är en ganska sorglig historia. När vår regering för en gångs skull har fattat ett bra beslut håller majoriteten i staden på att söla bort allting. Vi har äntligen fått en nationaldag som är en helgdag, som i andra länder. Det är en dag som motverkar rotlöshet, en dag som kan öka enigheten i landet, en dag som är, eller borde vara, opolitisk. Den håller ni nu på och förvandlar till något konstigt. Den här dagen har redan tre namn i folkmun. Den kallas den 6 juni. Den kallas för svenska flaggans dag och den kallas för nationaldag. För att krångla till det och minska den folkliga förankringen försöker ni införa ett nytt begrepp: Medborgarnas dag. Det har någon suttit på sin kammare och tänkt fram. Räcker det inte med de tre namn dagen redan har?

Det finns ju så bra förebilder för hur man ska fira en sådan här dag. Jag har firat två nationaldagar i Norge den 17 maj. De är ju bara att ta efter. Där sätter man barnen i centrum. Det är opolitiskt. Skolorna paraderar genom staden. Vad norrmän minns av nationaldagen är att när de var barn och firade nationaldag tog man på sig folkdräkten och fick dricka så mycket brus man ville och så fick man spise så mycket pölse man ville och så mycket is man ville. Det är verkligen barnens dag – opolitiskt och bra.

Jag tycker att det är sorgligt att ni, när er regering för en gångs skull har gjort något bra, ställer till det så här.

Anförande nr 173

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag är bara tvungen att ta replik - av två skäl. Det första är att du har fel i sak. Vi slutar ju detta med att föreslå att man inte ska ha något annat namn på dagen. Där har du fel. Det andra är att det är lite ironiskt att påstå att man gör dagen mindre folklig genom att kalla den för medborgarnas dag. Det tycker jag var lite humor.

Anförande nr 174

M a g n u s H e l l s t r ö m (m): Det är tillräckligt illa att ni över huvud taget kommer på idén att försöka hitta på ett fjärde namn på något som redan har tre namn i folkmun. Man förstår på era kommentarer i debatten att ni inte är intresserade av detta. Ni tycker att det är larvigt. Ni delar inte er regerings uppfattning i den här frågan. Ni tycker att det är tramsigt och nationalistiskt och gammaldags med en nationaldag. För er får det gärna bli ett fiasko. Det lyser igenom.

Anförande nr 175

Å s a R o m s o n (mp): Jag tycker inte att det är tramsigt, nationalistiskt eller fjamsigt att klä upp sig i folkdräkt, att barnen dansar runt och att det är tårta och glass. Det du beskriver av den norska nationaldagen är det som svenskarna gör på midsommarafton. S:t Hans firas knappt över huvud taget i Norge, medan vi däremot på liknande sätt firar midsommar.

Att man har haft mage att göra nationaldagen till allmän helgdag får stå för någon annan.

Anförande nr 176

M a g n u s H e l l s t r ö m (m): Jag ska chocka dig, Åsa Romson. Jag har firat midsommarafton i Norge. Det var livat där med.

Anförande nr 177

Borgarrådet B ö r j e s s o n (s): Oj! Det är förfärligt vad det är ledsamt i salen nu. Det är klart att vi ska ha fest den 6 juni. Det är klart att vi ska ha det. Det blir inget fiasko. Det har under hand tagits en hel del kontakter om nationaldagsfirandet. Det kommer att bli fest i staden.

Vi har kontakter med firandet på Skansen. Vi kommer att ha möjlighet att förstärka det. Det finns ett privat initiativ med en stor artistgala vid Sjöhistoriska museet. Det är underbart, tycker jag.

Eftersom jag har förmånen att arbeta med evenemang måste jag få säga att staden är full av personer med många roliga idéer om vad man skulle kunna göra för att fira vår nationaldag. Ett sådant exempel är ett firande för att sätta Hammarby sjöstad på kartan. Det kommer också att bli en del av nationaldagsfirandet.

Stadsdelarna har sina planer. Smaka på Stockholm pågår med det fantastiska evenemang som det innebär med både uppträdanden och ett utökat restaurangernas dag.

Jag tycker inte alls att vi ska tro att vi inte kommer att få en bra rolig dag tillsammans för att fira vår nya nationaldag.

Anförande nr 178

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Det är åtta veckor kvar tills firandet ska äga rum. När nu evenemangsborgarrådet poppar upp och kommer med en massa avslöjanden tycker jag att det är tråkigt att vi här i salen inte har hört talas om dem förut. Det är väl bra att man på sina håll firar Hammarby sjöstad. Det är jättebra. Men det är inte det frågan handlar om, Py Börjesson.

Frågan handlar om att jag och finansborgarrådet för tre år sedan uppvaktade talmannen för att få till stånd ett samarbete för ett gemensamt firande av den 6 juni. Jag pratar om det nationella firandet. Jag pratar om Sveriges huvudstad. Jag pratar om det evenemang som sänds över hela Sverige. Det är det jag pratar om.

Det kan hända en massa saker. Vi har till exempel ett utmärkt gemensamt arrangemang här i stadshuset, nämligen medborgarskapsceremonin.

Problemet är att det evenemang som vi alla ville se inte kommer att äga rum på det första tillfälle då Sverige firar nationaldag som helgdag. Det är det vi tycker är tråkigt.

Anförande nr 179

Borgarrådet B ö r j e s s o n (s): Jag vet att det är det du talar om, Mikael Söderlund. Det är därför jag talar om att vi har fortlöpande kontakter med det firande som kommer att ske på Skansen.

§ 23 Motion om föreningsdrift av Stockholms Stadion (tl.2004:198)
Dnr 328-4015/2003

Anförande nr 180

M a t s G N i l s s o n (m): Saker och ting förändras i vårt samhälle, och inte alltid till det sämre. Det gör att syftet med vår motion delvis får ändras eftersom situationen i dag ser annorlunda ut. Det finns ett nytt avtal. Andemeningen i vår motion är inte att bryta det avtalet.

När motionen skrevs var det lite skymning i fotbollssverige. De svenska mästarna råkade ut för en ny politisk ledning i staden och fick lämna Stockholms stadion. Fotbollssverige i övrigt var exempelvis chockat över att det anrika fotbollslaget Gais fick harva i division två. I år ser det mycket bättre ut. Vi vet att Djurgården kommer tillbaka till Stockholms stadion. Avtalet är bättre än vad det var tidigare. Gais är åter i superettan.

Det kan bli bättre. Nästa år ska Gais spela i allsvenskan och komma hit till Stockholms stadion. Förhoppningsvis kan Stockholms stadion utvecklas på det sätt som idrotten vill utveckla Stockholms stadion. Det som inte förändras är det synsätt som präglar vår motion, nämligen att idrottsrörelsen kan, bör och ska utveckla våra arenor av det enkla skälet att idrottsrörelsen vill och kan bidra till att utveckla våra arenor.

Det synsätt som präglade den tidigare borgerliga majoriteten ledde till ett långsiktigt tioårigt avtal med Djurgården på Stockholms stadion. Det synsätt som kom med socialdemokratin bidrog till att Djurgården alltså lämnade Stockholms stadion.

Att rösta ja till motionen menar vi betyder att man tror på idrottsrörelsen och på att den är lämpad att utveckla de arenor där man bedriver sin verksamhet. Ni som avser att rösta nej menar att kommunen alltid vet bäst. Bifall till motionen.

Anförande nr 181

Borgarrådet B ö r j e s s o n (s): Jag vill bara påpeka att ett av skälen till att Djurgården flyttade till Råsunda under förra säsongen var att man trodde på ett mycket större publikunderlag. Därför räckte inte stadion till.

Anförande nr 182

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Ordförande, fullmäktige! Jag vill börja med att säga att Folkpartiet i allra högsta grad är för upphandling och konkurrensutsättning av kommunala verksamheter. Vi ser fram emot den utvärdering som görs av de konkurrensutsättningar som vi gjorde under den borgerliga mandatperioden. Jag hoppas att vi snart få se den även på idrottsnämndens bord.

Till skillnad från motionärerna vill inte vi i Folkpartiet peka ut en enskild organisation, förening eller företag på förhand att driva just Stadion. Där skiljer vi oss från Mats G Nilsson, som alla vet i den här staden.

Anförande nr 183

M a t s G N i l s s o n (m): Tala om för mig var du hittar vem som vinner anbudet. Man upphandlar det här öppet, och vi vill att det bästa budet ska vinna. Det kan vara Djurgården eller någon annan som drar in pengar till Stockholms stadion. Det kan ju finnas någon annan.

Jag skulle exempelvis tycka att man skulle kunna använda Stockholms stadion som nationalstadion för damfotbollen. När det gäller den frågan är Stockholms kommun under Py Börjessons ledning alldeles tyst medan andra kommuner i landet kämpar för att få en nationalstadion för damfotbollen. Det kunde vara en tänkbar entreprenör.

Anförande nr 184

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): I den frågan har vi inte olika åsikter. Inte på något sätt. Jag skulle tycka att det vore fantastiskt att ha en nationalarena för damfotbollen på Stadion. Det är självklart.

I er motion pekar ni specifikt ut Djurgården. När man pratar konkurrensutsättning och upphandling tycker jag inte att man ska peka ut en specifik förening. Där skiljer vi oss.

Anförande nr 185

B i l l y Ö s t h (m): Ordförande, fullmäktige! Jag vill tacka borgarrådet för svaret på vår motion, även om jag inte tycker att svaret var så bra.

Efter att motionen lades har en viss upprustning av Stadion redan påbörjats. De betydande kulturminnesvärden som finns på Stadion måste självklart bevaras. Jag vill bara påpeka det, så att det står helt klart att vi är helt överens om det.

Däremot är inte Stadion något museiföremål. Där bedrivs enastående verksamhet i form av idrott, konserter och liknande.

Borgarrådet skriver i sitt yttrande att hon är för föreningsdrift. Det står att föreningsdrift och brukarinflytande av till exempel idrottsanläggningar är en bra form för att öka inflytandet och bredda demokratin i samhället. Vidare står det: Jag ser gärna att vi kan öka inflytandet genom att öka föreningarnas engagemang och deltagande i de anläggningar de i dag använder för sin verksamhet. Så står det. Inte ett öga är torrt.

Det är bara tomma ord från borgarrådets sida. Det är hyckleri. Ni menar inte en stavelse av det. Ni vägrar att tänka nytt. Att en del av era koalitionspartier, framför allt Vänsterpartiet, inte gillar sådant här, det vet vi. Jag trodde ändå att man skulle kunna tolka detta lite mer positivt som det står här. Det finns egentligen inga argument för att inte ha föreningsdrift.

Man talar om nationellt intresse. Med det synsättet skulle alla för stockholmarna viktiga frågor drivas av staden. När kommer en motion från borgarrådet om att kommunalisera Gröna Lund till exempel? Det har ju också ett stort nationellt intresse. Det finns en mängd byggnader och företeelser där både drift och ägande är i privata händer.

Jag har svårt att tänka mig att Djurgården eller någon annan förening inte skulle förvalta det historiska kulturarvet på ett vettigt sätt. Jag ser det snarare som en miss-troendeförklaring mot stora idrottsföreningar att de inte ska få driva, sköta och utveckla de anläggningar där de själva bedriver verksamhet. Jag vet att utvecklingen är på gång att föreningar tar över många anläggningar. Det har vi sett inte minst inom hockeyn.

Jag tror att föreningsdrift av Stadion skulle vara positivt för alla inblandade parter. Vi pekar inte ut en speciell förening som skulle vinna ett anbud. Det vet vi naturligtvis inte, men Djurgården som är en stor intressent skulle behöva vara med på något sätt. Det är inget som säger att Djurgården skulle vinna en upphandling. Det vet vi ingenting om.

Jag skulle vilja höra av borgarrådet lite mer konkret varför – och inte bara en massa flams och flum. Bifall till motionen.

Anförande nr 186

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Vi i Kristdemokraterna har inte heller ändrat åsikt när det gäller konkurrensutsättning. Det kommer vi att driva framöver också.

När det gäller Stadion pågick mycket diskussioner under förra mandatperioden och det var mycket frågetecken. Man arbetade mycket med länsantikvarien och med Stadsmuseets bedömning av det hela. Vi hade då också diskussionerna om Djurgården som nu har tagits upp i debatten.

Vi tycker dock inte att Stadion ska konkurrensutsättas, utan vi ska ro i land det avtal som har tagits fram. Man får kanske överväga det framöver, men för närvarande är vi inte beredda att konkurrensutsätta Stadion.

Anförande nr 187

M a t s G N i l s s o n (m): Jag har en fråga till Ewa Samuelsson. Det som du just nu sade var exakt det som jag sade, nämligen att det här avtalet ska löpa ut och sedan ska man göra en upphandling helt i enlighet med den linje som idrottsborgarrådet Alf T Samuelsson mycket aktivt och framgångsrikt drev under den förra mandatperioden.

Kan du förklara för mig ifall Kristdemokraterna har bytt uppfattning och i så fall på vilket principiellt sätt som det har skett?

Anförande nr 188

E w a S a m u e l s s o n (kd): Nej, Mats, vi har inte ändrat uppfattning när det gäller konkurrensutsättning. Allt som har liv växer och utvecklas, brukar man säga. Nu finns det ett avtal, och det avtalet ska ros i land. Sedan är jag beredd att ta nya diskussioner.

Anförande nr 189

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Det finns många skäl till att Stadion också i fortsättningen ska drivas i egen regi. Stadion har kulturhistorisk betydelse och är ett byggnadsminne. Det är inte bara Stockholms kommuns angelägenhet, utan Stadion är också av ett nationellt intresse. Stadion inhyser många hyresgäster som har stor betydelse för idrotten i Sverige.

En upphandling kan orsaka ytterligare problem, och det har motionärerna insett. Deras intention är i grund och botten att Djurgårdens IF ska ta över, men då bortser man från lagen om offentlig upphandling.

Ordförande! Inte ens Stadion med de tunga argumenten mot privatisering går säker när borgarna konkurrensutsättningslöpeld tar fart igen.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 190

M a t s G N i l s s o n (m): Jag tycker alltid att det är lika fascinerande när en kommunist talar om för en vad man egentligen syftar till och tycker och tänker.

Sakläget är alltså så här: Det är klart att vi kunde ha strukit Djurgården ur texten. Det är principiellt fullkomligt ointressant. Men alla vet att den förening som drar in alla kulorna till Stockholm stadion måste antingen vinna anbudet eller också måste den som vinner anbudet skriva ett avtal med det laget eller något annat lag. Om någon har för avsikt att dra dit någon annan som ska bringa in dessa kulor, säg det i så fall. Vi tänker helt enkelt traditionsbundet. Vi vet att Djurgården finns där, vi vet att man vill finnas där och vi vet att det finns en kultur och en tradition. Att då inte nämna det laget gör det lite löjligt, men vi kan stryka allting som har att göra med Djurgården i själva texten. Principen är att idrottsrörelsen vill ta över, och att man kan och vill utveckla verksamheten.

Frågan är: Är idrottsrörelsen eller kommunpolitikerna bäst skickade? Det är det som vi ska fatta beslut om i dag.

Anförande nr 191

M e h d i O g u z s o y (v): Mats, vad är det för fel med att kommunen tillhandahåller en fungerande anläggning för både Djurgården och andra som vill utöva aktiviteter där? Varför är det just Djurgården som enligt din intention ska ta över detta? Du bortser ifrån kommunens invånares bästa till förmån för Djurgården IF vars ledning har uppvakttat er om att få driva Stadion i egen regi.

Anförande nr 192

P e t e r N i l s s o n (mp): Ordförande, fullmäktige! Den här motionen skrevs i ett läge då Djurgårdens fotbollslag hade valt att lämna Stadion för Råsunda. Som man kan tro när man hör Mats G Nilsson var det inte så att Stockholms stad var jätteelak mot Djurgården och att det var därför som man valde att lämna Stadion. Det var ju i ett läge när Djurgården hade vunnit två SM-guld. Man ville vidare och se om man

kunde få större publikvolym. Man hade också problem med att lämna Stadion eftersom många supportrar skulle bli sura. Då var det väldigt bekvämt att skylla på staden, att det var staden som var dum som tvingade i väg Djurgården till Råsunda. Men så var det ju inte.

Ni menar här att Djurgården hade stannat om man hade fått ta över driften av Stadion. Nu har ju Djurgården återvänt dit trots att staden fortfarande äger Stadion och sköter driften av den. Så ett av de tyngre argumenten i motionen har ju fallit.

Man kan fråga sig vad det är för fördel med att handla upp driften av just Stockholms stadion. Tror man att det jämt blir bättre om man upphandlar en verksamhet, ja, då behöver man inte motivera det.

Man kan också tänka sig att staden skulle tjäna på att handla upp verksamheter, men det skulle i så fall innebära att Djurgården betalar för lite eller att andra aktörer får betala mera för att vistas på Stadion.

Till sist är det inte säkert – som vi redan har varit inne på – att Djurgården inte skulle vinna en upphandling, som många remissinstanser påpekar, och det är ju inte säkert att villkoren blir bättre för Djurgården, om det nu är det som är huvudsyftet med motionen.

Vi i Miljöpartiet tycker att det är bra med föreningsdrift av idrottsplatser, men jag tror inte på en upphandling av Stadion. Det är ju ett känsligt byggnadsminne, och det finns fler aktörer än Djurgården där. Jag tror faktiskt att det är bättre för samtliga inblandade att staden sköter Stadion än att något särintresse gör det.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 193

M a t s G N i l s s o n (m): Det där med att våra stora idrottsföreningar numera är degraderade till särintressen tyckte jag var talande. Det sade Miljöpartiets idrottspolitiska talesman i den här staden.

Jag vill ta upp ett par saker. Det finns nu en revisionism bland majoriteten. Man säger att det inte var staden som körde i väg Djurgården. Jo, det var det. Staden hade ett avtal med Djurgården med en avsiktsförklaring om ett tioårigt avtal. Det avtalet bröt Py Börjeson när hon tillträdde.

Py Börjeson och du var tidigare inne på detta på detta med publiksiffror. Ja, men svara då ärligt: Ville Djurgården förlänga avtalet? Ville Djurgården att den tioåriga avsiktsförklaringen som var underskriven och framförhandlad – och som du en gång, Peter Nilsson, tillsammans med Py Börjeson, mig och många andra i idrottsnämnden röstade för – skulle förlängas eller inte? Var nu ärlig!

Anförande nr 194

P e t e r N i l s s o n (mp): Tolkar man den tioåriga avsiktsförklaringen så att Djurgården skulle få något slags rättighet vid en upphandling? Vi har ju ganska

stränga regler när det gäller upphandlingar. Jag tror att man vid en sådan upphandling skulle få tummen ned från länsstyrelsen. Vi har ju väldigt många mål om upphandling på gång. Så det där stämmer nog inte riktigt, Mats G Nilsson.

Anförande nr 195

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Peter Nilsson säger i sitt inlägg att han inte är intresserad av upphandling av just Stadion. Men min fråga är ju om Peter Nilsson och Miljöpartiet är intresserade av upphandlingar av andra kommunala verksamheter som ligger på till exempel idrottsnämndens bord.

Anförande nr 196

P e t e r N i l s s o n (mp): De upphandlingarna får vi givetvis bedöma ärende för ärende.

Anförande nr 197

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Vi diskuterar alltså Stockholms stadion. Känner ni till att det i dag är den äldsta aktiva OS-arena som finns? Den är väldigt populär bland idrottare världen över. Stadion används ju både till idrott och till evenemang. Bland idrotterna kan man nämna att det spelas en damtennisturnering varje sommar som är väldigt populär. Man har speedway, boxning, friidrott och fotboll på både dam- och herrsidan. Dessutom är det viktigt att komma ihåg att Stadion också används av de skolor som finns i området för skolidrott som vilken idrottsplats som helst.

Därutöver har Stadion hyresgäster. Där bor Sveriges olympiska kommitté. Där finns organisationen för DN-galan. Där finns Centralföreningen för idrottens främjande. I området finns Idrottshögskolan, Riksidrottsförbundet, Rytтарstadion, Östermalms IP och Kungliga Tennishallen. Det är ett fantastiskt idrottsområde som går att utveckla mera.

Ni har varit inne på huruvida vi är för eller emot brukarinflytande och föreningsdrift. I mitt utlåtande står det: Föreningsdrift och brukarinflytande – precis som Billy nämnde – är vi för. Vi vill gärna att föreningarna ska kunna ha inflytande över sina anläggningar och vi vill öka föreningarnas engagemang i verksamheten. Men det är inte så enkelt med Stockholms stadion.

När Djurgården flyttade därifrån hade vi en diskussion om huruvida man skulle kunna bygga om Stadion så att Djurgården fick plats, för just då gick det uppåt för Djurgården. Man hade stora publiksiffror så man fick inte plats där. Det var ett stort tryck på att vi skulle bygga om. Samtidigt hade vi UEFA-cupsdiskussionerna, alltså om de regler som gäller för UEFA-cupmatcher. Man var väldigt mån om att man skulle kunna anpassa Stadion efter UEFA. Det här visade sig vara väldigt svårt av byggnadsminnesskäl. Det är en av de delarna som är skälet till att det är svårt att upphandla just Stadion. Det är svårt att bilda sig en uppfattning om vad man skulle kunna göra av Stadion i ett läge där man behöver modernisera, anpassa och restaurera Stockholms stadion. Det är svårt att veta hur en sådan upphandling skulle kunna utformas.

Nu har vi fattat beslut om att rusta upp Stockholms stadion. Djurgårdens IF är i alla avseenden oerhört nöjd med det avtal som vi nu har skapat för föreningen. Jag tycker att vi har lyckats göra Stadion till en bra arena för alla de intressenter som finns där.

Anförande nr 198

B i l l y Ö s t h (m): Ordförande! Borgarrådet ser bara problem och svårigheter. Allting är så jättejobbigt. Vi som har skrivit motionen ser det tvärtom. Vi ser det positiva. Okej, det är kanske lite bökigt och svårt, men vi har en önskan och en vilja att det ska bli enligt det som vi har sagt.

Vi vet att det är andra som bor där. Vi vet att också andra sporter huserar på Stadion. Det är jättebra att vi kan samsas. Att det är en gammal OS-arena har egentligen inte med saken att göra. Vi ser möjligheter. Du ser bara problem.

Jag yrkar bifall till motionen.

Anförande nr 199

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Varken jag eller Djurgårdens IF har sett detta som ett problem. Jag vill gärna säga det i det här sammanhanget. Inte vid något tillfälle har de fans som är väldigt aktiva när det gäller var Djurgården ska spela sina matcher anklagat oss i Stockholms stad för att vara skyldiga till flytten. Fansen var helt på det klara med att man, för att skulle kunna få en framgångsrik verksamhet, behövde kunna ta in mer publik. Det var skälet till att Djurgården flyttade till Råsunda.

När vi för en tid sedan hade avtalet klart med Djurgården kom det ett mejl där det stod: Tack, detta är den lyckligaste dagen i mitt liv.

Anförande nr 200

M a t s G N i l s s o n (m): Herr ordförande! Jag ska vara övertydlig en gång till. Vi trodde att man kunde hålla isär verklighetsbeskrivningen och det som står som principiellt syfte i motionen. Men där var jag och Billy aningen naiva.

Peter, det avtal som du ifrågasatte tidigare godkändes av stadens jurister, och det räckte för mig och dig vid den tidpunkten när du röstade för just det avtal som du nu klagade på.

Py, du för ett fullkomligt förvirrat resonemang om vad man kan och inte kan bygga om och UEFA-regler. Den utredningen var ju klar när du tog över. Det är ingen här som påstår någonting sådant. Det är ett helt irrelevant resonemang. Ingen här föreslår eller vill att man ska bryta mot kulturminnesmärkningen. Den frågan är över huvud taget helt obsolet. Varför tar du upp den? Jo, det är därför att du inte vill diskutera det som egentligen är kärnfrågan: Vad är det som gör att idrottsrörelsen själv vill driva anläggningar?

Du har fullkomligt fel när du säger att du inte hörde någonting. Jag har fått kopior av mejl som har skickats till dig. Jo, det har jag visst det, men du skakar på huvudet. Läs Djurgårdssupportrarnas tidning – varför det nu ska vara relevant i sammanhanget. Ni

blev fullkomligt massakrerade. Det fanns en total uppslutning och finns än i dag i denna idrottsförening. Men det handlar inte bara om Djurgården. Många andra idrottsföreningar vill ta över driften.

Peter ställde den retoriska frågan: Vad blir så mycket bättre? Förmodligen kan jag inte svara på det, och vet du varför? Jag tror att en bowlingklubb kan utveckla en bowlingbana, att curlingklubb kan utveckla en curlingbana, att en fotbollsförening kan utveckla en fotbollsplan, Jag tror att de människorna kan det bättre än kommunala byråkrater. Det är där som en miljöpartist och en moderat skiljer sig åt.

Anförande nr 201

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ja, men när det gäller en anläggning med en verksamhet som är så mångfasetterad som den som Stadion har är det svårt för en av dessa aktörer att driva den verksamheten.

Anförande nr 202

M a t s G N i l s s o n (m): Men snälla Py, om man inte klarar av det klarar man inte heller av ett anbudsförfarande. Människor är inte inkompetenta bara för att de inte är kommunala byråkrater.

Anförande nr 203

M e h d i O g u z s o y (v): Som Py påpekade är det inte bara en förening som bedriver sin verksamhet på Stockholms stadion, utan det finns flera. Dessutom finns det en del hyresgäster.

Vi tror inte på ert privatiseringsmantra. Vi tror inte att det leder till att verksamheterna förbättras. Däremot tror vi på en demokratiskt styrd verksamhet.

Anförande nr 204

M a t s G N i l s s o n (m): Nej, Mehdi, du är kommunist. Du har en annorlunda demokratisyn. Du tror inte att två, tre eller fem olika idrottsverksamheter ska kunna bedrivas där i dag, men hur sjutton går det till på alla andra ställen där det bedrivs? Det sker i massvis med kommuner där era partikamrater styr överallt i hela landet, och det växer och växer, men inte i Stockholm. Det går, och det fungerar jättebra.

Anförande nr 205

O r d f ö r a n d e n : Jag vill bara be er att inte kasta ur er olika begrepp om vad folk står för. Jag tycker att det är lite olustigt. Mehdi är vänsterpartist. Ni får gärna debattera hur hårt ni vill, men vi kan väl ändå besparas sådana begrepp.

Anförande nr 206

P e t e r N i l s s o n (mp): Mats G Nilsson säger att det är skillnad på Moderaternas och Miljöpartiets syn. I den här frågan står ju Moderaterna helt ensamma. Ni är det enda parti som vill bifalla den här motionen. Era borgerliga bröder och systrar har ju tagit till sig alla remissvar som går ut på att det kanske inte är någon jättebra

idé att konkurrensutsätta just Stadion. Vi kan tänka oss att ha föreningsdrift på idrottsanläggningar, men vi har tagit till oss argumenten mot att handla upp Stadion. Vi tror inte att det är någon jättebra idé.

Anförande nr 207

Mats G Nilsson (m): Jag tror att det skulle vara en jättebra idé. Dessutom tror jag att intäkterna skulle öka. Djurgården och damfotbollen skulle kunna få en fantastiskt bra hemvist på Stadion.

Sedan vill jag ta upp en form av en halv ordningsfråga. Om Mehdi någon gång tar avstånd från kommunismen ska jag inte längre kalla honom för kommunist. Men, herr ordförande, du var inte riktigt lika uppmärksam när han gav mig ett par titlar tidigare.

Anförande nr 208

Caroline Silverudd Lundbom (fp): När det gäller Folkpartiet och Stadion ser vi gärna att det avtal som nu finns löper ut. Därefter får vi ta förnyade diskussioner om vad vi ska göra med Stadion.

Det jag ändå anar hos både Peter Nilsson och borgarrådet Börjeson är att man inte är beredd att konkurrensutsätta Stadion, men det verkade finnas en liten öppning för att man var beredd att eventuellt konkurrensutsätta annan verksamhet på idrottsnämndsområdet. Då vore det bra om majoriteten tog bort det idiotstoppet som man införde efter valet 2002 då man sade att det var förbjudet att konkurrensutsätta kommunala verksamheter. Nu är det väl dags att man tar bort det idiotstoppet.

§ 24 Motion om östra city till en bilfri zon (utl. 2004:199)

Anförande nr 209

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Den här motionen väcktes under den förra mandatperioden på grund av att det fanns en plan för östra city som innebar att man hade tittat på hela östra city från Kungsgatan till Hamngatan och även det affärsområde som finns vid Regeringsgatan upp mot Kungsbron. Det var en ganska snäv plan eftersom man inte tog med en del bostadsgator som ligger längre upp. Man tog inte heller hänsyn till att många av dessa gator kommer att få en mängd nya boende till följd av att det byggs på våningar på husen och av att husen byggs om. Vi väckte alltså motionen för att visa på att man i planeringen inte tog hänsyn till de boende och inte heller till ett intressant liv i staden under kvällstid.

Vi begärde att hela området skulle göras bilfritt med undantag för en tidsbegränsad kollektivtrafik och nyttotrafik just för att människor skulle kunna vistas ute mera i denna centrala del av staden. Det är ju väl känt att väldigt många områden i storstäderna i dag stängs av för biltrafik därför att man vill ha en större möjlighet för människor att röra sig ute på kvällarna. Detta är också ett område med mycket nöjesliv där människor strosar fram och tillbaka på kvällarna.

Den andra delen i motionen handlade om att man skulle förbättra tillgängligheten för boende på Brunkebergsåsen genom fler hissar och rulltrappor. Det är en återkommande problematik som jag har tagit upp många gånger i gatu- och fastighetsnämnden. Det har varit väldigt svårt för de boende att ta sig upp dit. Det är lite tråkigt därför att det finns hissar och rulltrappor, men de bevakas inte på ett bra sätt från stadens sida. Nu har det blivit lite bättre sedan motionen skrevs i och med att man har byggt en ny rulltrappa upp från Kungsgatan. Men fortfarande fungerar inte bevakningen av att dessa hjälpmedel så där jättebra, vilket gör att äldre och handikappade har svårt att ta sig upp till sina lägenheter på Brunkebergsåsen.

En tredje fråga som jag tog upp var utökade trädplanteringar och att antalet miniparker och blomsterarrangemang i området borde öka. Det hade att göra med att när man byggde om gator för flera av de nya bostadsområdena – till exempel kvarteret Grävlingen – tog man bort de fåtaliga träd som fanns där. Det blev då, och har så förblivit tyvärr, en betongstad utan dess like.

Den fjärde saken som vi tog upp i motionen var att vi tyckte att Gallerian också skulle kunna tjäna som plats för konstutställningar och gatuteater. Men tyvärr har det blivit ett ännu mer utbyggt och stängt affärscentrum av Gallerian, så motionen har inte precis lett till att situationen har förbättrats.

Svaret på motionen är i vissa fall något positivt till att man skulle ha ett ökat gatuliv och att man skulle lämna öppet för människor att kunna vistas i stan. Men det var liksom inte riktigt det som var meningen med motionen, utan det var att man skulle ta ett steg mot att försöka att göra vissa delar av innerstan bilfria. Människor ska kunna vara ute på kvällarna utan att behöva vara oroliga för att bli överkörda av bilar. Det borde bli ett trevligt gatuliv. Det ska kunna finnas uteserveringar. Man ska

kunna visats i stan och leva sitt liv där, särskilt med tanke på att fler människor kommer att bo i innerstan. Vi har ju gemensamt sett till att flera av dessa områden får en ny bebyggelse. Därför vore det väldigt bra om man kunde genomföra detta.

Men jag måste säga att tyvärr är målet inte nått, så vi får väl fortsätta att kämpa. Det är i alla fall min inriktning för ännu större möjligheter till bilfria delar i staden, åtminstone så att det blir – som föreslås i en annan motion – sammanhängande gångstråk. Men det är inte tillräckligt, tycker jag. Jag skulle gärna se att det blev ännu bättre.

Men jag yrkar i alla fall bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 210

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ordförande! Det här förslaget är över huvud taget varken realistiskt eller önskvärt, Miljöpartiet. En bilfri zon i östra city skulle nämligen innebära att hela stadsdelen sakta med säkert skulle dö. Dessutom, Viviann Gunnarsson, finns det undersökningar som visar att ett område upplevs som tryggare och säkrare både av de boende och av dem som är ute och promenerar på gatorna om det finns biltrafik, om det är liv och rörelse. Då lever staden, Viviann Gunnarsson.

Förslaget i din motion är ett urdåligt förslag. Därför ska det naturligtvis avslås. Jag yrkar bifall till vårt förslag i kommunstyrelsen.

Anförande nr 211

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Jag vet inte hur du kan säga att det är mycket säkrare om det kör bilar där, Ulf Fridebäck. Just på de här gatorna i den här delen av stan är den trafiken kanske inte den allra säkraste, särskilt inte på kvällarna. Jag vill inte gå närmare in på vad den trafiken har för syfte, men jag tror att du vet det själv.

Sedan tror jag absolut inte att staden skulle dö. Tvärtom skulle människor kunna vara ute på kvällarna. Det skulle bli möjligt med fler trottoarserveringar, fler gröna stråk och så vidare även i stadens mitt. Så det finns absolut ingen anledning att tro att den här delen av stan skulle dö. Det finns inga sådana indikationer från städer i andra länder där man har stängt av delar av stan.

Anförande nr 212

U l f F r i d e b ä c k (fp): De undersökningar som jag refererar till visar ganska tydligt att människor vill ha liv och rörelse. Det är ju inte fråga om en gågata. Jag tycker att det är bra med gågator, det är en helt annan sak. Vissa tider är ju en del av Götgatan avstängd, och det är alldeles utmärkt, och det finns andra goda exempel på det. Men här är det fråga om att det är stora delar av city som ska stängas av för biltrafik, och det är det som vi är emot.

Anförande nr 213

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Alla vill väl ha ett mer levande city, och då är alla förslag välkomna – även detta. Jag tycker att det är bra med den typen av debatt. Det här ärendet är väl något mer ideologiskt initierat än vad de ärenden som vi brukar behandla i den här frågan är.

Jag tror helt enkelt inte att detta passar för Stockholm, inte i ett sådant stort område. Dessutom är det ganska få bostäder i området. Man kan naturligtvis diskutera olika stråk och liknande, men det här är fråga om ett stort område som skulle bli dött. Ett levande city kräver och förutsätter även rullande fordon. Det är en del av ett levande city. Sedan kan man naturligtvis diskutera proportionerna på detta. Men en levande stad innehåller trafik. I remissvaren får man också helt klart de signalerna.

Det här är ett för stort område för att passa till det förslag som är orealistiskt och faktiskt inte önskvärt för Stockholm.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 214

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Östra city var en beteckning som användes under den borgerliga tiden för ett planeringsområde som sträckte sig ungefär från Hamngatan, till Kungsgatan och upp till Sveavägen. Nu behöver ju inte ett gångtrafiksområde ha exakt den omfattningen. Vad jag ville peka på i motionen var att det inte går att ha en levande stad om människor knappt kan komma fram till sina bostäder. Det är så stängt och otillgängligt för gångtrafikanter att det nästan inte går för de boende att komma nå sina bostadshus.

Det jag tycker är konstigt är att man tror att det bara om det finns bilar som rullar på gatorna som staden är levande. För mig är staden levande om det växer träd, om det finns blommor, om det finns folk som är ute och flanerar, om det finns människor som sitter på gatuserveringar, inte bara om det finns biltrafik.

Anförande nr 215

A n d e r s B r o b e r g (kd): När det gäller områdets storlek utgick jag från det som står i motionen, och det är ju ändå ett väldigt stort område. Det handlar inte bara om en gata.

Det jag försökte säga var att det finns olika diken i det här. Lagom är många gånger bäst. Jag tycker att en stad behöver både trafik och gående. Jag upplever det som att den stad som du skissar på snarare finns där jag har mitt lantställe.

Anförande nr 216

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Ordförande, fullmäktige! Först av allt skulle jag vilja säga tack och lov för att vi har åstadkommit en mer stängd galleria. Då har vi blivit av med lite grann av den trafik i den delen som vi inte ville ha där. Det var därför vi jobbade för den inglasade Gallerian. Det har gjort området lite tryggare för gångtrafikanterna.

De få boende som finns i den här delen av stan vill ha liv runtomkring sig. Det vill inte ha ett tomt – eller tömt, skulle jag kanske kunna kalla det – city. Med fler vanliga bilister i det här området skulle måhända den sorts trafik som Viviann Gunnarsson tog upp minska eller åtminstone få svårare att vara osynlig.

Det som skrämmer mig mest i det här ärendet är majoritetens förslag till beslut. Det gäller alltså att ni inte ett spår bryr er om vad handlarna tycker. Att vänstermajoriteten inte är så förtjust i det privata näringslivet har vi ju sett i alla möjliga förslag, när vi ska handlar upp verksamheter och så. Det är bara om man är anställd och få lön av kommunen som man kan göra någonting som är bra.

Men den här stan behöver handlarna och det privata näringslivet. Vi kan inte ta död på ett helt område. Jag tycker att det är viktigt att vi kan samsas i trafiken, att gångtrafikanter, biltrafikanter och cyklister som kanske har lärt sig lite mer cykelvett kan samsas i dessa områden. Det vore väldigt bra.

En levande stad behöver framför allt handlarna. En levande stad kan inte enbart överleva på träd och blommor, Viviann Gunnarsson. Det är viktigt att det också finns sådant, men vi kan inte klara oss enbart på det. Vi kan inte bara ha handlare som säljer träd och blommor, utan vi behöver också vanliga handlare som får en chans att överleva. Det är inget lätt område att vistas i.

Jag yrkar bifall till reservationen.

Anförande nr 217

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Eftersom jag vistas där dagligen vet jag ungefär hur det skulle kunna bli bättre. Jag tror nog att de flesta skulle tycka att det var trevligt att slippa bli överkörd när man går och handlar, Inge-Britt Lundin.

Det som har byggts ut här är affärsområdena. Fast det inte är någonting som har blivit avstängt i gatuväg finns affärerna där ett halvår, och sedan stänger de igen. Människor är tyvärr inte vana att gå och handla i detta område.

Affärscentrumet Gallerian är helt stängt på nätterna. Det tycker jag är tråkigt. Det borde vara tillåtet att vara inne där på kvällarna. Om vanliga människor vistas där kommer det att bli mer lättillgängligt.

Det jag skulle vilja förgylla staden med vore att använda butiksutrymmena för andra saker än bara för affärsverksamhet. Inte för att jag tycker illa om näringsidkare, men det finns också andra intressen.

Anförande nr 218

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Jag vistas också ofta i det här området, och nu bor jag också i stadsdelen. Du säger att handlarna finns där i ett halvår, och sedan är de borta. Har du funderat över varför, Viviann Gunnarsson? Jag tror inte att de skulle finnas där ens ett halvår om du skulle få råda i den här staden. Tack och lov blir inte förslaget precis som du skulle vilja ha det. Men jag hoppas att du funderar över det du säger om att affärerna finns där bara ett halvår. Hur länge tror du att de skulle

finnas där om vi tog bort biltrafiken helt och hållet? Vill du ha en återgång till 60- och 70-talets planering av döda cityområden med kontorsbebyggelse?

De boenden som vi har lyckats att åstadkomma är alldeles för få för att kunna göra det här området levande. Vi behöver handlare, folk som rör sig och bilar i området.

Anförande nr 219

J o a k i m L a r s s o n (m): Ordförande! Det är ljuv musik att höra Inge-Britt Lundin yttra sig i dessa frågor. Jag skriver under på allt du säger.

Jag blir alltid tagen av Miljöpartiets hetsjakt på bilister. Ni ser alltså aldrig problem med er förda politik. Ni ser aldrig att man riktar verksamheter och områden. Man ser till att få blåsiga, otrygga områden fria från bilar, men det blir också fritt från trygghet och andra verksamheter. Ni begriper inte detta. Viviann sitter just nu och skrattar, men i själva verket leder detta till att ett antal verksamheter och rörelser försvinner från den här stan. Det är de facto vad som håller på att hända till exempel i Götgatsbacken. Det håller just nu på att bli det otrygga, blåsiga, kalla område som människor som är rädda undviker. Därför det finns inte någon bil i närheten. Ingen ser någonting, bara en och annan hundägare som går förbi. Men det är dödstyst när krogarna har stängt.

Jag tycker också att det är väldigt intressant att Viviann Gunnarsson står här och berättar hur trevligt det ska bli i området med uteserveringar, krogar och annat. När började Miljöpartiet att driva den typen av politik i den här stan? Jag har aldrig märkt att Miljöpartiet har velat att vi ska ha fler restauranger och fler uteserveringar. Tvärtom, ni tycker att det finns för många restauranger och alldeles för många uteserveringar. Det är mycket intressant att ni säger att det är någonting som ni ska driva i ett bilfritt område.

Sedan tycker jag ändå att detta med nyttotrafik är det mest intressanta i frågan om både gågator och bilfria zoner. All nyttotrafik och alla transporter i den här staden ska ske före kl. 11, enligt dig, Viviann Gunnarsson. Allting ska ske före kl. 11. Hur tror du att en speditör i dag ska kunna åka från Götgatsbacken, till Gamla Stan, sedan till ditt bilfria område, sedan till Drottninggatan och till Nybrogatan för att leverera varor? Hur tror du att man hinner med det? Det gör man inte. Man är tvungen att åka in på dina gågator och leverera på andra tider. Man är alltså tvungen att bryta mot dina regler därför att verkligheten är en annan än den som du ser.

Nu är det väldigt behagligt att majoriteten inte tillstyrker detta förslag. Men jag önskar att man i stället kunde tillstyrka vår reservation, och jag yrkar naturligtvis bifall till den.

Men, Viviann, du ska inte bestämma vad människor ska göra när de är ute på kvällarna. Miljöpartiet ska inte avgöra att de ska sitta på uteserveringar när ni samtidigt säger nej till nya etableringar. Ni måste förstå att verkligheten ser annorlunda ut. Vi behöver bilarna och vi behöver transporterna.

Anförande nr 220

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Det där var ett av de mest förvirrade inlägg som jag har hört någon gång. Det är klart att det blir tyst på Götgatsbacken när man stänger krogarna. Men det är ju inget problem. Det finns folk som cirkulerar där så länge krogarna är öppna.

Dessutom har Miljöpartiet aldrig sagt någonting om att det skulle vara färre krogar. Det har vi aldrig över huvud taget nämnt. Att det skulle vara ett skydd för människor när det blåser att det körs bilar lät också mycket märkligt för min del.

Det här handlar ju om att det i dag är ett dött område i dessa delar av stan. Man har byggt om husen till väldigt stora gallerior och affärspalats. Handlarna har inte råd att vara kvar där. Då flyttar alla småhandlare därifrån och in flyttar andra handlare. De har inte heller råd att vara kvar där. Det är då det blir kallt.

Anförande nr 221

J o a k i m L a r s s o n (mp): En stor del av den grupp av människor som passerar där med taxibilar eller egna bilar även nattetid utgör en trygg faktor i området, Viviann Gunnarsson. Det förstår inte du om du inte har varit på Götgatsbacken sent en kväll. Men gå dit och kika eller gå till Drottninggatan! Jag är övertygad om att du kommer att se lite annorlunda på saken och förstå varför det är tomt. Det är farligt att gå där på natten, och det beror på att du omöjliggör för allehanda transporter.

Det som berikar Stockholm är mångfalden, och det gäller både transporter och verksamheter av skilda slag. Genom att förbjuda och hindra till exempel transporter får du direkt ett område som gynnar bara en viss typ av verksamhet. Det kommer du att få se på till exempel Götgatsbacken.

Anförande nr 222

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Det var ett mycket fascinerande inlägg du gjorde, Joakim. Vi tycks ha helt olika uppfattningar om vad som är liv. För mig är liv människor. Jag tycker att både Drottninggatan och Götgatan, som numera glädjande nog också är gågata under en stor del av dagen, är bra mycket mera levande än de gator i city som mest befolkas av bilar. Jag är inte ett dugg rädd att gå vare sig på Drottninggatan eller på Götgatan, och jag är – trots min ålder – väldigt ofta ute sent. Jag är inte ens rädd för att gå ensam på nämnda gator.

Anförande nr 223

J o a k i m L a r s s o n (m): Jag kommer aldrig att kunna övertyga dig. Men det finns även människor som sitter i bilar. Det är också en form av liv faktiskt. Det sitter alltid människor bakom ratten som ser saker. De kan också göra en insats i dessa områden.

Det är precis som med hundägare som ett antal partier försöker att förbjuda att röra sig i den här stan. De utgör faktiskt en mångfald, och vi behöver alla typer av transporter och människor som går, cyklar och åker bil.

Anförande nr 224

P e r B o l u n d (mp): Även hundägare är välkomna i en bilfri stadsdel.

Ordförande, ledamöter! Till skillnad från de borgerliga partierna anser vi i Miljöpartiet att östra city är en alldeles utmärkt del av Stockholm att trafiksanera så att cyklister och gående på allvar kan ta den stadsdelen i besittning. Stora delar av östra city är redan i dag trafiksanerat, och det är intressant att jämföra olika delar av det här området.

Om det nu är så att minskad biltrafik skapar otrygghet, varför är då till exempel Biblioteksgatan ett väldigt väl frekventerat stråk? Det är väldigt trevligt med många uteserveringar och affärer medan Malmskillnadsgatan som har mycket trafik snarare är ett blåshål där inte någon tycker att det är trevligt att gå. Det talar precis rakt emot det som de borgerliga debattörerna har sagt här.

Trafiken till och från Klaratunneln är det inte som har någon ambition att stänga av. De delarna av trafiken kan vara kvar. Det här berör ju bara en ytterst begränsad del av östra city. Den största delen av området kan därför bli i stort sett bilfritt.

Det är självklart att affärer och leveranser ska ha tillgång till området, men transporterna får ske under begränsad tid som i till exempel Gamla Stan. Om man inte kan ha samma tider i alla områden är det väl bara att införa olika tider i olika områden så kan leverantörerna anpassa sig till det.

Det finns en positiv effekt av att minska biltrafiken som inte har nämnts här i debatten. Det är att väldigt mycket gatuutrymme som i dag går till biltrafiken kan frigöras till andra användningsområden. Ett exempel som har varit uppe här är uteserveringar. Det går att utveckla den verksamheten väldigt mycket om man minskar biltrafiken. Vi föreslår i motionen att det här utrymmet ska användas för att öka trädplantering och för att anlägga miniparker och planteringar.

Genom gedigen forskning vet vi att ökad grönska i stan bidrar till en bättre hälsa för de boende och till ökat välbefinnande. Grönskan bidrar till exempel till att rena luften, dämpa buller, skapa ett bättre lokalklimat med mera. Med minskad trafik och ökad grönska kanske vi återigen kan få höra fågelsång i östra city. Det är i alla fall Miljöpartiets vision.

Anförande nr 225

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ordförande, fullmäktige och Per Bolund! Problemet med den här motionen är att den behandlar ett alldeles för stort område, hela östra city. Det är ganska många kvarter som det är fråga om. Skulle man gå på ert förslag i motionen – vilket nu inte sker – skulle det bli tomt och ödsligt. Människor vill inte ha det så. Det är ni i Miljöpartiet som vill ha det så, men ni är ganska ensamma om att vilja ha denna ödsliga och folktomma stad. Stan är ju till för alla, och det innebär också att den är till för bilister.

Sedan är det klart att man kan ha enstaka gator som gågator. Du nämnde Biblioteksgatan som exempel. Den fungerar ju alldeles utmärkt som gågata.

Anförande nr 226

P e r B o l u n d (mp): Ulf Fridebäck, lägg inte ord i munnen på oss som har skrivit motionen som vi aldrig har sagt. Självklart vill vi inte ha en ödslig stad. Det är ju ren mytbildning.

Däremot har vi olika uppfattningar om hur man skapar en levande stad. Jag har väldigt svårt att förstå att du vill kalla Gamla Stan för en död stadsdel där det inte finns inte något folkliv och som är otrygg och ogästvänlig. På vilket sätt anser du att Gamla Stan är det? Gamla Stan är ju trafiksanerad och därmed har det blivit otroligt mycket mera av folkliv och uteserveringar och mera av utrymme till gående och cyklister. Det är den visionen som vi ser även för östra city. Vi är övertygade om att östra city, precis som stadskärnor i många andra länder, mycket väl kan bli en bilfri stadsdel och att det kommer att ge väldigt positiva effekter för det här området.

Anförande nr 227

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Mitt intryck av motionen är ändå att Miljöpartiet försöker att få till någon typ av småstad i Stockholms City, och det tror jag inte funkar. I så fall ska man satsa på en småstad. Men man bör i stället bejaka att Stockholm är en storstad och göra det bästa av det.

Per Bolund gjorde en jämförelse mellan Malmskillnadsgatan och Biblioteksgatan. Biblioteksgatan har ju parallellgator med mycket trafik som gör det lätt för folk att ta sig dit och därifrån. Det har inte Malmskillnadsgatan. Arkitekturen är ju också horribel på Malmskillnadsgatan. Det är inte så kul att gå där. Däremot har Biblioteksgatan mycket vackra hus.

Sedan föreslår ni fler restauranger och uteserveringar. Då kan jag inte låta bli att konstatera att er ledamot i Norrmalms stadsdelsnämnd, som har hand om det här området, mycket starkt motsätter sig alla typer av tillstånd efter kl. 1. Det var bara en parentes.

Sedan vill jag för presidiet klargöra att jag yrkar bifall till reservationen och inget annat. Jag tror att jag råkade säga fel förut.

Anförande nr 228

P e r B o l u n d (mp): Självklart vill inte Miljöpartiet göra en småstad av Stockholm. På den punkten kan jag lugna Anders Broberg. Men vi anser inte att det måste finnas massor av trafik för att det ska vara en storstad. Vi tycker snarare att en attraktiv storstad är en stad där det finns områden som är fredade från biltrafik, där man inte har bilar som kör och släpper ut avgaser precis där man sitter med sin drink vid en uteservering eller trafik som bullrar så att man inte hör varandra när man sitter och pratar.

Jag vill fråga Anders Broberg om han har den uppfattningen att om man tillät biltrafik på Biblioteksgatan skulle den bli mer attraktiv och positiv med ökat folkliv. Den uppfattningen tror jag inte att det är många som delar med dig.

Anförande nr 229

A n d e r s B r o b e r g (kd): I ett tidigare anförande försökte jag att förklara att det finns så att säga två diken. Det handlar om att försöka att få lagom balans på detta. Jag tycker att ni tyvärr har hamnat i ett småstadsdike. Det är för mycket avstängningar och idyllisering. Ni tror att det i en stortstad går att genomföra en så kraftig omsvängning i ett så stort område. Jag tror inte att det en framkomlig väg helt enkelt. Men det handlar om balans. Tyvärr är ni för obalanserade i denna fråga.

Anförande nr 230

S e b a s t i a n C e d e r s c h i ö l d (m): Jag vill instämma i det som Anders säger om balans. Det är just det som är problemet. Det gäller att skapa en balans. Det är därför som Biblioteksgatan fungerar. Det är en gata som balanserar med den omgivande gatubilden.

Jag vill också understryka att det som kommer att hända är att man dödar city. Jag tolkar motionärerna som att de vill ha fler boende i den här delen av staden, och det kan ju bli ganska svårt om den ska vara helt bilfri. I alla nya expansionsområden vill de flesta människor kunna ha bil. Kombinationen blir ingen handel, inga boenden och sedan blomsterrabatter som ingen befolkar. Det blir en död stadsdel, och en död stadsdel är en osäker stadsdel.

Jag yrkar bifall till den moderata reservationen.

Anförande nr 231

P e r B o l u n d (mp): Jag måste säga att jag blir orolig över att höra alla de borgerliga representanter som säger att om bilarna försvinner dör hela staden ut. Det skulle i så fall fullständigt ha tagit död på de flesta stadskärnor som finns runtom i världen där man har sanerat bort trafiken och fått bilfria stadskärnor.

Sedan kanske vi gör olika tolkningar av begreppet bilfrihet. Vi menar inte att man ska ha ett fullständigt förbud mot all biltrafik under alla tider på dygnet, utan snarare att man gör en sanering där man tillåter trafik under vissa tider för leveranser och för att människor ska kunna köra bil till sina hem. Däremot ska man inte ha trafik under vissa tider för att gatorna ska kunna användas till bättre saker.

Anförande nr 232

S e b a s t i a n C e d e r s c h i ö l d (m): Då ska jag alltså uppfatta det på det sättet att jag måste åka hem kl. 7 på morgonen från landet för att jag ska hinna hem innan gatan vid min bostad stängs av? Det är inget bra sätt att locka nya boende till en ny stadsdel.

Anförande nr 233

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Ordförande, fullmäktige! I likhet med Anders vill jag säga i mitt andra inlägg att Miljöpartiets representant i Norrmalms stadsdelsnämnd verkligen inte är någon förespråkare av uteserveringar eller etableringar av nya krogar på Norrmalm. Hon avslår det mesta i krogväg, och vi ska definitivt inte

ha några kvälls- och nattöppna krogar. Något sådant levande liv skulle vi inte ha i vår stadsdel om ni fick bestämma, har vi förstått.

Men varför ska gående vistas i det här området om det inte ens kommer att finnas affärer där? Om man inte bor eller jobbar i området, varför ska man då vara där när jobbet är stängt och det är kväll?

Per Bolund säger att man precis som i Gamla Stan kan tidsbegränsa transporterna hit, och sedan kan det vara tomt på bilar. Men om inte Per Bolund sett skillnaden mellan östra city och Gamla Stan undrar jag lite vad du använder dina ögon till. Jag tror att det är betydligt svårare att sälja in östra city än vad det är att sälja in Gamla Stan.

Östra city behöver ha biltrafik så att även bilburna kunder kan komma fram, inte bara bilburna handlare. Som vanligt behöver även mina rörelsehindrade bilburna vänner ha möjlighet att förflytta sig fritt i stan. De ska inte behöva vara utestängda från vissa områden.

Sedan säger Per Bolund att Miljöpartiet minsann inte tänker att göra någon småstad av Stockholm. Men felet ni gör är att ni driver småstadspolitik i en storstad. Stockholmare vill inte ha det som ni erbjuder. De vill ha ett bredare utbud än det Stockholm som ni försöker att servera dem. Om stockholmarna hade velat ha småstadspolitik hade de nog hellre flyttat till en småstad. De hade flyttat till Nora eller någonting annat. Men inte sjutton flyttar de till östra city, den riktiga stenstaden. Hur du än bär dig åt tror jag aldrig att du kommer att få till så många nya stora parker i det här området. Det är ganska svårt att åstadkomma det.

Jag vill avsluta med att fråga en sak. Vad tycker sossarna i den debatt som vi nu har fört här? Har ni någon uppfattning om östra city annat än det lilla som står i utlåtandet? Det är bara Miljöpartiet och Vänstern som debatterar. Socialdemokraterna lyser som vanligt med sin tystnad. Men det kanske är så att näringslivets frågor och problem inte är av intresse för er, eller?

Anförande nr 234

P e r B o l u n d (mp): Jag tror att många politiker i Nora skulle bli överraskade av Inge-Britt Lundins inlägg. Hon hävdar att de driver en bilfri stad i Nora, om nu det är småstadspolitik. Det tror jag inte, utan jag vill hävda precis tvärtom, att driva bilfria områden i staden är storstadspolitik i allra högsta grad. Det är här som det är lättast och mest möjligt att genomföra sådana projekt just för att det finns gator runtomkring som kan svälja biltrafiken. Det är ju inte så att vi föreslår att hela Stockholms innerstad ska bli bilfri, utan det här rör sig om ett mycket begränsat område, och vi har inte sagt att man ska ta bort trafiken på dessa stora gator.

Det är självklart att de handikappade precis som i andra områden ska ha tillgång till staden. Det finns dispenssystem så att man kan komma fram om man har särskilda skäl, och det ska ju gälla även i sådana här områden.

Sedan har vi aldrig pratat om att man ska anlägga stora parker. Om du läser motionen kan du se att vi vill ha mindre planteringar, träd och små parker. Om man kan minska

biltrafiken finns det möjlighet att genomföra det, men inte om man inte vill minska den.

Anförande nr 235

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Per Bolund pratade om dispenser för rörelsehindrade bilförare. Jag har försökt att lära dig detta under flera år, och det går aldrig in – teflon kanske, jag vet inte – men är det någonting som de är erbarmligt trötta på är det att alltid vara det där undantaget som ingen gillar. Om du kommer farande i en bil i ett område där det är bilfritt blir du inte direkt älskad, och det spelar ingen roll om du har ben eller är utan ben, Per Bolund.

När det gäller politiken i Nora kanske ni inte har så många väljare där heller.

Sedan fattar jag inte varför du, Per Bolund, envisas med att kalla östra city för ett litet område. Det är inte ett litet område, utan det är ett stort område i Stockholm. Det ni har motionerat om är att man ska göra hela östra city till ett bilfritt område, och det tror jag är en total omöjlighet.

Anförande nr 236

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Ordförande, fullmäktige! Jag har flera gånger denna kväll undrat över om oppositionen egentligen läser föredragande borgarråds texter i tjänsteutlåtandena. Jag vill uppmärksamma er på att det är ingen som rakt av har föreslagit bifall till denna motion. Det är ingen som har föreslagit att hela östra city ska vara en bilfri zon. Vi från majoriteten inser att det inte skulle gå. Däremot vill vi ha begränsningar i biltrafiken, och vi delar inte alls er uppfattning om att det är bilarna som gör att det blir en levande stad. Vi anser inte att gågator innebär att staden blir folktom, ödslig eller död, som ni påstår. Biblioteksgatan, Drottninggatan, Götgatan och Gamla Stan, är det döda stadsdelar? Sällan.

Det finns också exempel ute i Europa. I centrala Rom har man gått mycket längre än vad vi har gjort för att begränsa biltrafiken i Roms centrala, historiska kärna. Inte är centrala Rom dött. Det är nästan som att man ibland skulle vilja begränsa trafiken av människor, det är ju byst med folk. Och inte heller verkar det gå någon större nöd på restauranger och affärer. Det är ju inte det som vi har sagt nej till.

Men ni är helt fixerade vid att bilar ska man kunna komma fram med precis överallt. Det går aldrig att begränsa någonting. Vi har alltså inte föreslagit att hela östra city ska bli bilfritt, men det finns behov av begränsningar och av flera gågator och mera liv i stan i form av mer restauranger, affärer, gågator och av att underlätta framkomligheten för gående och cyklister. Då får bilarna ibland dra sig tillbaka lite.

City är faktiskt väldigt välförsörjt med kollektivtrafik. De är få människor som är tvungna att köra bil i innerstan. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 237

M a g n u s H e l l s t r ö m (m): Jag blir så förundrad över Miljöpartiets retorik. Det är väldigt mycket prat om att det är otureligt att få avgaser i drinken. Man har

ambitionen att det ska sitta folk dygnet runt och året runt på gatuserveringar i city och sippa på drinkar. Mitt i januari kl. 6 på morgonen ska folk sitta och sippa på drinkar och på så sätt ska buset inte kunna ta över de biltomma gatorna i city,

Ni inom majoriteten brukar ju vara restriktiva med att ge tillstånd till öppettider på krogarna. Ni har till och med fattat beslut om att det är för många krogar och att man därför behöver minska antalet på vissa håll eftersom det är överetablerat. Men jag kanske har missat något. Gäller inte stadens alkoholpolitiska program längre, eller är detta något nytt beslut som ni har fattat som jag inte känner till?

Anförande nr 238

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Jag vill bara säga till Ann-Marie Strömberg att jag är lite trött på jämförelsen mellan östra city och Gamla Stan. Det är väsensskillnad mellan dessa två områden. Det är ungefär som att jämföra hästar och valar.

Men jag vill veta: Vad tycker sossarna egentligen om det här förslaget? Jag vet ju vad ni har skrivit fram, och där står det inte en rad om situationen för handlarna. Men vad tycker till exempel Norrmalms ordförande som är socialdemokrat?

Anförande nr 239

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande! Om det råder något tvivel om vad vi tycker, tycker vi att det är oerhört viktigt med handlare, om det nu behöver påpekas i den här församlingen.

I övrigt hänvisar jag till det som står i mina synpunkter som alldeles föredömligt har skrivits fram av min företrädare.

Anförande nr 240

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Leif, jag vill bara påpeka att då tycker du att det är föredömligt att du inte på en enda rad någonstans uppmärksammar handlarnas eventuella problem.